

OCHRANA KRAJINNÉHO RÁZU NÁRODNÍHO PARKU ČESKÉ ŠVÝCARSKO

Část 1.
urbanizované prostory

ROMAN BUKÁČEK, PETR MATĚJKA,
PAVLÍNA MIKLOVÁ
© 2005 – 2006 Studio B&M

Mezná

1) Zasazení do krajinného rámce

a) charakter

Členité a pestré sídlo je zasazeno v relativně uzavřeném krajinném prostoru na okraji plošší planiny s jasně vymezenými prvoplánovými hranicemi lesa. Charakter zástavby sídla poukazuje na jednotlivé etapy rozvoje i úpadku sídla. Lze zde najít drobná stavení lesních dělníků, nevelké zemědělské usedlosti i měřítkem odlišné hotely a ubytovny. Obecně převládají přízemní roubené objekty domkářského typu a stavby s polopatrem. Patrové domy s hrázděným či roubeným zdívem jsou soustředěny především v centrální části sídla a při hlavní komunikaci. Mnoho z objektů bylo v minulosti přestavěno pro potřeby rozvíjejícího se turismu a rekreace.

Efektní a dramatický horizont, utvářený místy pískovcovými stěnami a dominantou Růžovského vrchu, se místy uplatňuje v několika řadách a dává tak hloubku prostoru ve druhém plánu a udává jednoznačné vymezení krajinného rámce sídla i uzavřenost prostoru. Dramatičnost krajinného rámce utváří zejména kontrast hluboko zaříznutých soutěsek a výrazného převýšení kopců s pískovcovými stěnami (Křídelní stěna).

Volný prostor po hranici lesa se v směrem více otevírá a tvoří rozsáhlejší specifické území bez zástavby. Struktura plužin, původně uspořádaných v nepravidelném geometrickém členění, byla z větší části setřena. Výraznou umělou osou prostoru je hlavní příjezdová komunikace Mezní Louka – Mezná s alejí uplatňující se v krajinné scéně. V ostatních směrech dochází k přímému kontaktu sídla s okraji lesa. Tyto partie patří k esteticky, ale i kulturně a historicky nejhodnotnějším prostorům sídla. Jednotlivé stavební objekty jsou uspořádány tak, že poskytují velké množství průhledů do okolní krajiny. Sídlo tak dostává další rozměr utvářený okolními zalesněnými scenériemi skal a strží.

Sídlo Mezná se ve svém bezprostředním okolí uplatňuje slabě (zejména v odlesněném prostoru směrem k Mezní Louce) a nevytváří zde tak charakteristický obraz sídla. Nejvyšší hladina zástavby nepřesahuje mírný terénní zlom završený pahrbkem Na kopečku. Na rozdíl od toho se obraz sídla silně uplatňuje z okolních vyhlídek a patří k pohledově exponovaným místům krajinné scény.

Sídlo neoplývá dominantami, které by utvářely jeho krajinný obraz. Jako dominanty se mohou na první pohled zdát některé hotelové objekty, které se odlišují svým měřítkem od ostatní zástavby. Tyto objekty však dominanty netvoří a jsou součástí zástavby sídla.

b) morfologie terénu

Sídlo je situováno do okraje relativně plochého prostoru planiny na okraji ostrohu a z části do přilehlých svahů, které jsou orientovány k JZ a postupně se stáčí v relativně prudkém ohybu až k opačné straně. Svahy spadají ve větším sklonu až po viditelnou hranu soutěsky řeky Kamenice (která je zároveň utvářena hranicí lesa). Od této hrany dochází k „prudkému propadání“ do soutěsky. Soutěska řeky Kamenice vytváří na J a Z straně jedinečný krajinný rámeček tohoto sídla; na SZ spadá terén podobným způsobem do údolí Dlouhé Bělé. Terén vlastního prostoru sídla je převážně relativně plochý až mírně svažité, v okrajích pak svažité. Na severu je vymezen pahrbkem Na kopečku, od kterého se mírně svažuje v SV směru k Mezní Louce. Reliéf, resp. jeho členitost.

c) mozaika členění povrchu krajinného rámce

Širší krajinný rámeček sídla je utvářen rozsáhlými lesními porosty v přilehlých svazích soutěsek a kopců, dramatickými skalními stěnami a jednotlivými skalními útvary; bezprostřední pak otevřeným prostorem s kulturními plochami pastvin, zatravněné orné, fragmenty květnatých luk a sítí komunikací. Tyto základní prvky krajinného rámce se podílejí na utváření celkového měřítka krajiny. Členění krajinného rámce lze vnímat díky převýšení v rovině vertikální (soutěsky v dolních partiích, plošší partie sídla a jeho okolí, dramatické skalní stěny ohraničující část prostoru a členité kopcovité zalesněné horizonty – převýšení krajinné scény) i v rovině horizontální (skalní stěny, kopce s prudkými svahy i okraje soutěsek jsou zalesněny a poskytují tak ucelený pohled do jedinečné přírodní scenérie, na kterou navazují odlesněné plošší partie okolí sídla s velkým prostorem využívaným k zemědělství, pravděpodobně poskytujícím obživu sídla a zastavěnou částí sestávající z několika samostatně vnímatelných prostorů – mozaika ploch).

d) významné přírodní a umělé prvky v prostorové scéně

Přírodní

Prostorová scéna je tvořena jedinečnými prvky zejména geologické a morfologické povahy (horní soutěska řeky Kamenice, přírodní dominanta a navazující svahy Růžovského vrchu na jihovýchodě). Dále se v krajinné scéně výrazně uplatňují zalesněné kopcovité hřbety mnohdy doplněné skalními stěnami a jednotlivé zalesněné kuželovité vrchy, které v dálkových pohledech utváří vrstvené horizonty. Vodní prvek se v prostorové scéně projevuje především svou erozní činností – utvářením hluboce zařízlých kaňonovitých útvarů (soutěsek a strží), zejména řeky Kamenice, Dlouhé Bělé a jejich přítoků.

Umělé

Umělé prvky se v krajinné scéně příliš neprojevují vyjma obrazu sídla jako pohledově exponovaného prostoru z okolních vyhlídek, kde se uplatňují v nejvyšší hladině zástavby hotely spolu se vzrostlou zelení sídla a v nižší hladině pak mírně hřbety střech ostatních stavení. Sídlo nedisponuje kulturními dominantami, které by se výrazněji projevovaly v krajinné kompozici.

Z civilizačních prvků se významněji v prostorové scéně uplatňují liniové stavby, zejména komunikace a nadzemní vedení. Jejich působení je zesíleno v otevřených nezalesněných prostorech. Komunikace vedoucí k obci z Mezní Louky (jediná komunikace pro dopravu) s doprovodnou zelení tvoří umělou osu celého odlesněného prostoru až k okraji zástavby.

Dominanty

Dlouhodolské stěny, Pravčická brána, Křídelná stěna, Růžovský vrch

2) Situování vlastního sídla

Sídlo je situováno do odlesněného prostoru plošiny na okraji ostrohu, po jejíž hraně je vedena hlavní komunikace v sídle, která pokračuje tzv. Mlýnskou cestou. Jádru sídla je oboustranně rozloženo podél této komunikace a na přilehlých svazích. Svahy jsou podle trasování hlavní komunikace sídla je orientováno J až JZ směrem a posléze se otáčí jakoby zpět a utváří částečně podkovovitý obraz. Z hlavní komunikace vybíhají drobné místní komunikace. Vzhledem k umístění je toto sídlo značně pohledově exponované zejména z vyhlídkových míst Gabriely stezky a Křídelných stěn.

3) Znaky přírodní, kulturní a historické charakteristiky

Znaky přírodní charakteristiky

- Zásadní charakteristikou je efektní morfologie terénu celé planiny i jejích svahů v okrajích.
- Nedílnou součástí je soubor znaků přírodní charakteristiky sídla vyznačující viditelné hrany soutěsky, rámované členitými a pestrými okraji navazujícího lesního porostu.
- Okraje lesních porostů se podílejí na přírodní charakteristice sídla díky častému prolínání s okraji zastavěného území.
- Vysoká zeleň v sídle je spoluurčujícím znakem, jednak jako součást jednotlivých staveb ve všech částech sídla, jednak jako soliterní nebo skupinová zeleň v nezastavěných územích a v územích s rozvolněnou zástavbou.
- Vzrostlá zeleň se v přímé návaznosti na sídlo projevuje i jako oboustranná alej podél komunikace na Mezní Louku a je součástí této umělé osy místa.
- Nedílným doplňujícím znakem jsou ovocné dřeviny v sadech, jejich fragmentech ve volné krajině a v okolí obydlí.
- Za spoluurčující znak přírodní charakteristiky vlastního sídla lze považovat i přímo navazující luční společenstva na přilehlých svazích, které v některých částech degradují díky absenci údržby.
- Drobné „zelené“ plochy, travnaté cesty i keře se podílí doplňujícím způsobem na celkovém charakteru prostoru.
- Díky poloze se uvnitř sídla neuplatňují žádné vodní prvky.

Znaky kulturně-historické charakteristiky

- Jako zásadní znak kulturně historické charakteristiky lze klasifikovat urbanistickou formaci sídla, která je ve

větší části jasně čitelná a dokladuje způsob osidlování a historického využívání krajiny v daném regionu i místě. Tato čitelnost a pestrost na relativně malém prostoru je i v rámci širších územních vztahů významná až jedinečná. Významným a cenným prvkem je relativně snadná rozlišitelnost jednotlivých urbanistických formací, specifických dobou či okolnostmi vzniku, například lokality „Nad soutěskou“, „U staré školy“. Specifickým rysem je dnes již historická přeměna části objektů v centru obce na restaurace a hotely (postupně od začátku 20. stol.).

- Dalším znakem je výrazný podíl architektonicky kvalitních objektů lidového stavitelství. Architektonická kvalita těchto objektů je zachována ve velké typologické rozmanitosti v objemovém i materiálovém řešení - počínaje přízemními roubenými objekty domkářského typu přes stavby s polopatrem až po patrové s hrázděným či roubeným zdívkem. Významným dokladem historického vývoje tohoto území, které se projevuje v hmotné kultuře, je přestavba stávajících objektů na ubytování pro potřeby rozvíjejícího se turismu a rekreace, či výstavba objektů nových – hotelů a menších penzionů. Tyto stavby vznikaly ve větší míře od přelomu 20. století a svou hmotou i architekturou se staly nedílnou součástí sídla.
- Pro urbanistické uspořádání sídla má určující význam i vedení komunikační sítě, která převážně kopíruje historickou podobu. Nezaměnitelnou součástí sídla je i systém drobných stezek, zejména v částech s členitějším reliéfem.
- Spoluurčujícím znakem je i drobná architektura technického charakteru zejména zpevnění komunikací, tvarování terénu a řešení opěrných zdí, tarasů a okrajů cest, převážně opracovanými pískovcovým kvádry. Způsob opracování se znatelnou texturou i sesazování bloků s minimálními spárami bez spojovacího materiálu je významným v regionu obvyklým prvkem. Součástí sídla je i drobná sakrální architektura (boží muka u školy v centrální části obce) a pomník mimo obec na odbočce ke hřbitovu.
- Výrazným a v současné době lze říci i jedinečným prvkem je samostatně stojící hřbitov východně od obce. Jedinečnost je obsažena především v jeho současném stavu s nezaměnitelným „geniem loci“, který ve zkratce vyjadřuje pohnuté dějiny tohoto regionu.
- Důležitým znakem obrazu sídla je výška hladiny zástavby, která se neuplatňuje v bezprostředním okolí, ale silně působí z okolních vyhlídek díky zasazení sídla.
- Dalším důležitým znakem je uplatnění volného prostoru bezprostředně navazující na sídlo směrem k Mezní Louce s příjezdovou komunikací s alejí vytvářející osu krajiny.
- Negativně vnímané novodobé kulturní znaky, především nadzemní liniová vedení, většinou kopírují linie komunikací a výrazněji negativně se projevují jen ve volném prostoru na východ od obce.
- Ovocné dřeviny jako spoluurčující znak kulturní a částečně i přírodní charakteristiky se nejvíce uplatňují v rozvolněnějších částech sídla. V kompaktnějších územích se ovocné dřeviny uplatňují soliterně.
- V rámci tohoto hodnotného území se negativně projevují některé přestavby obytných objektů na rekreační s většími či menšími zásahy do půdorysu, objemu a proporcí, v některých případech i nové stavby typologicky odpovídající rekreačním chatám.
- Negativní proměny zasáhly i charakter původních zahrad, které byly až drastickým způsobem proměněny na okrasné s použitím cizokrajných převážně jehličnatých dřevin a keřů. Tento negativní vjem je umocněn rovněž nevhodným mobiliářem (venkovní osvětlení), změnou plotů, zpevnění drobných komunikací a drobnými stavbami respektujícími dochované historické a kulturní hodnoty (přístřešky, bazény aj.). Rušivě působí i odlišné technologické zpracování tradičního materiálu (nové opěrné zdi z pískovce zděné na velkou vrstvu malty).

4) Znaky estetické hodnoty

- Kombinací přírodních a kulturních hodnot jsou tvořeny estetické znaky a hodnoty daného území. Je to především umístění sídla v náhorní poloze, které je jasně vnímatelné v mnoha dálkových pohledech. Ta je obohacena přímým kontaktem s efektní a dramatickou přírodní scénérií (výrazný reliéf, soutěska, skalní stěny a výchozy, členité a pestré okraje lesních masivů). Toto členění se odehrává v několika plánech a velkého estetického vjemu je docíleno až monumentálním působením části krajinné scény (Křídelní stěna) a průhledem směrem na západ s vrstvením horizontů.
- Dalším spoluurčujícím znakem je vnímatelný řád, uspořádání sídla i celková „jednota“ v objemu, proporcích a materiálovém řešení objektů v jednotlivých odlišitelných částech. Vysoká estetická hodnota je vnímána i díky charakterové pestrosti jednotlivých částí sídla i relativně snadné přehlednosti ve vnímání celku.
- Nezanedbatelnou složkou vysoké estetické hodnoty je i množství přírodních prvků v sídle, zejména vzrostlé zeleně a přechod sídla do volné krajiny přímou návazností na lesní porost nebo pozvolným přechodem

prostřednictvím lučních porostů, ovocných sadů, lad a podobně.

- Vlastní sídlo nedisponuje žádnou přírodní ani kulturně historickou dominantou, která by se projevila v jeho obrazu a samo se v bezprostředním okolí neuplatňuje, ale díky své poloze pohledově exponovaného místa působí jako kulturní dominanta širšího území z okolních vyhlídek.

5) Měřítko a vztahy v krajině

- Měřítko daného prostoru je dáno zejména konfigurací terénu, způsobem rozmístění jednotlivých objektů, jejich vlastním objemovým velikostním měřítkem, poměrem volného a zastavěného prostoru, členění území komunikacemi, působením a projevem vodního prvku a množstvím a rozmístěním zeleně.
- Prostorové vztahy odpovídají výše uvedenému a úzce souvisí s kulturně historickým a sociálně ekonomickým vývojem regionu, sídla.
- Poměr mezi zastavěným územím sídla a volnou krajinou je dán historickým vývojem a co do velikosti prostoru je již delší dobu neměnný. Rozsah urbanizovaného území je v hrubých rysech historicky dán a z tohoto pohledu je tedy cenný. Zachována je v čitelné stopě ve většině částí sídla jeho historická urbanistická struktura s minimálními pozdějšími zásahy. Tyto zásahy se projevují na menším množství objektů v rámci zastavěného území než novými adicemi. Tento úbytek souvisí s koncem 40. let 20. století (vysídlení německého obyvatelstva) i pozdějším vývojem směřujícím k dosídlení pohraničí a později i ke kolektivizaci zemědělství.
- Komunikační síť v rámci sídla i širším prostoru je zachována v historické stopě. Postupem času došlo ke ztrátě významu tzv. Mlýnské cesty a tím i průjezdnosti sídla, které je dnes napojeno jen jednosměrně na hlavní komunikace Hřensko - Vysoká Lípa.
- Jako velmi významný lze hodnotit fakt, že zejména při novodobých bouřlivých politických, sociálně ekonomických i jiných změnách nedošlo v rámci sídla k zásadním či závažným strukturálním či objemovým změnám. Nebyla zde zahájena výstavba velkokapacitních zemědělských objektů, obytných domů, průmyslových zařízení a jiných staveb, které by se projevily v hmotném obrazu.
- Jako důsledek uvedených změn v historickém kontextu se projevuje úbytek objektů zejména v centrální části území.
- Vedení vysokého napětí, které v základním směru respektuje komunikaci a poté napříč člení volný prostor, se projevuje negativně.
- V drobnějším měřítku došlo jistě k zásadním změnám v členění pozemků a zejména změně jejich kultur a charakteru. Tyto změny lze kvalifikovat z hlediska prostorových i jiných vztahů jako významné.
- Významnou změnou vztahů, která se projevuje v menší míře v hmotném obrazu sídla, je i proměna trvalého bydlení na rekreační s některými doporučeními, objemovými a materiálovými změnami (viz Kulturní charakteristiky).

6) ZCHÚ

- Území je součástí ZCHÚ NP České Švýcarsko.

7) Členění sídla na jednotlivá místa KR

Pro potřeby správní praxe a lepšího odstupňovaného přístupu k jednotlivým částem sídla bylo vymezeno 9 samostatných segmentů, které se vzájemně liší počtem a konfigurací znaků jednotlivých charakteristik i jejich hodnotou. Velká podrobnost rozlišení je dána vysokou hodnotou charakteristik sídla přesahující rámec regionu. Podle znalostí posuzovatele je drobnost rozlišení vedena na nejmenší možné úrovni a v běžnějších typech sídel se pravděpodobně bude pohybovat v měřítku větším. Snahou posuzovatele bylo postihnout nejen celky se stejnými urbanistickými náležitostmi, ale i podobnými hodnotami architektonickými a vztahovými.

Segment A „V zahradách“

Zasazení do terénu

Území je situováno na jižním příkrém svahu, který se nejprve mírně uklání z náhorní plošiny a poté příkřeji spadá až k hraně soutěsky. Je vymezeno na východě a jihu okrajem lesního porostu a hranou soutěsky řeky Kamenice, na severu sousedí se segmentem B "U zemských patronů" a na západě navazuje na území C „Obec“.

Urbanistické utváření

Urbanistická formace je uspořádána jako rozptýlená zástavba, která je řazena podél systému vrstevnicově vedených komunikací jako silniční jednostranná až dvoustranná formace.

Znaky jednotlivých charakteristik

Znaky přírodní charakteristiky

- Zásadním znakem přírodní charakteristiky daného místa je morfologie terénu tvořená jižně ukloněným svahem s jasně vymezenou a vnímanou hranou „propadání“ do soutěsky. Hrana je zvýrazněna členitým a pestrým okrajem zalesněného prostoru.
- Přírodní charakter je spoluurčen přírodě blízkými travními porosty (které díky absenci pravidelné seče degradují) s náletovými keři a stromy.
- Soliterní vzrostlá zeleň (zejména u objektů) a ve volných prostorách blízko hrany soutěsky doplňuje přírodní znaky tohoto území. Kromě ní se na celkovém obrazu podílí drobnější keřová zeleň, která postupně začíná atakovat místa dříve udržovaná jako louky.
- Ovocné dřeviny - viz kulturní charakteristiky.

Znaky kulturně historické charakteristiky

- Kulturní a historické charakteristiky jsou vzájemně propojené a podmíněné. Proto jsou jejich znaky uvedeny společně.
- Zásadními znaky v této kategorii je uspořádání urbanistické formace v podobě rozvolněné zástavby umístěné oboustranně či jednostranně podél dvou vrstevnicově vedených komunikací a dochovanost, a tedy historická hodnota tohoto uspořádání, která je dokladem způsobu osidlování území.
- Historická hodnota jednotlivých staveb, zejména z hlediska dochovanosti a architektonické kvality lidového stavitelství, je relativně malá z důvodu velké míry přestavěnosti pro potřeby rekreačního bydlení. Ve vztahu k hodnotě urbanistické formace dochází ke zřetelnému kontrastu.
- Původní charakter území odpovídal domkářskému typu zástavby se stavbami přízemními roubenými, roubenými s polopatrem, dále pak roubenými patrovými v kombinaci s hrázděnou konstrukcí.
- Významným znakem je i způsob vedení komunikační sítě s minimálně zachovaným tradičním způsobem zpevnění místními materiály.
- Spoluurčujícím znakem je výsadba ovocných dřevin především ve větších skupinách a sadech.
- Podobným znakem je i charakter lučních porostů, respektive jejich „udržovanost“. Tento znak se již vytrácí díky neudržování velkých volných prostorů v jižní části území.
- Spoluurčujícím znakem je i charakter tradičních zahrad včetně typu oplocení, který byl změněn na okrasné s větším podílem okrasných dřevin.
- Velká míra přestaveb tradiční architektury na rekreační, která s sebou nese změny v proporcích, objemu, typologii a materiálu.
- Novostavby drobné architektury, zejména přístřešky, garáže, pergoly, bazény apod. se rovněž podílejí na změně dříve tradičního charakteru tohoto prostoru (viz srovnání s dochovaným segmentem D „Dlouhé schody“).

Znaky estetické hodnoty

- Estetické hodnoty daného území jsou výslednicí uspořádání výše uvedených znaků kulturně historických a přírodních charakteristik.
- Relativně vysoká estetická hodnota tohoto území zejména při vnějším pohledu je dána především tvary reliéfu, vegetačním pokryvem a způsobem urbanistického uspořádání objektů při zachování objemů a proporcí.
- Při vnitřním pohledu je toto území vnímáno jako členité, ovšem s menší estetickou hodnotou danou především pozdějšími přestavbami a úpravami.

Měřítko a vztahy

- Měřítko daného prostoru je dáno zejména konfigurací terénu, způsobem rozmístění jednotlivých objektů, jejich vlastním objemovým velikostním měřítkem, poměrem volného a zastavěného prostoru, členěním území komunikační sítě, množstvím a způsobem rozmístění zeleně.

- Prostorové vztahy odpovídají výše uvedenému a úzce vztahově souvisí s kulturně historickým i sociálně ekonomickým vývojem regionu, sídla i daného prostoru.
- Z hlediska vztahů a vývoje sídla je tento prostor osídlen jako jeden z mladších z důvodu nevýhodných terénních podmínek. Osídlováno bylo drobnými domkáři, kteří většinou vlastnili malé rozlohy půdy a převážně nebo částečně se živili jako drobní řemeslníci. Pro vlastní potřebu beze zbytku využívali obytný prostor formou malorolnického hospodaření. Od poloviny 40.let 20. století dochází k několika prudkým politickým, sociálním, společenským a ekonomickým změnám (vysídlení Němců, opětné osídlení jiným typem obyvatelstva, postupná změna trvalého osídlení na přechodné). V průběhu 60. –70. let byl tento proces dovršen zásadní změnou ve využívání stále obydlených objektů na rekreační. V rámci této změny došlo na jedné straně k obnově a záchraně jednotlivých staveb, které však často byly přestavěny způsobem, který nerespektoval původní tvarosloví, objem, měřítko i materiály. Na druhé straně nebylo využíváno a tradičně obhospodařováno okolí objektů, což mělo za následek zejména degradaci lučních porostů, zmnožení „plevelné zeleně“. Ve velké míře došlo i ke změně druhové skladby v hospodářských zahrádkách, k rozšíření oplocení na pozemky, které sloužily jako louky či pastviny a nárůst nevhodné drobné architektury- garážová stání, oplocení apod.

Segment B „U zemských patronů“

Zasazení do terénu

Území je situováno v jižně orientovaném mírném svahu, který navazuje na segment A „V zahradách“, na opačné straně je vymezen komunikací Mezná - Mezní Louka. Částečně se otevírá do volné krajiny.

Urbanistické utváření

Tento segment není urbanizovaným územím, funkčně navazoval na hotel v severozápadní části segmentu A a sloužil jako odpočivné zázemí – park.

Znaky jednotlivých charakteristik

Znaky přírodní charakteristiky

- Zásadním znakem přírodní charakteristiky daného místa je morfologie terénu tvořená mírným jižním svahem.
- Jako zásadní lze rovněž hodnotit přírodní charakter území tvořený místy zapojeným porostem. Druhová skladba je tvořena jednak místními dřevinami a keři (v kostře parku a pozdějším “náletu“) a jednak zbytky parkové úpravy s cizokrajnými dřevinami a keři.
- Volné prostory jsou neudržované trávníky.

Znaky kulturně historické charakteristiky

- Nepříliš jasně čitelná stopa kulturně historického původu daného prostoru - uměle založený park.
- Vzhledem k relativně nedávné době vzniku nelze přisoudit této lokalitě ani vysokou hodnotu historickou.
- Objekt pomníku jako jediný doklad původní parkové architektury.
- Faktický zánik parku a jeho současný stav je i dokladem o vývoji tohoto území v nedávné době (40.-90. léta 20. století) - úpadek kvality ubytovacích a rekreačních služeb.

Znaky estetické hodnoty

- Estetické hodnoty daného území jsou výslednicí uspořádání výše uvedených znaků kulturně historických a přírodních charakteristik.
- Vizuálně převažují charakteristiky přírodní.
- Specifického estetického účinku je dosaženo kontrastem mezi původně kulturně řešeným prostorem a jeho proměnou na prostor přírodní (genius loci – zpustlá zahrada).
- Tento prostor se pohledově uplatňuje i jako výrazný rámec severní části segmentu A „V zahradách“.

Měřítko a vztahy

- Měřítko je dáno jasně vymezeným prostorem porostu a jeho poměrem s lučními enklávami uvnitř.

- Toto členění určuje i prostorové vztahy.

Místo krajinného rázu – segment C „Obec“

Zasazení do terénu

Tato část je situována v plošší části okraje planiny pod mírným svahem Na Kopečku a sahá až k její hraně, která je zhruba kopírována komunikací Mezná - Mezní louka. Vytváří centrální část obce. Ta se v závěru stáčí prudce SV směrem, kde pokračuje tzv. Mlýnskou cestou. Na V straně přechází toto území do navazujícího volného prostoru, a dále je vymezeno okrajem navazujícího lesního porostu. Sousedí se segmenty „Dlouhé schody“, „Stráž louky“ a „Chalupy“.

Urbanistické utváření

Z hlediska urbanistického utváření obce patří tato část k nejstarším a byla tvořena většími zemědělskými usedlostmi v uspořádání silniční lánové vsi. V zachovalé urbanistické struktuře jsou dosud prázdná místa po větších zemědělských usedlostech vzniklá v kontextu historického vývoje. V tomto území lze vysledovat určitý náznak veřejného prostoru (u nové školy).

Znaky jednotlivých charakteristik:

Znaky přírodní charakteristiky

- Základní přírodní charakteristikou je morfologie terénu s drobnými antropogenními tvary.
- Spoluurčujícím znakem je vzrostlá zeleň u jednotlivých objektů.
- Zeleň se uplatňuje i jako doprovod drobné vodoteče v terénní depresi na jihozápadní straně, jako součást drobných remízků a lesíků ve směru do volného prostoru.
- Dalším doprovodným prvkem je i drobná vodoteč.

Kulturní a historické

- Jako zásadní lze označit dva znaky kulturní a historické charakteristiky, a to čitelnou stopu historické urbanistické struktury s jejími jasně vepsanými pozdějšími proměnami a hmotné projevy těchto změn, které se projevují zejména v odlišné typologii novějších staveb, které však mají pořád kontinuitu s historickým vývojem celého regionu.
- Jedná se zejména o proměnu některých tradičních zemědělských usedlostí na ubytovací zařízení hotelového typu i výstavbu nové školy.
- Těmito znaky se tento prostor výrazně odlišuje od ostatních a lze jej považovat i za regionálně charakteristické uspořádání některých sídel, které je zde zesíleno i výjimečnou pohledovou expozicí a jedinečným zasazením do krajinného rámce.
- Tato kontinuita vývoje je znatelná i v současných úpravách (často pod hranicí vkusu) jednotlivých hotelů a penzionů (živelné uplatnění reklam, výmalb fasády apod.).
- Část území se vyznačuje volným prostorem s existujícími stavebními místy, které vznikly demolicí původních objektů.
- Prostory s loukami nesou charakter dříve pečlivě udržovaných ploch. Tento znak se v současné době již vytrácí.
- Dalšími doprovodnými znaky je drobný mobiliář a architektura vycházející ze specifického charakteru tohoto prostoru jako centra obce a služeb pro turisty. Je to zejména architektura předzahrádek, venkovního sezení, altánků, informačních tabulí apod.
- Komunikace jsou vedeny v původní historické stopě.

Znaky estetické hodnoty

- Estetická kvalita je dána především jedinečným situováním tohoto segmentu na hraně náhorní plošiny v pohledovém kontaktu s výjimečnými přírodními hodnotami – soutěska řeky Kamenice, pískovcové stěny v okolí Pravčické brány a Křídelní stěny.
- Tato výjimečnost je umocněna i dalekými výhledy druhoplánových horizontů a jejich optickému vrstvení (západním a jihovýchodním směrem).
- Specifická estetická hodnota sídla je tvořena uspořádáním typově a objemově odlišných staveb rámovaných

vzrostlou zelení, které společně pocitově umocňují výraz tohoto prostoru jako centra sídla.

Měřítko a vztahy

- Měřítko a vztahy jsou dány zejména tvary reliéfu a postupným způsobem osidlování a využívání krajiny.
- Z toho vyplývá i dochovaný poměr volného prostoru přímo navazující na zástavbu, který je v rámci sídla největší a svědčí o původním, tedy nejstarším zemědělském charakteru sídla i využívání krajiny.
- Původní rozmístění větších zemědělských usedlostí bylo postupem času změněno na ubytovací zařízení. Tyto objekty se stávají nositeli odlišného architektonického, objemového a proporčního měřítka této části sídla.
- K závažným prostorovým změnám došlo od konce 50. let 20. století, kdy severozápadní část tohoto území změnila charakter díky demolici některých objektů.
- V posledních letech dochází k částečné regeneraci tohoto území, zejména veřejných prostor prostřednictvím oprav stávajících budov i výstavby drobné architektury i mobiliáře - informační cedule apod.
- Kvalita a způsob těchto úprav se bohužel v mnoha případech projevují negativně (např. výmalby fasád).

Místo krajinného rázu – segment D „Dlouhé schody“ (Lange stiege)

Zasazení do terénu

Území je situováno do J orientovaného příkrého svahu, který se sklání až k hraně soutěsky. Je vymezeno okrajem navazujícího lesního porostu na okraji hrany soutěsky řeky Kamenice a navazuje na segmenty C „Obec“, neurbanizovaný segment E „Stráň-louky“. Území je vymezeno jasně čitelnou hranou soutěsky s velmi členitými okraji lesního porostu. Na opačné straně směrem přechází otevřeným prostorem k zahradám a zástavbě obce.

Urbanistické utváření

- Urbanistická formace je uspořádána jako rozptýlená zástavba, která je řazena podél systému členitě vedených komunikací jako silniční jednostranná formace.
- Jedná se o pozdější typ osídlení v rámci sídla, kdy docházelo k dosidlování morfologicky i hospodářsky méně výhodných poloh. Místním specifíkem je osidlování těchto poloh i „směrem dolů“ v méně příznivých polohách nad soutěskou.
- Osídlení je typologicky formováno jako domkářská zástavba.

Znaky jednotlivých charakteristik

Znaky přírodní charakteristiky

- Zásadním znakem přírodní charakteristiky daného místa je morfologie terénu tvořená svahem v jednotné orientaci s jasně vymezující a vnímatelnou hranou soutěsky. Ta je navíc zvýrazněna velmi členitým a pestrým okrajem navazujícího lesního porostu.
- Drobná (periodická) vodoteč, která formovala terénní depresi v severozápadní části prostoru, s doprovodnými porosty.
- Solitérní vzrostlá zeleň (zejména u objektů) a ve volných prostorách blízko hrany soutěsky doplňuje přírodní znaky tohoto území. Kromě ní se na celkovém obrazu podílí drobnější keře a náletové dřeviny.
- Přírodní charakter je spoluurčen travními porosty (které díky absenci pravidelné seče degradují) se solitérními náletovými keři a stromy.
- Nedílným doplňujícím znakem jsou ovocné dřeviny v sadech, jejich fragmentech a v okolí obydlí.
- Drobné „zelené“ plochy, travnaté cesty i keře se podílí doplňujícím způsobem na celkovém charakteru prostoru.

Znaky kulturně historické charakteristiky

- V tomto případě jsou kulturní a historické charakteristiky vzájemně propojené a podmíněné. Proto jsou jejich znaky uvedeny společně. Zásadními znaky v této kategorii je uspořádání urbanistické formace v podobě rozvolněné zástavby umístěné jednostranně podél sítě členitě vedených komunikací a dochovanost, historická hodnota tohoto uspořádání (doklad způsobu osidlování území).
- Tato hodnota je podtržena vysokou historickou hodnotou některých staveb, zejména z pohledu dochovanosti i

určité typologické pestrosti. Tu tvoří několik typických dřevěných staveb domkářského typu, zejména roubených s polopatrem, dále pak roubených patrových v kombinaci s hrázděnou konstrukcí, nechybí ani přízemní roubený dům.

- Významným znakem je i způsob vedení komunikační sítě se zachovaným tradičním způsobem zpevnění místními materiály. Na ně navazuje drobná síť pěšin, která propojuje jednotlivé objekty.
- K těmto prvkům se řadí i drobná architektura technických zařízení, zejména způsob zpevnění terénních úprav pískovcovými kvádry (tarasy a opěrné zídky).
- Spoluurčujícím znakem je výsadba ovocných dřevin soliterních nebo ve větších skupinách u jednotlivých stavení.
- Prostory s loukami nesou charakter dříve pečlivě udržovaných ploch. Tento znak se v současné době již vytrácí.
- Spoluurčujícím znakem je i charakter tradičních zahrad včetně typu oplocení, který ve velké míře zachovává svůj tradiční charakter.
- Ve velmi malé míře se projevují novostavby drobné architektury, zejména přístřešky, garáže, pergoly, bazény apod. a některé viditelné přestavby tradiční architektury na rekreační, které se však neprojevují ve změně proporcí, objemu a typologii.

Znaky estetické hodnoty

- Relativně vysoká estetická hodnota tohoto území zejména při vnějším pohledu je dána především uspořádáním přírodních znaků, zejména reliéfu a vegetací a způsobu urbanistického uspořádání objektů při zachování typického objemu a proporcí.
- Estetické hodnoty daného území jsou výslednicí jedinečného uspořádání výše uvedených vysokých hodnot kulturně historických a přírodních charakteristik. Jsou zejména dány otevřeností prostorové scény, kterou lze „zvnějšku“ přehlédnout z některých pohledových míst jakoby z ptačí perspektivy (hotel „Na vyhlídce“).
- Ve „vniřním“ pohledu je toto území vnímáno jako velmi členité pro své množství překvapivých průhledů a pohledů. Ty jsou tvořeny jednotlivými partiemi s objekty zasazenými do prostoru. Tato pestrost a střídání esteticky hodnotných partií spolu se situováním do svahu s hranou soutěsky tvoří nezaměnitelný a velmi silně vnímaný genius loci komorního prostoru s velkým množstvím intimních míst.
- Uspořádání jednotlivých znaků v tomto prostoru je s ohledem na jejich cennost a výjimečnost velmi citlivé na změny v jejich hodnotě i konfiguraci. I drobná změna jednotlivého znaku či znaků může zapříčinit snížení hodnoty celé lokality.

Měřítko a vztahy

- Měřítko daného prostoru je dáno zejména konfigurací terénu, způsobem rozmístění jednotlivých objektů, jejich vlastním objemovým velikostním měřítkem, poměrem volného a zastavěného prostoru, členěním území komunikační sítě, množstvím a způsobem rozmístění zeleně.
- Prostorové vztahy odpovídají výše uvedenému a úzce vztahově souvisí s kulturně historickým i sociálně ekonomickým vývojem regionu, sídla i daného prostoru.
- Z hlediska vztahů a vývoje sídla je tento prostor osídlen jako jeden z mladších z důvodu nevýhodných terénních podmínek. Osídlováno bylo drobnými domkáři, kteří většinou vlastnili malé rozlohy půdy a převážně nebo částečně se živili jako drobní řemeslníci. Pro vlastní potřebu beze zbytku využívali obytný prostor formou malorolnického hospodaření. Od poloviny 40. let 20. století dochází k několika prudkým politickým, sociálním, společenským a ekonomickým změnám (vysídlení Němců, opět osídlení jiným typem obyvatelstva, postupná změna trvalého osídlení na přechodné).
- V průběhu 60. –70. let byl tento proces dovršen zásadní změnou ve využívání stále obydlených objektů na rekreační. V rámci této změny došlo k obnově a záchraně jednotlivých staveb, které byly později upravovány ovšem bez významného zásahu do původního tvarosloví, objemu, měřítka i materiálů. Změna trvalého bydlení na rekreační měla i za následek proměnu tradičně obhospodařovaného okolí objektů, zejména degradaci lučních porostů, zmnožení „plevelné zeleně“. Ve velmi malé míře došlo i ke změně druhové skladby v hospodářských zahrádkách, ke změně typu oplocení a mírný nárůst nevhodné drobné architektury- garážová stání, oplocení, opěrné zdi zpracované netradičními technologiemi apod.

Místo krajinného rázu – segment E „ Stráž“

Zasazení do terénu

Území je situováno do příkrého svahu, který spadá až k hraně soutěsky. Je vymezeno okrajem lesního porostu, hranou soutěsky řeky Kamenice a navazuje na segmenty C „Obec“, F „Chalupy“. Území je vymezeno jasně čitelnou hranou soutěsky s velmi členitými okraji lesních porostů. Na severní straně přechází otevřeným prostorem k zahradám a zástavbě obce a dále pokračuje prudkými svahy směrem k obci.

Urbanistické utváření

Jedná se o nezastavěné území, které sloužilo jako hospodářské zázemí pro segment „Chalupy“ a „Obec“. Urbanisticky tvoří segmenty „Chalupy“, „Stráž louky“ a „Stráž“ jednolitý celek. Pro potřeby tohoto hodnocení a s ohledem na možné tlaky k zastavění volného prostoru bylo toto území vymezeno jako samostatný segment. Se dvěma sousedními má nejen shodné přírodní podmínky, ale i komunikace, která tyto segmenty spojuje.

Znaky jednotlivých charakteristik

Znaky přírodní charakteristiky

- Zásadním znakem přírodní charakteristiky daného místa je erozí vzniklé území s prudkými svahy naznačujícími údolí vymezující se oproti členitému zalesněnému předělu hrany soutěsky.
- Drobná vodoteč, která formovala terénní depresi, s doprovodnou zelení.
- Soliterní vzrostlá zeleň vytvářející až zapojené porosty ve volných prostorách blízko hrany soutěsky doplňuje přírodní znaky tohoto území.
- Přírodní charakter je spoluurčen travními porosty (díky absenci pravidelné seče místy degradujícími) se soliterními náletovými keři a stromy

Znaky kulturně historické charakteristiky

- V tomto případě jsou kulturní a historické charakteristiky vzájemně propojené a podmíněné. Proto jsou jejich znaky uvedeny společně a jenom s rámcovým určením pořadí. Zásadními znaky v této kategorii je již výše uvedená provázanost s urbanizovanými prostory „Chalupy“ a „Stráž“ a jejich zachovalá funkce ve vztahu ke způsobu osídlování sídla. Tato část má z těchto segmentů nejméně vhodné podmínky k výstavbě - nejstrmější část svahu.
- Významným znakem je i způsob vedení komunikační sítě se zachovaným tradičním způsobem zpevnění místními materiály. Součástí území jsou i drobné pěšiny propojující obec se soutěskou.
- Významným znakem je charakter lučních porostů ve stráních, respektive jejich „udržovanost“ sečením či pasením. Tento znak se již v mnoha místech vytrácí díky ztrátě trvalého udržování volných prostorů.

Znaky estetické hodnoty

- Relativně vysoká estetická hodnota tohoto území je dána především uspořádáním přírodních znaků, zejména tvarem reliéfu, vegetačním krytem.
- Estetická hodnota daného území je dána i vnímáním přírodního území v rámci sídla, kdy tvoří zároveň krajinný rámec s osobitým geniem loci pro dva sousedící urbanizované segmenty.

Měřítko a vztahy

- Měřítko daného prostoru je dáno zejména konfigurací terénu, volným prostorem bez zástavby, členěním území komunikační sítí, množstvím a způsobem rozmístění zeleně.
- Prostorové vztahy odpovídají výše uvedenému a úzce vztahově souvisí s kulturně historickým i sociálně ekonomickým vývojem sídla i daného prostoru.
- Z hlediska vztahů a vývoje sídla je tento prostor totožný se segmenty „Chalupy“ a „Stráž“, ovšem nedošlo k jeho zastavění z důvodu maximálně složitých terénních podmínek a proto byl používán jako hospodářské zázemí pro tato území.

Místo krajinného rázu – segment F „Chalupy“

Zasazení do terénu

Území je situováno do mírně se svažující části hřbetu, který v zalesněné části spadá až k soutěsce. Je vymezeno okrajem lesního porostu, navazuje na segmenty C „Obec“, G „U staré školy“ a E „Stráž“. Území je vymezeno členitými okraji lesního porostu, zástavbou centrální části obce, prudce klesající odlesněnou stráň v oboustranách.

Urbanistické utváření

- Urbanistická formace je uspořádána jako rozptýlená zástavba, která je řazena podél komunikace a na jejím konci.
- Jedná se o pozdější typ osídlení v rámci sídla, kdy docházelo k osidlování morfologicky i hospodářsky méně výhodných poloh.
- Osídlení je typologicky formováno jako domkářská zástavba.

Znaky jednotlivých charakteristik

Znaky přírodní charakteristiky

- Zásadním znakem přírodní charakteristiky daného místa je nenápadný hřbet, který vznikl erozní činností drobné vodoteče a navazující prudší svahy. Okraje lesních porostů vymežující část tohoto místa nejsou již patrným zvýrazněním hrany navazující soutěsky.
- Zeleň v okolí jednotlivých stavení doplňuje přírodní znaky tohoto území.
- Drobné „zelené“ plochy, travnaté cesty i keře se podílí doplňujícím způsobem na celkovém charakteru prostoru.

Znaky kulturně historické charakteristiky

- Kulturní a historické charakteristiky jsou vzájemně propojené a podmíněné, proto jsou jejich znaky uvedeny společně. Zásadními znaky v této kategorii je uspořádání urbanistické formace v podobě rozvolněné zástavby. Historická hodnota tohoto uspořádání je dokladem způsobu osidlování území.
- Toto území bylo vymezeno jako samostatné pouze z hlediska odlišnosti některých znaků kulturní a historické charakteristiky, a to zejména změně resp. míře přestavěnosti většiny objektů lidové architektury někde až do podoby jejich karikatury. Je to způsobeno zejména změnou (miniaturizací) objemu, měřítka a proporcí a použitím stavebně historických prvků a detailů bez pochopení jejich funkce v rámci stavby.
- Díky zmenšenému prostoru, který se projevuje nejen na velikosti staveb, je zde patrná absence větších zahrad, jak tomu je u části D.

Znaky estetické hodnoty

- Relativně vysoká estetická hodnota tohoto území zejména z „vnějšího“ pohledu je dána především umístěním prostoru na okraj obce k hranici lesního komplexu a uspořádáním pozemkové držby, ale i charakterem vegetačního krytu a způsobu urbanistického uspořádání objektů při zásadní změně v typických objemech a proporcích.
- Estetické hodnoty daného území jsou výslednicí jedinečného uspořádání výše uvedených hodnot kulturně historických a přírodních charakteristik. Jsou zejména dány otevřeností prostorové scény.
- Uspořádání jednotlivých znaků v tomto prostoru je s ohledem na jejich cennost a výjimečnost velmi citlivé na změny v jejich hodnotě i konfiguraci. I drobná změna jednotlivého znaku či znaků může zapříčinit snížení hodnoty celé lokality.
- Výše popsaná proměna v objemu a v architektonickém řešení objektů dává tomuto území charakter určité bizarnosti a odlišnosti od navazujících území.

Měřítko a vztahy

- Měřítko daného prostoru je dáno zejména konfigurací terénu, způsobem rozmístění jednotlivých objektů, jejich vlastním objemovým velikostním měřítkem, poměrem volného a zastavěného prostoru, členěním území komunikační sítí, množstvím a způsobem rozmístění zeleně. V tomto případě je však dáno zejména stísněnými podmínkami.

- Prostorové vztahy odpovídají výše uvedenému a úzce vztahově souvisí s kulturně historickým i sociálně ekonomickým vývojem regionu, sídla i daného prostoru.
- Z hlediska vztahů a vývoje sídla je tento prostor osídlen též jako jeden z mladších z důvodu nevýhodných terénních i klimatických podmínek. Území bylo osídlováno drobnými domkáři, kteří většinou vlastnili malé rozlohy půdy a převážně nebo částečně se živili jako drobní řemeslníci. Pro vlastní potřebu beze zbytku využívali obytný prostor formou maloroľnického hospodaření. Od poloviny 40.let 20. století dochází k několika prudkým politickým, sociálním, společenským a ekonomickým změnám (vysídlení Němců, opětne osídlení jiným typem obyvatelstva, postupná změna trvalého osídlení na přechodné). V průběhu 60. –70. let byl tento proces dovršen zásadní změnou ve využívání stále obydlených objektů na rekreační. V rámci této změny došlo k výše uvedené přeměně tohoto prostoru a vzniku jeho současného charakteru. Jeho současný výraz je již spíše podřízen rekreační funkci.

Místo krajinného rázu – segment G „ U staré školy“

Zasazení do terénu

Území je situováno do mírně ukloněného svahu v Z směru, který sousedí s okrajem lesního komplexu navazující soutěsky. Místo utváří neznatelnou širokou terasu. Sousedí se segmenty H, F, I.

Urbanistické utváření

Urbanistická formace je uspořádána jako rozptýlená zástavba ulicového typu a je jedním z pokračování nejstarší zástavby obce (segment C „Obec“).

Osídlení je typologicky formováno jako domkářská zástavba a menší usedlosti. Výjimečné postavení zaujímá budova staré školy (později kavárny).

Znaky jednotlivých charakteristik

Znaky přírodní charakteristiky

- Zásadním znakem přírodní charakteristiky daného místa je především vegetační kryt zastoupený rozvolněnými a náletovými dřevinami, porostní „stěnou“ navazujícího lesního komplexu a loukami.
- Tvary reliéfu spoluurčují celkový charakter místa.
- Nedílným doplňujícím znakem jsou ovocné dřeviny v převážně zpusťšených sadech, jejich fragmentech a v okolí obydli.
- Drobné „zelené“ plochy, travnaté cesty i keře se podíli spoluurčujícím způsobem na celkovém charakteru prostoru.

Znaky kulturně historické charakteristiky

- Kulturní a historické charakteristiky vzájemně propojené a podmíněné. Proto jsou jejich znaky uvedeny společně. Zásadními znaky v této kategorii je uspořádání urbanistické formace v podobě rozvolněné zástavby umístěné jednostranně podél sítě členité vedených komunikací a dochovanost, a tedy historická hodnota tohoto uspořádání, která je dokladem způsobu osídlování území.
- Tato hodnota je podtržena vysokou historickou hodnotou některých staveb, zejména z pohledu dochovanosti i určité typologické pestrosti. Tu tvoří několik typických dřevěných staveb domkářského typu, zejména roubených s polopatrem a zejména pak roubených patrových v kombinaci s hrázděnou konstrukcí.
- Původní urbanistická formace je narušena chybějícími objekty, které byly demolovány v důsledku politicko společenských změn v 2. polovině 20. století (vysídlení Němců). Jedná se o obytná, ale i samostatně stojící hospodářská stavení – stodoly.
- Dominantní postavení v tomto území má objekt staré školy, později kavárny, zejména svým zasazením do krajinného rámce a dochovanou architektonickou kvalitou stavby.
- Významným znakem je i způsob vedení komunikace se zachovaným tradičním způsobem zpevněním místními materiály, která je osou tohoto prostoru.
- K těmto prvkům se řadí i drobná architektura technických zařízení, zejména způsob zpevnění terénních úprav pískovcovými kvádry (tarasy a opěrné zidky).
- Spoluurčujícím znakem je výsadba ovocných dřevin ve skupinách u jednotlivých stavení převážně

v oplocených zahradách.

- Spoluurčujícím znakem je i charakter tradičních zahrad, které jsou většinou oploceny dřevěným oplocením, ale jejich úprava je i zde zčásti provedena formou městských okrasných zahrad s výsadbami jehličnatých i jiných cizokrajných dřevin, mnohdy formovaných do umělých tvarů (stříhané živé ploty, kužely apod.). Cizí charakter zahrad podtrhuje použití mobiliáře, zejména typ osvětlení, drobné zahradní prvky a zejména přístřešky, garáže, pergoly, bazény apod.
- V tomto prostoru je možné nalézt i novostavbu, která architektonickým řešením „kopíruje“ původní formu zástavby, ale v detailu se jeví jako nepřilíš zdařilá. Budování nefunkční terasy na zahradě, vnášení „moderních“ cizorodých prvků a materiálové řešení jsou v silném kontrastu vůči původní zástavbě.

Znaky estetické hodnoty

- Relativně vysoká estetická hodnota tohoto území je dána především uspořádáním přírodních znaků a urbanistickým uspořádáním objektů při jejich zachování v typických objemech a proporcích a značnou dochovaností některých objektů.
- Estetické hodnoty daného území jsou výslednicí jedinečného uspořádání výše uvedených vysokých hodnot kulturně historických a přírodních charakteristik.
- Vymezené místo se vyznačuje malou otevřeností prostorové scény a dává tak možnost vzniku drobných intimních prostorů (okolí staré školy).
- Uspořádání jednotlivých znaků v tomto prostoru je s ohledem na jejich cennost a výjimečnost velmi citlivé na změny v jejich hodnotě i konfiguraci. I drobná změna jednotlivého znaku či znaků může zapříčinit snížení estetické hodnoty celé lokality.

Měřítko a vztahy

- Měřítko daného prostoru je dáno zejména jeho umístěním, způsobem rozmístění jednotlivých objektů, jejich vlastním objemovým velikostním měřítkem, poměrem volného a zastavěného prostoru, členěním území komunikační sítí, množstvím a způsobem rozmístění zeleně. Díky relativně uzavřené krajinné scéně může být měřítko citlivé na vnášení nových prvků (např. neúměrné terasování u uvedené novostavby, které již v rozporu s měřítkem daného prostoru je).
- Prostorové vztahy odpovídají výše uvedenému a úzce vztahově souvisí s kulturně historickým i sociálně ekonomickým vývojem regionu, sídla i daného prostoru. Jsou však významně narušeny ztrátou původního funkčního potenciálu jednotlivých stavení a prostoru v rámci obce vůbec. Zatímco v minulosti byla tato část nedílnou součástí obce i z hlediska komunikačních vztahů, je v současné době nejen umístěním, ale i funkcí na okraji.
- Z hlediska vztahů a vývoje sídla je tento prostor osídlen jako jeden z mladších. Není tomu však z ekonomických a sociálních důvodů jako u předcházejících částí. Osídlování navazuje na centrální část sídla a je jejím pokračováním. Místo bylo tvořeno především malými usedlostmi domkářů, kteří většinou vlastnili malé rozlohy půdy a převážně nebo částečně se živili i jako drobní řemeslníci. Významné postavení, které je doposud patrné, nese budova bývalé školy i s jejím okolím. V této části sídla je situována jedna z mála novostaveb, která v konstrukčním řešení odpovídá stavebním zásadám v místě, ale v detailu se těmto zásadám vymyká.
- Od počátku 20. století dochází k proměnám některých objektů v souvislosti se rozvíjejícím se turismem. V této části se to projevilo jednak zvýšením ubytovací kapacity v rámci původních staveb, ale zejména přeměnou školy na kavárnu. Tato přeměna je dodnes dobře čitelná. Od poloviny 40. let 20. století dochází k několika prudkým politickým, sociálním, společenským a ekonomickým změnám (vysídlení Němců, opětné osídlení jiným typem obyvatelstva, postupná změna trvalého osídlení na přechodné). V průběhu 60. –70. let byl tento proces dovršen zásadní změnou ve využívání stále obydlených objektů na rekreační. V rámci této změny došlo k obnově a záchraně některých staveb, které byly později upravovány ovšem bez významného zásahu do původního tvarosloví, objemu, měřítka i materiálů. Změna trvalého bydlení na rekreační měla i za následek proměnu tradičně obhospodařovaného okolí objektů, mírný nárůst nevhodné drobné architektury - oplocení, opěrné zdi zpracované netradiční technologií.

Místo krajinného rázu – segment H „K studánkové roklině“ (Borngründel)

Zasazení do terénu

Území je situováno za předchozí část pod příkřejší hranou svahu v plošším místě a je zapojeno do rozvolněného lesního porostu. Okraje tohoto prostoru jsou zároveň okraji sídla a svažují se směrem k navazující soutěsce. Místo je díky umístění v zeleni poměrně specifické a je dokladem především rekreačních funkcí původně obývaných ploch. Místo navazuje na segment G „U staré školy“, se kterým je spojeno tradičně zpevněnou komunikací.

Urbanistické utváření

Urbanistická formace je uspořádána jako rozptýlená zástavba ulicového typu, která je pokračováním segmentu G. Osídlení je typologicky formováno jako domkářská zástavba.

Znaky jednotlivých charakteristik

Znaky přírodní charakteristiky

- Zásadním znakem přírodní charakteristiky daného místa je především vysoký podíl vzrostlé zeleně a z části i utváření reliéfu. Relativně malý prostor je vymezen lesním komplexem s rozvolněnými okraji, které se prolínají s urbanizovaným prostorem.
- Travní porosty postupně zarůstají, místy však jsou stále patrné původní pastviny a louky s náletovými dřevinami.
- Doplnujícím znakem jsou ovocné dřeviny v okolí obydlí.
- Drobné „zelené“ plochy, travnaté cesty i keře se podílí doplňujícím způsobem na celkovém charakteru prostoru.

Znaky kulturně historické charakteristiky

- Kulturní a historické charakteristiky jsou vzájemně propojené a podmíněné. Proto jsou jejich znaky uvedeny společně a jenom s rámcovým určením pořadí. Zásadními znaky v této kategorii je uspořádání urbanistické formace v podobě rozvolněné zástavby umístěné oboustranně podél komunikace a dochovanost, a tedy historická hodnota tohoto uspořádání, která je dokladem způsobu osídlování území.
- V kontrastu s vyšší historickou hodnotou urbanistické formace je architektonická podoba a kvalita současných staveb. Ta ukazuje zásadní míru změny proporcí, objemu a měřítka původních objektů na rekreační. Tato proměna se projevuje i ve vnější architektuře a stavby jsou vizuálně vnímány jako chaty.
- Významným znakem je způsob vedení komunikace zachovávající tradiční zpevnění místními materiály, která je umělou osou tohoto prostoru.
- Doplnujícím znakem je výsadba ovocných dřevin víceméně soliterních v okolí staveb a na volných prostranstvích se znatelnou degradací.
- Spoluurčujícím znakem je i charakter zbylých udržovaných luk.
- Zahrady a bezprostředně navazující pozemky u objektů doznaly proměny na okrasné zahrady spolu s novostavbami prvků drobné architektury (přístřešky, garáže, pergoly, apod.).

Znaky estetické hodnoty

- Relativně vysoká estetická hodnota tohoto území zejména je dána především znaky přírodní charakteristiky a způsobu urbanistického uspořádání objektů při zachování v typických objemech a proporcích.
- Estetické hodnoty daného území jsou výslednicí jedinečného uspořádání výše uvedených hodnot kulturně historických (urbanistická formace) a přírodních charakteristik. Jsou zejména dány velkou uzavřeností prostorové scény prolínající se s okraji lesního komplexu.

Měřítko a vztahy

- Měřítko daného prostoru je dáno zejména konfigurací terénu, způsobem rozmístění jednotlivých objektů, jejich vlastním objemovým velikostním měřítkem, poměrem volného a zastavěného prostoru, členěním území komunikační sítí, množstvím a způsobem rozmístění zeleně. Měřítko tohoto prostoru je relativně malé a členěné s menšími plochami volného prostoru s vyšším podílem vzrostlé zeleně.
- Prostorové vztahy odpovídají výše uvedenému a úzce vztahově souvisí s kulturně historickým i sociálně

ekonomickým vývojem regionu, sídla i daného prostoru.

- Z hlediska vztahů a vývoje sídla je tento prostor osídlen jako jeden z mladších a jeho osídlení i způsob navazuje na část označenou písmenem G. Mladší období osídlení je spjato s nevýhodnými podmínkami místa. Osídlování bylo tvořeno drobnými domkáři, kteří většinou vlastnili malé rozlohy půdy a převážně nebo částečně se živili jako drobní řemeslníci. Od počátku 20. století dochází k proměnám některých objektů v souvislosti se rozvíjejícím se turismem. Od poloviny 40. let 20. století dochází k několika prudkým politickým, sociálním, společenským a ekonomickým změnám (vysídlení Němců, opětné osídlení jiným typem obyvatelstva, postupná změna trvalého osídlení na přechodné). V průběhu 60. –70. let byl tento proces dovršen zásadní změnou ve využívání stále obydlených objektů na rekreační. V rámci této změny došlo k přeměně, která se projevila převážně v demolici původních staveb a jejich nahrazením stavbami jinými, které mají změněné proporční měřítko, půdorys, objem i architektonické řešení. Typově tak odpovídají rekreačním domkům či chatám. Změna trvalého bydlení na rekreační měla i za následek proměnu tradičně obhospodařovaného okolí objektů na okrasné zahrady městského typu a mírnému nárůstu nevhodné drobné architektury.

Místo krajinného rázu – segment I „Pod obcí“

Zasazení do terénu

Území je situováno do SV části urbanizovaného prostoru obce a sestává z několika „podčástí“, které však nebylo nutné hodnotit samostatně. V mapě však byly tyto části vymezeny. Místo se nachází v mírně ukloněném svahu, který je z části terasován a v závěru se prudčeji svažuje k hlubokému údolí Dlouhé Bělé. Prostor poskytuje výhledy na jedinečné panorama Křídelní stěny a okolí Pravčické brány. Místo je zakončeno prolínáním okrajů lesního komplexu v okraji údolí a sousedí se segmenty C „Obec“ a G „U staré školy“.

Urbanistické utváření

Urbanistická formace je uspořádána jako oboustranná, jednostranná velmi kompaktní zástavba ulicového typu. Osídlení je typologicky formováno jako domkářská zástavba.

Znaky jednotlivých charakteristik

Znaky přírodní charakteristiky

- Zásadním znakem přírodní charakteristiky daného místa je členitost terénu tvořená svahem, který byl mírně terasován antropogenními tvary s velmi pestrým a členitým prolínáním do sousedícího lesního komplexu.
- Vzrostlá zeleň ve shlukovém i soliterním uspořádání se ve volných prostorách zahušťuje směrem k lesnímu komplexu, kde graduje v porostní „stěně“ a vytváří tak efektní přechodové prostory se zapojenými porosty. Kromě toho se na celkovém obrazu této části sídla podílí drobnější keřová zeleň, která začíná atakovat spolu s náletovými dřevinami místa dříve udržovaná jako louky a pastviny.
- Přírodní charakter je spoluurčen zachovanými travními porosty původních luk a pastvin, které však díky absenci pravidelné seče degradují.
- Místa po zbořech pokrývá ruderalní vegetace.
- Nedílným doplňujícím znakem jsou ovocné dřeviny v sadech, jejich fragmentech a v okolí obydlí.
- Drobné „zelené“ plochy, travnaté cesty i keře se podílí doplňujícím způsobem na celkovém charakteru prostoru.

Znaky kulturně historické charakteristiky

- I v tomto případě jsou kulturní a historické charakteristiky vzájemně propojené a podmíněné. Proto jsou jejich znaky uvedeny společně. Zásadními znaky v této kategorii je uspořádání urbanistické formace v podobě rozvolněné zástavby umístěné jednostranně podél sítě členitě vedených komunikací a dochovanost, a tedy historická hodnota tohoto uspořádání, která je dokladem způsobu osídlování území.
- V kontrastu s vysokou historickou hodnotou urbanistické formace je architektonická podoba a kvalita současných staveb. Ta vykazuje zásadní míru změny proporcí, objemu a měřítka i architektury původních objektů na rekreační. Novostavba v závěru segmentu a některé přestavby se navíc původní architektuře vymykají. Tato proměna se projevuje i ve vnější architektuře.
- Spoluurčujícím znakem je způsob vedení komunikace po vrstevnici a trasování pěšin ve stráni.

- Spoluurčujícím znakem je i charakter lučních porostů, u objektů udržovaných, směrem k okraji lesa postupně degradujících.
- Vzhledem k velké kompaktnosti zástavby se zásadně neprojevují proměny charakteru zahrad a i výstavba drobných objektů je relativně malá.
- V místě jsou patrné prostory vytvářející proluky, kde lze nalézt doklady o existenci staveb.

Znaky estetické hodnoty

- Relativně vysoká estetická hodnota tohoto území zejména při vnějším pohledu je dána především uspořádáním přírodních znaků v mírně svažitém a terasovaném terénu a způsobu urbanistického uspořádání objektů.
- Estetické hodnoty daného území jsou výslednicí jedinečného uspořádání výše uvedených vysokých hodnot především přírodních charakteristik. Jsou zejména dány otevřeností prvoplánové prostorové scény, která je na druhé straně údolí rámována jedinečným panoramatem pískovcových stěn (Křídelní stěna).
- Osobitý estetický vjem je rovněž vytvářen pocitem volnosti a přehlednosti díky otevřeným plochám a navazujícím členitým okrajem lesního komplexu zejména v prudce se svažujících částech na okraji hluboce zaříznutého údolí.

Měřítko a vztahy

- Měřítko daného prostoru je dáno zejména konfigurací terénu, způsobem rozmístění jednotlivých objektů, jejich vlastním objemovým velikostním měřítkem, poměrem volného a zastavěného prostoru, členěním území komunikační sítí, množstvím a způsobem rozmístění zeleně. Měřítko tohoto prostoru je díky otevřenosti a výhledu směrem na severozápad a sever vnímáno jako větší a je jednoznačně pohledově vymezeno masivem Křídelní stěny, která je ve vztahu k měřítku vlastního sídla dominantním monumentem.
- Prostorové vztahy odpovídají výše uvedenému a úzce vztahově souvisí s kulturně historickým i sociálně ekonomickým vývojem regionu, sídla i daného prostoru. Nezastavěné a nezalesněné území severozápadně a severně od komunikace odpovídá původní pozemkové držbě (výjimku tvoří relativní novostavba v závěru místa).
- Způsob osídlování navazuje na centrální část sídla. Prostor obsazovali především drobní domkáři, ojediněle lze spatřit menší usedlosti. Od počátku 20. století dochází k proměnám některých objektů v souvislosti se rozvíjejícím se turismem. Od poloviny 40. let 20. století dochází k několika prudkým politickým, sociálním, společenským a ekonomickým změnám (vysídlení Němců, opětné osídlení jiným typem obyvatelstva, postupná změna trvalého osídlení na přechodné). V průběhu 60. –70. let byl tento proces dovršen zásadní změnou ve využívání stále obydlených objektů na rekreační. V rámci této změny došlo k přeměně, která se projevila v zásadní přestavbě původních staveb a jejich nahrazením stavbami jinými, které mají změněné proporční měřítko, půdorys, objem i architektonické řešení. Typově tak odpovídají rekreačním domkům. Změna trvalého bydlení na rekreační měla i za následek proměnu tradičně obhospodařovaného okolí objektů.

Místo krajinného rázu – segment J „Hřbitov“

Zasazení do terénu

Území je situováno do otevřeného prostoru na východ od obce mimo její zastavěné území.

Urbanistické utváření

Venkovský hřbitov ve volné krajině.

Charakteristika

- Hřbitov (založen 1890) je situován východně od obce do volného prostoru na okraj lesního komplexu.
- K páteřní komunikaci Mezná-Mezní louka napojen zpevněnou cestou s alejí.
- Je oplocen plaňkovým plotem s kamennými sloupky a umocňuje tak vnitřní scénérii.

Toto území je z kulturně historického hlediska významným a přehledným dokladem historických, sociálních poměrů a vztahů do roku 1945 i složitého vývoje ve 40. a 50. letech nejen v tomto území, ale ve společnosti vůbec (genius loci či spíše memento more).

Tabulky identifikace a klasifikace znaků jednotlivých charakteristik místa krajinného rázu Mezná

Tabulka 1: Zasazení do krajinného rámce

ZASAZENÍ DO KRAJINNÉHO RÁMCE	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Geomorfologicky členité území s drobnými terénními tvary	+	zásadní	jedinečný
Rozsáhlý lesní komplex s pestrými a členitými porostními okraji	+	zásadní	jedinečný
Dramatický předěl dominantní scenérie skalních stěn (Křídelní stěny, Pravčická brána)	+	zásadní	jedinečný
Výjimečná scenérie a tvarování terénu vodním prvkem (soutěsky Kamenice a údolí Dlouhé Bělé) - soutěsky	+	spoluurčující	jedinečný
Působení dominanty Růžového vrchu a dominantního souboru skalních stěn v krajinném rámci, respektive jeho vymezení	+	spoluurčující	jedinečný

Tabulky identifikace a klasifikace znaků jednotlivých charakteristik místa krajinného rázu Mezná (vlastní sídlo)

Tabulka 2: Výčet znaků přírodní charakteristiky

ZNAKY PŘÍRODNÍ CHARAKTERISTIKY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Morfologie terénu a drobné tvary (skály, stěny)	+	zásadní	jedinečný
Viditelná hrana soutěsky s členitými okraji lesních porostů	+	zásadní	jedinečný
Členité a pestré okraje navazujících lesních komplexů	+	spoluurčující	význačný
Zachované prostory pastvin a luk	+	spoluurčující	běžný
Přírodní charakter drobné vodoteče s charakteristicky modelovaným terénem a doprovodnou zelení	+	doplňkový	běžný
Solitérní zeleň v rámci centrální polohy sídla	+	spoluurčující	význačný
Solitérní dřeviny a shluky a skupiny dřevin na svazích, u objektů i na volných prostranstvích	+	spoluurčující	význačný
Degradované pastviny a louky, lada	0	doplňkový	běžný
Aleje doprovázející komunikace v obci	+	spoluurčující	běžný
Přítomnost přírodních dominant a dominantních souborů	+	spoluurčující	významný
Drobné převážně travní porosty antropogenních terénních tvarů (příkopy, zídky apod.)	+	doplňující	běžný
Keřové porosty v zahradách, keře, živé ploty	+	doplňující	běžný
Ruderální stanoviště dokladující zbor nebo nějakou lidskou činnost s porosty malin a ostružin	+	doplňující	běžný

Tabulka 3: Výčet znaků kulturní a historické charakteristiky

ZNAKY KULTURNÍ A HISTORICKÉ CHARAKTERISTIKY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Historická hodnota a zachovanost urbanistické formace sídla	+	zásadní	jedinečný
Čitelná odlišnost vývojových fází urbanistické formace	+	spoluurčující	význačný
Velký podíl architektonicky kvalitních a památkově chráněných objektů lidového stavitelství	+	spoluurčující	význačný
Tradiční proporční, objemové a půdorysné měřítko staveb	+	spoluurčující	význačný
Poměr volného a zastavěného prostoru podle jednotlivých segmentů (viz prostorové vztahy)	+	spoluurčující	význačný

ZNAKY KULTURNÍ A HISTORICKÉ CHARAKTERISTIKY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Typologická pestrost objektů lidového stavitelství dle odlišných podmínek jejich vzniku	+	spoluurčující	význačný
Objekty hotelů a ubytovacích objektů v objemu, proporcích, půdorysu i architektonickém řešení daných jejich historickou dobou vzniku	+	spoluurčující	význačný
Dochované zemědělské hospodářské stavby v centrální části sídla (stodoly)	+	doplňkový	běžný
Volná místa v urbanistické struktuře vzniklá po demolici	0	doplňkový	běžný
Drobná sakrální architektura, boží muka, pomníky	+	doplňkový	běžný
Objekt hřbitova	+	spoluurčující	význačný
Aleje u hřbitova a u komunikace na Mezní Louku (zároveň i znak přírodní charakteristiky)	+	spoluurčující	běžný
Nevhodné úpravy a přestavby tradičních objektů	-	doplňkový	běžný
Přestavby a novostavby objektů rekreačního charakteru	-	doplňkový	běžný
Drobné stavby – přístřešky, venkovní sezení, pergoly, bazény, zejména u objektů lidového stavitelství	-	doplňkový	běžný
Charakter a parametry komunikací	0	spoluurčující	běžný
Vedení vysokého napětí ve východní části prostoru a rozvody el.energie	-	doplňkový	běžný
Trasování drobného komunikačního systému v sídle-pěšiny, cesty	+	doplňkový	běžný
Fragmenty tradičního zpevnění komunikací štětováním a pískovcovými deskami z místních materiálů (pískovec, čedič)	+	doplňkový	význačný
Telekomunikační stožár u kóty „Na Kopečku“	-	doplňkový	běžný
Nevhodné úpravy fasád (výmalby) u ubytovacích objektů	-	doplňkový	význačný
Mobiliář stravovacích zařízení a venkovní úpravy	-	doplňkový	běžný
Cenné regionálně typické historické detaily u objektů (typ krytiny, břidlice, štítové lomenice, obklady štítu z břidlice, podstávky apod.)	+	spoluurčující	význačný
Tradiční řešení zpevnění terénu zidkami z pískovcových kvádrů osazených „na sucho“	+	spoluurčující	význačný
Novodobé úpravy a náhrady imitující původní prvky	-	doplňkový	běžný
Solitérní ovocná zeleň a zbytky původních sadů	+	doplňkový	běžný
Úpravy tradičních zahrad na okrasné	-	spoluurčující	význačný
Nevhodné použití cizokrajné zeleně a nevhodného mobiliáře v zahradách	-	spoluurčující	význačný
Novodobé typy oplocení pozemků u zahrad	-	spoluurčující	význačný
Stavby typologicky odpovídající rekreačnímu charakteru	-	doplňkový	běžný

Tabulka 4: Výčet znaků estetické hodnoty

ZNAKY ESTETICKÉ HODNOTY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Zasazení sídla do krajinného rámce s jeho optickým propojením	+	zásadní	jedinečný
Vizuální kontakt zástavby s výjimečnými scenériemi krajinného rámce a jeho dominantami (Křídelná stěna, Pravčická brána)	+	zásadní	jedinečný
Působení „ptačí perspektivy“ na vnímání hrany soutěsky a lokality nad ní (D „Dlouhé schody“)	+	spoluurčující	význačný
Vnímatelný a nezaměnitelný genius loci některých segmentů (Na stráni, U staré školy)	+	spoluurčující	význačný
Celkový dojem harmonie, pořádku ve vzájemném souznění civilizačních a přírodních prvků	+	spoluurčující	význačný
Větší množství jednotlivých komorních scenérií	+	spoluurčující	význačný

Tabulka 5: Výčet znaků definujících prostorové vztahy, měřítko a vizuální hodnoty krajiny

PROSTOROVÉ VZTAHY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Otevřenost prostorové scény do širšího krajinného rámce ve druhém plánu	+	zásadní	jedinečný
Drobné a členité měřítko jednotlivých částí území s uzavřenými komorními zákoutími	+	spoluurčující	význačný
Poměr urbanizovaných a neurbanizovaných částí podle jednotlivých segmentů sídla	0	spoluurčující	běžný
Výhledy a průhledy v dálkových pohledech na přírodní scenérie	+	spoluurčující	význačný
Soulad a harmonie přírodních a civilizačních prvků ve větší části sídla	+	spoluurčující	význačný
Drobná dominanta stožáru radiokomunikací	-	doplňkový	běžný
Dominantní působení skupiny hotelů (větší objem a výška)	0	doplňkový	běžný
Celé sídlo je významnou krajinnou dominantou pro část území NP	+	spoluurčující	význačný

Tabulka 6: ZCHÚ, VKP

ZCHÚ, VKP
NP České Švýcarsko

Tabulka 7: Limity pro vlastní sídlo

TABULKA Č.7: LIMITY PRO VLASTNÍ SÍDLO
<ul style="list-style-type: none">
• Zachování průhledů a výhledů do krajinného rámce na významné scenérie (viz mapový podklad)
• Zachování reliéfu terénu
• Zachování a posílení druhové skladby a členitosti okrajů lesních porostů
• Zachování charakteru a porostů okraje soutěsky
• Zachování charakteru a kvality přírodě blízkých lučních společenstev
• Zachování přírodního charakteru vodoteče a břehových porostů
• Zachování vzrostlé a soliterní zeleně včetně druhové skladby (zejména jako autochtonní doprovod objektů)
• Zachování skupinové a soliterní zeleně v rozsahu a druhové skladbě na svazích, v případě že není v kolizi s obnovou volného prostoru resp. luk – nutno individuálně posoudit)
• Zachování poměru volného a nezastavěného prostoru mimo současně zastavěné území sídla i v sídle mimo nezastavěné parcely po demolici a stržených objektech
• Neumísťovat nové stavby mimo současně zastavěné území sídla i v sídle mimo původní stavební místa
• Zachování původního sídelního účelu objektů pro trvalé bydlení
• Zachování výškové hladiny zástavby, proporčního měřítka a členění hmoty objektů (viz podmínky pro výstavbu)
• Zachovat tradiční místní materiálové řešení u novostaveb i při opravách (viz podmínky pro výstavbu)
• Zachovat vnější charakter hospodářských budov (zejména tradičních)
• U kvalitních objektů lidové architektury dodržovat zpřísněné zásady při úpravách a opravách (viz zásady...)
• U všech objektů lidové architektury chránit architektonické detaily a jejich provedení (lomenice, obklady, okna – viz zásady)
• Zachování trasování komunikací a jejich parametrů (nerozšiřovat), včetně drobných pěšin a cest pro pěší
• Zachovat tradiční povrchovou úpravu místních komunikací, dlážděním pískovcovými deskami, popř. štětováním
• Nové cesty a stezky pro pěší trvale nezpevňovat, pouze tradiční technologií
• Zachovat a udržovat opěrné zidky a tarasy v tradičním materiálu (pískovec), textuře a technologii provedení s minimálními spárami
• Zachovat a doplňovat soliterní ovocné dřeviny či jejich sady
• Zachovat charakter a rozsah volného veřejného prostoru uprostřed obce
• Stavby technické infrastruktury (el. a tel. vedení, rozvodné skříně, transformátory) vedené zemním vedením i u rekonstrukcí. Ostatní realizovat způsobem, který bude odpovídat charakteru území
• Doplňkové a drobné stavby minimalizovat, případně provádět způsobem, který bude odpovídat charakteru daného území
• Úpravy zahrad provádět tak, aby zejména druhovou skladbou, typem oplocení, mobiliářem odpovídaly charakteru venkovské zahrady
• Dodržovat rozsah tradičně oplocených ploch a nezvyšovat jejich podíl, zejména v urbanisticky a architektonicky hodnotných územích (např. lokalita Na stráni)
• Drobné stavby zejména garáže, garážová stání, dřevníky apod. přednostně realizovat v rámci hlavních objektů, budou-li situovány samostatně, dodržet zejména v hmotovém, objemovém a proporčním materiálu výraz tradičních užitkových staveb. V lokalitách s architektonicky kvalitními objekty lidové architektury tyto stavby nepřipouštět nebo realizovat pouze jako repliky doložených objektů
• Individuálně posuzovat ostatní drobné stavby, např. skleníky, udírny, terasy, bazény a jejich realizaci připustit pouze a v případě, že nedojde k narušení charakteru území
• Při řešení fasád i dalších prvků používat u všech objektů tradiční barevnost
• Nevytvářet nové komunikace.

Tabulka 8: Návrhy opatření na zlepšení hodnot krajinného rázu a ekologické stability území

NÁVRHY OPATŘENÍ NA ZLEPŠENÍ HODNOT KRAJINNÉHO RÁZU A EKOLOGICKÉ STABILITY ÚZEMÍ
<ul style="list-style-type: none">
• Věnovat péči a pravidelnou údržbu soliterní vzrostlé zeleni, zejména dominantním soliterním stromům u objektů a aleji ke hřbitovu a komunikace na Mezní Louku
• Obnovovat druhovou skladbu květnatých a přírodě blízkých luk na zemědělsky intenzivně využívaných pozemcích
• Obnovovat druhovou skladbu květnatých a přírodě blízkých luk včetně likvidace některých náletových dřevin a keřů na bývalých pastvinách (dnes lada)
• Obnovovat výsadby ovocných stromů, soliterních i sadů. Upřednostňovat použití místních krajových odrůd, zásadně vysazovat pouze vysokokmeny.
• Nevhodné typy oplocení nahrazovat dřevěným, nejlépe plaňkovým v obvyklých výškách, vzdálenosti sloupků, členění polí i v přírodní úpravě povrchu
• Zvláště u architektonicky či památkově kvalitních objektů odstranit novodobé a nevhodné a drobné stavby, případně přístavby a nástavby v závislosti na historické kvalitě objektů posoudit vhodnost těchto zásahů (viz zásady péče)
• V rámci příslušných programů řešit způsob úpravy veřejných prostorů a jeho mobiliáře (lavičky, odpadové koše, informační systém pod.) tak, aby odpovídal výjimečné kvalitě tohoto území. Podobným způsobem přistoupit i k veřejnému mobiliáři jednotlivých restauračních a hotelových zařízení (venkovní sezení, vývěsní štíty, reklamní tabule apod.)
• V rámci možných programů rovněž řešit konkrétní způsoby obnovy či zakládání zahrádek, úpravy okolí objektů včetně vzorových projektů úprav a i novostaveb garáží, dřevníků a podobně s přihlédnutím k výjimečnosti tohoto území
• Udržovat, popřípadě odborně restaurovat drobnou historickou architekturu (boží muka, pomníky)
• Na základě dostupných podkladů realizovat rekonstrukci lokality "U zemských patronů" s částečným navrácením či přiblížením k jeho historické podobě včetně obnovy jeho praktického využívání
• Další případné úpravy hřbitova vyprojektovat a realizovat tak, aby zůstal zachován velice silný genius loci a silná vypovídající hodnota obsažená v jeho současném stavu a úpravě
• V rámci příslušných programů usilovat o zachování a zejména obnovu tradičního zpevnění významnějších místních komunikací a opěrných zdí formou pískovcových bloků s odpovídající úpravou povrchu a technologií kladení
• Výjimečný důraz klást na atypické řešení jednotlivých prvků infrastruktury , zejména liniových staveb a jejich drobných zařízení , autobusových zastávek aj.
• V rámci osvětové a publikační činnosti upozorňovat zejména majitele objektů na výjimečné hodnoty krajinného rázu a na příkladech ukázat možnost nadstandardních řešení jednotlivých problémů

Tabulka 9: Segmenty sídla

NÁZEV SEGMENTU	LIMITY + NÁVRHY OPATŘENÍ
A) „V zahradách“	<ul style="list-style-type: none"> Nepřipouštět novostavby nových obytných a rekreačních objektů Hospodářské a technické zázemí realizovat v rámci stávajících objektů Zachovat objem, proporce i materiál stávajících objektů Zachovat prostorové měřítko zastavěného a nezastavěného území v rámci jednotlivých pozemků Komunikace zpevňovat pouze tradičním způsobem a materiálem Dodržet vnější charakter drobných technických a hospodářských staveb Upřednostňovat obnovu sadů Rozsah a způsob oplocení navracet do původního rozsahu a materiálového i proporčního řešení Udržovat soliterní zeleň u objektů, popřípadě ji nahrazovat novou Nové stavby liniových vedení popřípadě jejich rekonstrukce provádět jako zemní včetně začlenění měřících a transformačních prvků dle charakteru daného území
B) "U zemských patronů"	<ul style="list-style-type: none"> Úpravy cest a pěšin provádět pouze pískem a štěrkem Údržbu a prořezávky provádět s ohledem na kvalitní vzrostlou zeleň Opravu či rekonstrukci drobné stavby provádět na vysoké odborné úrovni Upřednostňovat celkovou obnovu lokality na základě dostupných podkladů s navrácením jejich účelovému využití Snažit se o zajištění kvalitních průzkumu a projektů v rámci příslušných programů
C) "Obec"	<ul style="list-style-type: none"> Udržení množství kvalitní vzrostlé zeleně v této části, její údržba a obnova Zachování proporcí objemu a měřítka jednotlivých staveb, neprovádět přístavby a nástavby Zachování charakteru ubytovacích objektů a jejich historické podoby (pokud je to možné a účelné) zejména v materiálech, barevném řešení, architektonickém řešení detailu, fasády aj. Zachování volného prostoru – středu obce a uvážené posilování charakteru veřejného prostoru – výsadby, mobiliář apod. Při umísťování nových staveb pouze na stavebních místech dodržet obecné podmínky pro výstavbu a individuálně posoudit (v závislosti na okolí) Při umísťování těchto staveb rovněž zachovat dálkové výhledy a průhledy do krajinného rámce, zejména z komunikací Při umísťování nových staveb vycházet z historického utváření sídla a typologie staveb, dodržení půdorysu i vnější podoby staveb Nevycházet slepě z počtu dochovaných stavebních pozemků a rozlišovat na stavby obytné a hospodářské- Toto členění bezpodmínečně dodržet a nezaměňovat např. bývalé hospodářské stavby (dá se posoudit i na základě rozměrů původní pozemkové držby a způsobu umístění ve vztahu k ostatním stavbám) za dnešní obytné Zvláštní důraz klást na venkovní úpravu hotelů a jejich zařízení, zejména barevné řešení, reklamy, předzahrádky a jejich mobiliář, vývěsní štíty apod. Tyto prvky usměrňovat (osvěta) tak, aby byla zhodnocena výjimečnost tohoto území a zejména 100-letá tradice turistického ruchu této oblasti. Při změnách fasády u hotelů a restauračních zařízení odstranit žánrové výmalby a nahradit je historicky odpovídajícím architektonickým řešením fasády Nepřipustit zvětšení půdorysu, výšky, počtu přídatných zařízení apod. U stávajícího stožáru telekomunikací, výhledově dosáhnout jeho odstranění Zachování charakteru stavební a účelové typologie i materiálu samostatně stojících hospodářských staveb-stodol ve východní části sídla Vhodným způsobem řešit parkování pro potřeby hotelů (nepřetěžovat veřejné prostory, upřednostňovat parkování v rámci areálu těchto zařízení) Nové stavby liniových vedení popřípadě jejich rekonstrukce provádět jako zemní včetně začlenění měřících a transformačních prvků dle charakteru daného území
D) „Dlouhé schody“	<ul style="list-style-type: none"> Zachovat vymežující hranu soutěsky včetně druhové skladby a členitosti jejich okrajů s viditelným přechodem na hraně (znatelný přechod mezi listnatými a jehličnatými dřevinami) Zachovat a zlepšovat druhovou skladbu přírodě blízkých lučních porostů včetně způsobu jejich údržby (pasení) Zachovat kvalitní vzrostlou zeleň ve volném prostoru, zejména solitery u jednotlivých objektů Uvážit případnou redukci méně kvalitních náletových dřevin, které se podílejí na degradaci lučních porostů v návaznosti na jejich obnovu Zachovat charakter rozvolněné zástavby s typickým poměrem zastavěných a nezastavěných ploch Neumísťovat nové stavby včetně drobných přístřešků, garáží apod. Při úpravách jednotlivých objektů dodržovat přísné památkářské hledisko (viz zásady péče),

NÁZEV SEGMENTU

LIMITY + NÁVRHY OPATŘENÍ

- protože se jedná o urbanisticky, esteticky i architektonicky o jednu z nejcennějších partií sídla
  - Přísně dodržet rozsah oplocení pozemků kolem objektů s důrazem na zachování volných neoplocených ploch
  - Při obnově oplocení používat tradiční technologie a materiály (plaňkový, případně laťkový plot) v místně obvyklých rozměrech a členění
  - Snažit se o odstranění nevhodných typů oplocení (pletivo) a navrácení do historického rozsahu
  - Zachovat systém a trasování drobných pěšin a komunikací, které vzhledem k reliéfu patří k výrazným znakům a které se podílejí na charakteru této lokality. Zároveň zachovat způsob jejich zpevnění, u komunikací zachovat, případně obnovit dláždění pískovcovými deskami
  - Zachovat drobné zídky a tarasy z hlediska materiálů, rozměrů jednotlivých prvků, způsobu jejich kladení aj. Při jejich obnově přísně dodržet výše uvedené parametry.
  - Zachovat a v předstihu obnovovat ovocné dřeviny s důrazem na místní odrůdy a vysokokmeny
  - Zachovat tradiční venkovský vzhled a druhovou skladbu zahrad a okolí staveb, v případě novodobých úprav prosazovat jejich obnovu s přihlédnutím k výše uvedené „cennosti a čistotě“ daného prostoru
  - Zachovat všechny průhledy a pohledy na scenérie krajinného rámce a jeho dominanty
  - Zachovat reliéf včetně bezprostředního okolí objektů, nepřipouštět nové terénní zářezy, terasy apod.
  - Nové stavby liniových vedení popřípadě jejich rekonstrukce provádět jako zemní včetně začlenění měřicích a transformačních prvků dle charakteru daného území
- E) „Stráž louky“
- Zachovat reliéf území včetně dramatictějšího terénu formovaného vodotečí
  - Zachovat všechny průhledy a pohledy na scenérie krajinného rámce a jeho dominanty
  - Zachovat reliéf zejména s ohledem na trasování pěšin a komunikací, nepřipustit nové terénní zářezy, terasy apod.
  - Zachovat volný prostor bez zástavby a jeho přírodní charakter
  - Zachovat vymežující hranu soutěsky včetně druhové skladby a členitosti jejich okrajů s viditelným přechodem na hraně (znatelný přechod mezi listnatými a jehličnatými dřevinami)
  - Zachovat a zlepšovat druhovou skladbu přírodě blízkých lučních porostů včetně způsobu jejich údržby (pasení)
  - Zachovat kvalitní vzrostlou zeleň ve volném prostoru, zejména solitery u jednotlivých objektů
  - Uvážit případnou redukci méně kvalitních náletových dřevin, které se podílejí na degradaci lučních porostů v návaznosti na jejich obnovu
  - Zachovat přírodní charakter drobné vodoteče a jejich břehových porostů
  - Při umísťování nezbytně nutných drobných staveb (mostky přes vodoteč, zábradlí apod.) dbát zejména ve volbě materiálů a jejich zpracování na zachování „přírodního“ charakteru lokality
  - Nepřipouštět vznik nových pěšin a cest
  - V rámci příslušných programů při obnově květnatých luk upřednostnit právě tuto lokalitu jako nejvýznamnější v rámci sídla (rozsah, pohledová expozice aj.)
  - Nové stavby liniových vedení popřípadě jejich rekonstrukce provádět jako zemní včetně začlenění měřicích a transformačních prvků dle charakteru daného území
- F) „Chalupy“
- Zachovat všechny průhledy a pohledy na scenérie krajinného rámce a jeho dominanty
  - Zachovat reliéf zejména jednotlivých objektů , nepřipustit nové terénní zářezy, terasy apod.
  - Zachovat vymežující hranu soutěsky včetně druhové skladby a členitosti jejich okrajů s viditelným přechodem na hraně (znatelný přechod mezi listnatými a jehličnatými dřevinami)
  - Zachovat a zlepšovat druhovou skladbu přírodě blízkých lučních porostů včetně způsobu jejich údržby (pasení)
  - Zachovat kvalitní vzrostlou zeleň, zejména solitery u jednotlivých objektů
  - Zachovat charakter rozvolněné zástavby s typickým poměrem zastavěných a nezastavěných ploch
  - Neumisťovat nové stavby včetně drobných přístřešků, garáží apod.
  - Při úpravách jednotlivých objektů dodržovat přísné památkářské hledisko (viz zásady péče)
  - Stávající objekty vykazují velkou míru specifických změn zejména ve změně objemu a měřítko (téměř miniaturizace) a rekonstrukce některých detailů, např. kopie obložení štítu z břidlice provedená v bonnském šindelu. Kumulace těchto prvků, zasazení do daného prostoru a pohledová expozice zvyšují „bizarnost“ této lokality. Posuzovatel není schopen objektivně doporučit, zda obnovit původní měřítko , objem a proporce včetně detailů či zda nebude „cennější“ ponechání současného stavu jako dokumentace „chalupářského období“
  - Přísně dodržet rozsah oplocení pozemků kolem objektů s důrazem na zachování volných neoplocených ploch
  - Při obnově oplocení používat tradiční technologie a materiály (plaňkový, případně laťkový plot) v místně obvyklých rozměrech a členění
  - Snažit se o odstranění nevhodných typů oplocení (pletivo) a navrácení do historického rozsahu
  - Zachovat trasování komunikací. Zároveň zachovat způsob jejich zpevnění, případně obnovit

NÁZEV SEGMENTU

LIMITY + NÁVRHY OPATŘENÍ

- dláždění pískovcovými deskami
  - Zachovat drobné zídky a terasy z hlediska materiálů, rozměrů jednotlivých prvků, způsobu jejich kladení aj. Při jejich obnově přísně dodržet výše uvedené parametry.
  - Zachovat a v předstihu obnovovat ovocné dřeviny s důrazem na místní odrůdy a vysokokmeny
  - Zachovat tradiční venkovský vzhled a druhovou skladbu zahrad a okolí staveb, v případě novodobých úprav prosazovat jejich obnovu s přihlédnutím k výše uvedené „cennosti a čistotě“ daného prostoru
  - Nové stavby liniových vedení popřípadě jejich rekonstrukce provádět jako zemní včetně začlenění měřících a transformačních prvků dle charakteru daného území
- G) „U staré školy“
- Zachovat vymežující hranu soutěsky včetně druhové skladby a členitosti jejich okrajů s viditelným přechodem na hraně (znatelný přechod mezi listnatými a jehličnatými dřevinami)
  - Zachovat všechny průhledy a pohledy na scenérie krajinného rámce a jeho dominanty
  - Zachovat reliéf včetně bezprostředního okolí objektů, nepřipouštět nové terénní zářezy, terasy apod.
  - Zachovat volný prostor a způsob členění mezi zástavbou a hranou soutěsky
  - Zachovat a zlepšovat druhovou skladbu přírodě blízkých lučních porostů
  - Uvážit případnou redukci méně kvalitních náletových dřevin, které se podléhají na degradaci lučních porostů v návaznosti na jejich obnovu. Pouze v malé míře na jihozápadě území - přechod k soutěsce
  - Zachovat charakter ulicové zástavby s typickým poměrem zastavěných a nezastavěných ploch
  - Neumísťovat nové stavby včetně drobných přístřešků, garáží apod.
  - Při úpravách jednotlivých objektů dodržovat přísné památkářské hledisko (viz zásady péče), protože se jedná o urbanisticky, esteticky i architektonicky o jednu z nejceněnějších partií sídla (společně se segmentem „Dlouhé schody“)
  - Přísně dodržet rozsah oplocení pozemků kolem objektů s důrazem na zachování volných neoplocených ploch
  - Při obnově oplocení používat tradiční technologie a materiály (plaňkový, případně laťkový plot) v místně obvyklých rozměrech a členění
  - Snažit se o odstranění nevhodných typů oplocení (pletivo) a navrácení do historického rozsahu
  - Zachovat systém a trasování komunikací. Zároveň zachovat způsob jejich zpevnění, u komunikací zachovat, případně obnovit dláždění pískovcovými deskami popřípadě štětováním
  - Zachovat drobné zídky a terasy z hlediska materiálů, rozměrů jednotlivých prvků, způsobu jejich kladení aj. Při jejich obnově přísně dodržet výše uvedené parametry.
  - Zachovat a v předstihu obnovovat ovocné dřeviny s důrazem na místní odrůdy a vysokokmeny
  - Zachovat tradiční venkovský vzhled a druhovou skladbu zahrad a okolí staveb, v případě novodobých úprav prosazovat jejich obnovu s přihlédnutím k výše uvedené „cennosti a čistotě“ daného prostoru. Z tohoto pohledu je tato lokalita „ukázková“ s brutálním kontrastem mezi kvalitními objekty lidového stavitelství a naprosto nevhodnou městskou úpravou zahrad včetně mobiliáře (masivní živé ploty z cizokrajných jehličnanů, bílé lucerny apod.)
  - Úpravou zahrad směrem k tradičnímu pojetí či alespoň redukcí nepůvodních dřevin a způsobem jejich použití by bylo dosaženo velkého efektu v „očistění“ této lokality a navrácení k čistému tradičnímu výrazu
  - Zachování architektonických detailů, které v některých případech dosahují vysoké kvality, např. řešení štítů břidlicovými či prkennými obklady, řezbářská výzdoba podstavců, materiál a zejména vnější struktura výplně hrázděných staveb apod.
  - Snažit se o obnovu těchto prvků tam, kde byly i poměrně nedávno nevhodným způsobem změněny (např. nový „palubkový“ štít nahradit svislým obkladem s přelištováním
  - Zachování vysoké estetické i historické kvality partie „U staré školy“. Při úpravách případně nové výstavbě na stávajících pozemcích po hospodářských staveních důsledně dbát na typologii a účelové zaměření nových staveb tak, aby byla zachována původní struktura tohoto místa
  - Snažit se o potlačení působení některých nevhodných stavebních úprav v zahradách směrem do soutěsky (bazény, opěrné zdi) prostřednictvím vhodných výsadeb
  - Nové stavby liniových vedení popřípadě jejich rekonstrukce provádět jako zemní včetně začlenění měřících a transformačních prvků dle charakteru daného území
  - Snažit se o potlačení působení některých nevhodných stavebních úprav (bazény, přístřešky, garáže), případně je stavebně a architektonicky změnit tak, aby více odpovídaly tradiční podobě místních hospodářských staveb
- H) „K studánkové roklině“
- Zachovat vymežující hranu soutěsky a členité a druhově pestré okraje navazujícího lesního porostu
  - Zachovat všechny průhledy a pohledy na scenérie krajinného rámce
  - Zachovat reliéf včetně bezprostředního okolí objektů, nepřipouštět nové terénní zářezy, terasy apod.

NÁZEV SEGMENTU

LIMITY + NÁVRHY OPATŘENÍ

- Zachovat volný prostor a způsob členění mezi zástavbou a masivem lesa
  - Zachovat a zlepšovat druhovou skladbu přírodě blízkých lučních porostů
  - Zachovat kvalitní vzrostlou zeleň ve volném prostoru, zejména solitery u jednotlivých objektů
  - Zachovat urbanistický charakter zástavby s typickým poměrem zastavěných a nezastavěných ploch
  - Neumísťovat nové stavby včetně drobných přístřešků, garáží apod.
  - Dodržet výšku a tradiční proporce staveb včetně materiálového řešení (viz obecné podmínky a zásady péče)
  - Při úpravách jednotlivých objektů upřednostňovat takové změny, které ve hmotě, proporcích i materiálech navrátí nebo přiblíží stavu původnímu architektonickému výrazu. V celé lokalitě převažují stavby, které odpovídají typologii chat a rekreačních domků. Tento fakt je zásadním znakem kulturní charakteristiky s negativním projevem. S ohledem na vysokou urbanistickou, historickou a přírodní hodnotu formace by opětnou změnou typologie staveb došlo k významnému posunu v kvalitě celého území
  - Nepřipouštět přístavby a nástavby, které mění proporce a charakter stavby
  - Přísně dodržet rozsah oplocení pozemků kolem objektů s důrazem na zachování volných neoplocených ploch
  - Při obnově oplocení používat tradiční technologie a materiály (plaňkový, případně laťkový plot) v místně obvyklých rozměrech a členění
  - Snažit se o odstranění nevhodných typů oplocení (pletivo) a navrácení do historického rozsahu
  - Zachovat trasování komunikací a způsob jejich zpevnění, u komunikací zachovat, případně obnovit dláždění pískovcovými deskami popřípadě štětováním
  - Zachovat drobné zídky a terasy z hlediska materiálů, rozměrů jednotlivých prvků, způsobu jejich kladení aj. Při jejich obnově přísně dodržet výše uvedené parametry.
  - Zachovat a v předstihu obnovovat ovocné dřeviny s důrazem na místní odrůdy a vysokokmeny
  - Zachovat tradiční venkovský vzhled a druhovou skladbu zahrad a okolí staveb, v případě novodobých úprav prosazovat jejich obnovu.
  - Upravovat zahrady směrem k tradičnímu pojetí a redukce nepůvodních dřevin a prvků.
  - Snažit se o potlačení působení některých nevhodných stavebních úprav (bazény, přístřešky, garáže)
  - Snažit se o potlačení působení některých nevhodných stavebních úprav (bazény, přístřešky, garáže), případně je stavebně a architektonicky změnit tak, aby více odpovídaly tradiční podobě místních hospodářských staveb
- I) „Pod obcí“
- Zachovat vymezující členité a druhově pestré okraje navazujícího lesního porostu
  - Zachovat volný prostor a způsob členění mezi zástavbou a okrajem lesa
  - Zachovat všechny průhledy a pohledy na scenérie a dominanty krajinného rámce (pečlivě posoudit zvláště při umístování nových staveb na stávajících stavebních místech)
  - Zachovat reliéf včetně bezprostředního okolí objektů, nepřipouštět nové terénní zářezy, terasy apod.
  - Zachovat a zlepšovat druhovou skladbu přírodě blízkých lučních porostů, zvláště zvážit další úpravu a druhovou skladbu lad severně navazujících na lokalitu (následná údržba pasením)
  - Zachovat kvalitní vzrostlou zeleň ve volném prostoru, zejména solitery u jednotlivých objektů
  - Zachovat urbanistický charakter zástavby s typickým poměrem zastavěných a nezastavěných ploch
  - Zachovat charakter urbanistické formace převážně uliční domkářské zástavby
  - Neumísťovat nové stavby včetně drobných přístřešků, garáží apod.
  - Dodržet výšku a tradiční proporce staveb včetně materiálového řešení (viz obecné podmínky a zásady péče)
  - Při úpravách jednotlivých objektů upřednostňovat takové změny, které ve hmotě, proporcích i materiálech navrátí nebo přiblíží stavu původnímu architektonickému výrazu. Součástí celé lokality jsou některé stavby, na kterých jsou realizovány nevhodné úpravy (palubkové obložení, lodžie apod.) nebo které celou svou typologií odpovídají chatám nebo rekreačním domkům. Tyto stavby jsou v kontrastu s některými kvalitními stavbami lidové architektury a zejména pak s jedinečnými hodnotami krajinného rámce v dálkových pohledech. Z těchto důvodů je obnova proporcí, ale i architektonických detailů důležitá nejen pro zhodnocení vlastní lokality, ale i pro zvýšení hodnoty krajinného rázu celého sídla
  - Nepřipouštět přístavby a nástavby, které mění proporce a charakter stavby
  - Přísně dodržet rozsah oplocení pozemků kolem objektů s důrazem na zachování volných neoplocených ploch
  - Při obnově oplocení používat tradiční technologie a materiály (plaňkový, případně laťkový plot) v místně obvyklých rozměrech a členění
  - Snažit se o odstranění nevhodných typů oplocení (pletivo) a navrácení do historického rozsahu
  - Zachovat trasování komunikací a způsob jejich zpevnění, u komunikací zachovat, případně obnovit dláždění pískovcovými deskami popřípadě štětováním. Zvláštní důraz klást na

NÁZEV SEGMENTU

LIMITY + NÁVRHY OPATŘENÍ

J) „Hřbitov“¹

- zachování trasování drobných pěšin na severozápadním svahu a zachování jejich parametrů a způsobu zpevnění
- Zachovat drobné zídky a tarasy z hlediska materiálů, rozměrů jednotlivých prvků, způsobu jejich kladení aj. Při jejich obnově přísně dodržet výše uvedené parametry
- Zachovat a v předstihu obnovovat ovocné dřeviny s důrazem na místní odrůdy a vysokokmeny
- Zachovat tradiční venkovský vzhled a druhovou skladbu zahrad a okolí staveb, v případě novodobých úprav prosazovat jejich obnovu
- Upravovat zahrady směrem k tradičnímu pojetí a redukce nepůvodních dřevin a prvků.
- Snažit se o potlačení působení některých nevhodných stavebních úprav (bazény, přístřešky, garáže), případně je stavebně a architektonicky změnit tak, aby více odpovídaly tradiční podobě místních hospodářských staveb
- Nové stavby liniových vedení popřípadě jejich rekonstrukce provádět jako zemní včetně začlenění měřících a transformačních prvků dle charakteru daného území
- Zachovat rozsah a charakter volného neurbanizovaného prostoru v němž je lokalita zasazena
- Zachovat vymezující členité a druhově pestré okraje lesního masivu
- Zachovat volný prostor a způsob jeho členění, uvážit způsob a nutnost rozčlenění velkých ploch trvalých lučních porostů do menších celků prostřednictvím remizků, drobnějších liniových výsadeb apod.
- Snažit se o změnu stávající druhové skladby luk na druhově bohatší přírodě blízkou
- Zachovat všechny průhledy a pohledy na scenérie a dominanty krajinného rámcu
- Zachovat drobnou modelaci terénu, zejména v okolí drobné vodoteče-zlepšit její přírodní charakter zejména prostřednictvím výsadeb
- Zachovat dominantní působení aleje (a její druhové skladby) na Mezní Louku i aleje ke hřbitovu, provádět jejich pravidelnou údržbu, případně dosadby
- Zachovat volné vymezení horizontů (bez zástavby) na západním okraji prostoru
- Neumísťovat v prostoru žádné nové stavby ani zařízení
- Zachovat parametry komunikací, jejich úpravy provádět tak, aby nedošlo k poškození alejové zeleně
- Nezřizovat nové komunikace ani parkoviště a zpevněné plochy -s výjimkou cesty pro pěší, která by kopírovala linii hlavní komunikace, nebyla nepropustně zpevněna (beton, asfalt) a při její realizaci nedošlo k poškození aleje
- Vhodně upravit okolí pomníku na odbočce ke hřbitovu
- Odstranit jednotlivá rozvodná a měřící zařízení el. proudu v aleji ke hřbitovu
- Nezřizovat nová nadzemní vedení inženýrských sítí, při rekonstrukcích se snažit o potlačení negativního působení stávajících staveb (změna parametrů směrem k subtilnosti, vhodnější trasování, nezvyšování počtu sloupů apod.) a případně realizovat tyto stavby jako podzemní
- Neumísťovat nové osvětlení hřbitova či komunikace na sloupech, pečlivě uvážit a posoudit umístění i dílčího osvětlení. V žádném případě nesmí dojít ke světelné kontaminaci tohoto prostoru, protože by vzhledem k poloze došlo k ovlivnění i širšího území
- V rámci hřbitova a jeho okolí neumísťovat žádné účelové a technické stavby
- Zachovat současnou úpravu vlastního hřbitova (alespoň z větší části), která tvoří neopakovatelný a jedinečný genius loci a je cenným historickým a kulturním dokladem vývoje území se specifickým estetickým projevem a hodnotami. Při další potřebě praktického využívání hřbitova je nutno zachovat tuto celkovou hodnotu. Z tohoto pohledu je potřeba zvážit i další možnosti využívání stávajícího hřbitova a případně nalezení možností nových (oddělení, rozdělení, vznik nového aj.) Jednotlivé znaky výše uvedené charakteristiky neuvádíme, protože pro danou potřebu není jejich výčet relevantní.
- Možné úpravy vlastního hřbitova z výše uvedených důvodů posuzovat velice pečlivě a především komplexně s ohledem na výjimečné krajinné prostředí i citlivou společenskou historickou problematiku. Týká se to i drobných úprav, jako např. kácení zeleně, oprava zdí a náhrobků aj.
- Doporučujeme zpracování tohoto problému podrobnější studií či projektem v rámci příslušných programů
- zachovat cenný náhrobek lesníka Zechela

¹ Limity a doporučení jsou následně uvedeny nejen pro vlastní lokalitu hřbitova, ale zároveň i pro celý volný prostor vymezený okrajem lesa a volným horizontem nad obcí. Protože jsou oba segmenty úzce prostorově a vztahově propojeny, jsou jejich limity uváděny společně.

Mezní Louka

1) Zasazení do krajinného rámce

Vzhledem k malé rozloze a situování tohoto sídla jsou obsaženy základní charakteristiky:

- charakter
- morfologie terénu
- mozaika členění povrchu krajinného rámce
- významné přírodní a umělé prvky v prostorové scéně

všechny uvedené prvky popisu v následujícím odstavci.

Sídelní útvar je zasazen do odlesněné enklávy lesního komplexu. Je situován do relativně plochého prostoru, kterým prochází komunikace Vysoká Lípa - Hřensko. Prostor je prvoplánově uzavřen a není vnímán v širších územních vztazích díky jeho usazení. Popis krajinného rámce, který je v tomto případě plošně rozsáhlý, bude proveden v rámci odpovídajícího krajinného celku – oblasti krajinného rázu NP České Švýcarsko. Měřítko krajinného rámce je značně velké díky rozlehlosti okolní lesní krajiny. Mozaika členění povrchu krajinného rámce je jednoznačně stanovena převažující členitou zalesněnou plochou s malými enklávami odlesněných prostorů s patrnými skalními útvary.

2) Situování vlastního sídla

Sídlo je situováno do uvolněné drobné enklávy zalesněné části planiny na opačném konci od Mezné, podél komunikace Hřensko - Vysoká Lípa. V sedle odbočuje komunikace podél velkého parkoviště k obci Mezná. Je umístěno na odlesněném prostranství v relativně rozsáhlém lesním komplexu. Situování a podoba místa byly dány historickým účelem – celnice.

3) Znaky přírodní, kulturní a historické charakteristiky

Znaky přírodní charakteristiky

- Zásadní charakteristiku utváří morfologie terénu plošiny s vymežujícími porostními stěnami obklopujícího lesního komplexu s místy členitými okraji.
- Přímý kontakt krajinného rámce resp. lesa s urbanizovaným územím je spoluurčujícím znakem přírodní charakteristiky.
- Významným znakem je i místy vysoký podíl vzrostlé zeleně v sídle - doprovodné solitery jednotlivých staveb, doprovodná zeleň komunikací a parkovišť i jako solitery a skupiny uvnitř kempu a ve fragmentech luk.
- Specifický charakter má zeleň v území rekreačních chatků.
- V území se objevují u zbytků původně udržovaných luk (severozápad a sever), které degradují díky absenci údržby.
- Díky poloze sídla se v něm neuplatňují žádné vodní prvky.

Znaky kulturně historické charakteristiky

- Jako zásadní znak kulturně historické charakteristiky je způsob a účelové zaměření jednotlivých objektů, které dokladují jednotlivé vývojové fáze tohoto relativně malého prostoru.
- Výjimečnost tohoto území tkví v geografické poloze a ve složitém vývoji širšího území.
- Nejstarší částí osídlení jsou budovy bývalé celnice, později přeměněné na bytovací zařízení a budova hájovny s hospodářským zázemím (segment A „Celnice“ a B „Hotel“).
- Dalším vývojovým stádiem byla proměna stávajících budov na restaurační a bytovací a výstavba nového hotelu (segment B).
- Nejmladší částí je segment C „Kemp“ s technickým zázemím hotelu a velkým parkovištěm, přestavba a přístavba hotelu a kemp s bytovacími chatkami.
- Charakter území určuje i osově vedená komunikace Hřensko-Vysoká Lípa a komunikace, které se na ni napojují, zejména Mezná-Mezní Louka a dvě další zpevněné lesní cesty.

- Do znaků kulturní charakteristiky patří i charakter volného prostoru, který je značně proměnlivý od udržovaného trávníku v kempu přes přírodě blízké louky s ovocnými dřevinami a náletovou zelení celnice až po asfaltovou plochu parkoviště.
- V celém prostoru se projevují méně či více kultivované zásahy související s turistickým využitím tohoto území jako centra a křižovatky. Jde především o stavby v kempu, stánky s občerstvením, technické zázemí hotelu, parkoviště, veřejné sezení, výmalby a úpravy fasády aj.

4) Znamky estetické hodnoty

- Sídlu se v širším krajinném rámci neprojevuje jako nositel estetických hodnot.
- V rámci uzavřeného prostoru jsou na jedné straně vnímány estetické hodnoty nesené především kulturně historickými znamky (celnice, hájovna, vlastní architektura hotelu) a umocněné znamky přírodními, zejména rámcem lesa, soliterní zelení aj. V příkrém kontrastu k těmto pozitivním hodnotám jsou však znamky kulturní, především nedávného data, které výše uvedené pozitivní vnímání stírají a převažují (zástavba kempu, stánky s občerstvením, parkoviště, technické zázemí aj.).
- Celkový estetický vjem je nevyrovnaný, neuspořádaný a s převažujícím negativním projevem.

5) Měřítko a vztahy v krajině

- Měřítko daného prostoru je dáno zejména konfigurací terénu, způsobem rozmístění jednotlivých objektů, jejich vlastním objemovým velikostním měřítkem, poměrem volného a zastavěného prostoru, členěním území komunikační sítí a množstvím a způsobem rozmístění zeleně. Měřítko tohoto prostoru je drobné, členité s pestrou mozaikou jednotlivých prvků.
- Prostorové vztahy odpovídají výše uvedenému a úzce souvisí se specifickým kulturně historickým vývojem tohoto prostoru. Jedinečnost vývoje je dána jeho geografickou, resp. jeho geopolitickou polohou.
- Komunikační síť je zachována v historické stopě. Postupem času došlo částečně ke ztrátě významu místa, ale z důvodu rostoucího turistického ruchu se jeho význam obnovil jako křižovatka a východisko turistických cest. Středová asfaltová silnice utváří osu prostoru a své velikosti se podílí na určení měřítka prostoru. Její působení umocňuje ostatní asfaltové plochy.
- K určitým prostorovým změnám došlo ve volném prostoru a to jednak jeho proměnou na kemp a parkoviště a postupným zarůstáním volných luk, které sloužily jako zdroj sena pro lesní hospodářství.

6) ZCHÚ

Území je součástí ZCHÚ NP České Švýcarsko.

7) Členění sídla na jednotlivá místa KR

Pro potřeby správní praxe a lepšího odstupňovaného přístupu k jednotlivým částem sídla byly vymezeny 4 samostatné segmenty, které se vzájemně liší počtem a konfigurací znaků jednotlivých charakteristik i jejich hodnotou. Vzhledem k tomu, že se jedná o relativně malý prostor, budou charakteristiky jednotlivých segmentů popsány společně bez dalšího podrobného rozlišení. Rovněž bude vynechán popis umístění a způsobu urbanizace jednotlivých částí.

Segment A „U finanční stráže“

- Prostor je vymezen komunikací a členitými okraji lesa.
- V historické a půdorysné stopě jsou v něm situovány budovy bývalé celnice, které svou architekturou i objemem a proporcemi dokladují tento charakter.
- V prostoru se projevuje alej podél komunikace směrem na Pravčickou bránu a velké množství soliterní listnaté zeleně a místně i ovocných dřevin.
- Negativně se projevují úpravy fasády objektu přeměněného na restauraci a novodobá zařízení pro stravování (stánek, montovaná stavba).
- V rámci celého místa je tato lokalita nejhodnotnější z hlediska určitelných a dochovaných kulturně historických charakteristik a přírodních hodnot.

Segment B „Hotel“

- Tento prostor je situován naproti segmentu A a je vymezen komunikací, okraji lesního porostu a navazujícím technickým zázemím a parkovištěm.
- Má zachovanou historickou urbanistickou i půdorysnou stopu, zejména u objektu hájovny a původní části hotelu.
- Architektura hájovny odpovídá historické typologii těchto staveb, stejně jako stará část hotelu.
- Podlažnost, výška a celkový objem hotelu jsou pro celé dané území dominantní.
- Pozdější úpravy a přístavby hotelu respektují tento charakter a negativně se téměř neprojevují.
- Ve vymezeném segmentu se téměř nevyskytují přírodní prvky kromě jednotlivých stromů hájovny.

Segment C „Kemp“

- Tento prostor je vymezen v okraji odlesněného prostoru porostní stěnou a komunikací.
- Z historického hlediska je to nově urbanizovaný, dříve volný prostor.
- Od ostatních se odlišuje zejména drobným členěním prostoru prostřednictvím velkého množství objektů v malém objemovém měřítku a výšce.
- Způsob rozmístění objektů odpovídá typologicky rekreačnímu zařízení z 70. let 20. století, bez vysledovatelného řádu či rytmu.
- Vlastní architektura staveb je jednotná a bez jakýchkoliv architektonických hodnot, odpovídá výše uvedenému.
- V tomto prostoru jednoznačně prostorově i vizuálně převažuje přírodní prvek, to je rozvolněný listnatý porost v udržované poloparkové úpravě, stejně jako udržovaný travní porost.
- Vzhledem k tomu, že bizarní urbanistické řešení a nekvalitní architektura je kryta porostem, neprojevuje se v rámci celé lokality negativně.

Segment D „Parkoviště“

- Tento prostor je vymezen okraji lesního porostu, komunikací a zadním traktem hotelu.
- Z historického hlediska je to nově urbanizovaný nejmladší volný prostor.
- Je tvořený rozsáhlou plochou asfaltového parkoviště a bývalým technickým zázemím hotelu.
- Toto zázemí je technicistního charakteru, bez jakýchkoliv architektonických hodnot a ve vztahu k ostatním stavbám působí degradujícím způsobem.
- V segmentu se neprojevují téměř žádné přírodní prvky.
- V rámci celého prostoru se uvedený segment projevuje jednoznačně negativně a snižuje hodnotu celého území.

Tabulky identifikace a klasifikace znaků jednotlivých charakteristik místa krajinného rázu Mezní Louka

Tabulka 10: Zasazení do krajinného rámce

ZASAZENÍ DO KRAJINNÉHO RÁMCE	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Specifické území odlesněné enklávy drobného rozsahu navazující na mohutný lesní komplex	+	zásadní	jedinečný
Rozsáhlý lesní komplex s pískovcovými skalami	+	zásadní	jedinečný
Specifická účelová konfigurace krajinné scény prostoru v kontrastu s krajinnou scénou celého území	+	zásadní	jedinečný

Tabulky identifikace a klasifikace znaků jednotlivých charakteristik místa krajinného rázu Mezní Louka (vlastní sídlo)

Tabulka 11: Výčet znaků přírodní charakteristiky

ZNAKY PŘÍRODNÍ CHARAKTERISTIKY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Tvary terénu	+	zásadní	význačný
Odlesněná plocha s místy členitými okraji lesa	+	zásadní	význačný
Přímý kontakt krajinného rámce s urbanizačními prvky	+	spoluurčující	význačný
Zeleň rostoucí mimo les	+	spoluurčující	běžný
Přírodě blízké trvalé luční porosty	+	doplňující	běžný
Drobné „zelené“ plochy, travnaté cesty i keře	+	doplňující	běžný

Tabulka 12: Výčet znaků kulturní a historické charakteristiky

ZNAKY KULTURNÍ A HISTORICKÉ CHARAKTERISTIKY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Urbanistická a historická struktura urbanizovaného prostoru	+	zásadní	jedinečný
Čitelnost a dochovanost jednotlivých vývojových fází	+	zásadní	význačný
Architektonická hodnota a charakter budovy bývalé celnice, hlavní (historické) části hotelu+hájovny s technickým zázemím	+	doplňující	běžný
Zbytky sadů a ovocných soliterů se zbytky kulturních lučních porostů	+	doplňující	běžný
Komunikace vedená v historické stopě	+	spoluurčující	běžný
Nevhodné úpravy historických budov (restaurace s jelenem)	-	doplňkový	běžný
Novostavby technického zařízení (parkoviště, zařízení staveniště)	-	spoluurčující	běžný
Novostavby pro turistiku, stánek s občerstvením, camp, přístavby hotelu	-	spoluurčující	běžný

Tabulka 13: Výčet znaků estetické hodnoty

ZNAKY ESTETICKÉ HODNOTY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Charakter uzavřeného prostoru s výraznou kulisou lesa a množstvím zeleně v prostoru	+	spoluurčující	význačný
Celkový vjem nevyrovnanosti, ztráty měřítka, neuspořádanosti a nepřehlednosti	-	spoluurčující	význačný
Znatelný „duch místa/genius loci“ daný historickými prvky celnice, hájovny a prostoru kolem nich	0	spoluurčující	význačný
Budova hotelu	0	spoluurčující	běžný

Tabulka 14: Výčet znaků definujících prostorové vztahy, měřítko a vizuální hodnoty krajiny

PROSTOROVÉ VZTAHY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Vlastní geografická poloha území	+	zásadní	jedinečný
Drobné a členité měřítko prostoru	+	spoluurčující	Běžný
Pestrá mozaika jednotlivých prvků	0	spoluurčující	význačný
Významná křižovatka a východisko turistických cest	0	spoluurčující	význačný
Zmenšení historicky daného volného prostoru – urbanizací (camp, parkoviště)	-	spoluurčující	běžný
Zmenšení historicky daného volného prostoru – zarůstání lučních a ostatních volných prostorů	-	spoluurčující	běžný
Objemová a architektonická dominanta hotelu	0	spoluurčující	běžný

Tabulka 15: ZCHÚ, VKP

ZCHÚ, VKP
NP České Švýcarsko

Tabulka 16: Limity pro vlastní sídlo

TABULKA Č.7: LIMITY PRO VLASTNÍ SÍDLO
<ul style="list-style-type: none">
• Zachování reliéfu
• Zachování charakteru vymezení území masivem lesa a členitostí a skladbou porostního pláště
• Zachování charakteru (tvarů) a rozsahu odlesněného prostoru
• Zachování kvalitní vzrostlé zeleně v prostoru zejména historického původu
• Zachování historické stopy komunikací a jejich parametrů, zejména šířky , doprovodné zeleně, travnatých příkopů
• Neumísťovat v prostoru žádné nové stavby
• Při stavebních úpravách zachovat obecné zásady pro výstavbu v NP České Švýcarsko
• Zachovat objem, půdorys, proporce historicky a architektonicky kvalitních staveb
• Revitalizovat vnější vzhled a architektonickou kvalitu historických a architektonicky kvalitních staveb
• Nevratně odstranit architektonicky technicky nevhodné a dosluhující stavby (zařízení stavenišť) a montovaný dům na severu lokality, stánek s občerstvením
• U ostatních staveb nezvyšovat objemové proporce půdorysu a podlažnost staveb
• Výjimečně a na základě koncepčního řešení lze posoudit změny měřítka a proporcí při úbytku jednotlivých objektů a jejich přesunu do větších při respektování výjimečného charakteru místa
• Nebudovat nová parkoviště a záchytné plochy a jiné zpevněné plochy
• Zachovat poměr zelených a zpevněných ploch v lokalitě
• Zařízení technické infrastruktury, zejména elektrické vedení, provádět pouze zemním vedením
• Osvětlení používat v souladu s charakterem místa

Tabulka 17: Návrhy opatření na zlepšení hodnot krajinného rázu a ekologické stability území

NÁVRHY OPATŘENÍ NA ZLEPŠENÍ HODNOT KRAJINNÉHO RÁZU A EKOLOGICKÉ STABILITY ÚZEMÍ
<ul style="list-style-type: none">
• Zvýšení podílu zeleně na zpevněných plochách (před hotelem záchytné parkoviště)
• Zvýšení podílu přírodě blízkých květnatých luk a extenzivních sadů a intenzivně obhospodařovaných trávníků
• Zvýšení podílu vysokokmenných místních odrůd ovocných stromů v zahradách a extenzivních sadech
• Uvážené odstranění náletových křovin a nekvalitní zeleně na plochách bývalých luk a sadů a jejich revitalizace
• Nezpevňování dalších cest, komunikací a pěšin pevným nepropustným způsobem

Tabulka 18: Segmenty sídla²

NÁZEV SEGMENTU	LIMITY + NÁVRHY OPATŘENÍ
A) „U finanční stráže“	<ul style="list-style-type: none"> • Architektonická a historická revitalizace vzhledu a významu budov celnice • Zachování aleje u odbočky z komunikace Vysoká Lípa-Hřensko • Zachování historického charakteru okolí budov – louky, sady s příslušnou druhovou skladbou • Odstranění nevhodných budov, stánků s občerstvením+sezení a montované stavby na severu • Venkovní mobiliář restaurace přizpůsobit místnímu a kulturnímu významu místa • Odstranění stávající fasády a její návrat do historické podoby • Při úpravách pěšina a chodníků používat propustné místní materiály v tradiční technologii
B) „Hotel“	<ul style="list-style-type: none"> • Zachovat vnější historickou a architektonickou podobu budovy hotelu • Odstranění nevhodných staveb a přístaveb, případně jejich velikostní a objemové náhrady formou přístavby při zachování objemu podlažnosti a architektonického výrazu hlavního objektu • Zpevněné plochy před hotelem doplnit místní zelení (popřípadě nahradit) • Nové parkování budovat v rámci přístavby (?) • Mobiliář přizpůsobit charakteru stavby
C) „Kemp“	<ul style="list-style-type: none"> • Nezvyšovat půdorys, objem, podlažnost a výšku jednotlivých objektů • Použitím materiálu či architektonických prvků neutralizovat jejich nevhodné měřítko, proporce, řešení • Při stávajícím charakteru území zachovat podíl rozmístění krycí zeleně, popřípadě jeho odclonění od komunikace a hotelu • Cílově zaměřit snahu na revitalizaci tohoto dříve volného prostoru odstraněním staveb, případně jejich početní redukcí do objektů, který bude ve svém vzhledu více odpovídat původnímu účelovému zaměření lokality
D) „Parkoviště“	<ul style="list-style-type: none"> • Nevratně odstranit zařízení staveniště • Zásadně zvýšit podíl zeleně u komunikace na Meznou • Zvětšit podíl zeleně rozdělením vlastního parkoviště na menší části

² V tabulce jsou obsaženy pouze limity a návrhy opatření, které nejsou v tabulce limitů a opatření celého sídla nebo je na ně kladen zvláštní důraz.

Zámeček

1) Zasazení do krajinného rámce

Vzhledem k malé rozloze a situování tohoto sídla jsou obsaženy základní charakteristiky:

- charakter
- morfologie terénu
- mozaika členění povrchu krajinného rámce
- významné přírodní a umělé prvky v prostorové scéně

všechny uvedené prvky popisu v následujícím odstavci.

Urbanistická formace je zasazena uprostřed lesního masivu ve velkém členitém, z větší části odlesněném prostoru. Je rozložena na severovýchodním svahu kóty „Ptačí kámen“. Prostor je na východě vymezen lesním porostem, který zasahuje až k zástavbě. Na severu a západě je vymezen lesním masivem a zejména hřebenem Ptačího kamene. Směrem na sever a východ je otevřen do druhoplánově vnímaného panoramatu a v tomto směru je součástí širších územních vztahů.

Měřítko krajinného rámce je značně velké díky příslušnosti k dané oblasti krajinného rázu a mozaika členění povrchu je jednoznačně stanovena převažující plochou lesa s malými enklávami odlesněných prostorů.

2) Situování urbanistické formace

Formace je situovaná do mírně ukloněného svahu odlesněné enklávy převážně zalesněné plošiny, otevřené v SV směru. Zástavba je situována u příjezdové komunikace v okraji enklávy. Asfaltem zpevněná drobná komunikace v tomto prostoru končí.

3) Znaky přírodní, kulturní a historické charakteristiky

Znaky přírodní charakteristiky

- Zásadní charakteristikou je morfologie plošiny s drobnými tvary
- Přímý kontakt krajinného rámce resp. lesa s urbanizovaným územím je významným znakem přírodní charakteristiky.
- Velké množství soliterní zeleně, jednotlivě po menších skupinách i lesících v rámci volného prostoru.
- V současné době nefunkční drobný rybníček bez viditelného způsobu napájení a drobná vodoteč ve V okraji prostoru.

Znaky kulturně historické charakteristiky

- Jako zásadní znak kulturně historické charakteristiky lze označit způsob a účelové zaměření jednotlivých objektů, které jsou i z pohledu širšího území a regionu jedinečné.
- Výjimečnost tohoto území tkví v geografické poloze v jádrovém území NP.
- Čitelný a vnímatelný původní účel staveb, tj. lovecký zámeček s hájovnou a hospodářským zázemím včetně velkého sadu a luk pro potřeby lesního hospodářství.
- Historicky nejhodnotnějším znakem je stavba hájenky (jak z hlediska architektury a účelovosti stavby, tak navazující hospodářské zázemí – stodoly a rozsáhlý sad, který je však téměř pohlcen náletovou zelení.
- Část výsadeb zeleně nese neznatelnou stopu dřívější parkové či poloparkové úpravy okolí hotelu.
- Novodobé úpravy související s turistickým využíváním mírně snižují dochovanou hodnotu tohoto území. Jde zejména o vestavby do podkroví a technické zázemí – montovaný objekt jižně od hotelu, hřiště, sportoviště apod.

4) Znamky estetické hodnoty

- Urbanistická formace je specifickým nositelem estetických hodnot, zejména díky umístění v krajinném rámci i dosud dochovanému a znatelnému relativně výjimečnému účelu v rámci regionu.
- V rámci uzavřeného prostoru převažují estetické hodnoty tvořené především přírodními charakteristikami, doplněné charakterem a provedením historických staveb i jejich okolí – segment Hájovna s stodolami a sadem.
- Celkový pozitivní estetický vjem lze označit za uspořádaný.

5) Měřítko a vztahy v krajině

- Měřítko daného prostoru je dáno zejména konfigurací terénu, způsobem rozmístění jednotlivých objektů, jejich vlastním objemovým velikostním měřítkem, poměrem volného a zastavěného prostoru, členění území komunikací a množstvím a způsobem rozmístění zeleně. Měřítko tohoto prostoru je členité, zejména mozaikou soliterní a skupinové zeleně v rámci volného prostoru.
- Prostorové vztahy odpovídají výše uvedenému a úzce souvisí se specifickým kulturně historickým vývojem tohoto prostoru. Jedinečnost vývoje je dána jeho geografickou polohou i účelovým zaměřením.
- Komunikační síť je zachována v historické stopě. Postupem času došlo ke zvýšení významu z důvodu rostoucího turistického ruchu – hotel. Základní komunikace tvoří umělou osu celého prostoru.

6) ZCHÚ

Území je součástí ZCHÚ NP České Švýcarsko

7) Členění sídla na jednotlivá místa KR

Pro potřeby správní praxe a lepšího odstupňovaného přístupu k jednotlivým částem sídla byly vymezeny 3 samostatné segmenty, které se vzájemně liší počtem a konfigurací znaků jednotlivých charakteristik i jejich hodnotou. Vzhledem k tomu, že se jedná o relativně malý prostor, budou charakteristiky jednotlivých segmentů popsány společně bez podrobného rozlišení, rovněž bude vynechán popis umístění a způsobu urbanizace jednotlivých částí

Segment A „Zámeček“

- Prostor je vymezen obslužnými plochami kolem zámečku s přílehlou dříve patrně parkovou zelení a navazujícím hospodářským zázemím.
- Na severu, západě a jihu navazuje na segment C „Louky“, na východě na segment B „Hájovna“.
- Prostorově není jednoznačně vnímatelný a přehledný, vymezení vychází z funkční návaznosti na objekt hotelu jako jeho zázemí.
- Přírodní charakteristiky jsou ve velké míře prezentovány soliterní a skupinovou zelení s menšími volnými plochami travních porostů.
- Dominantním znakem kulturně historické charakteristiky je budova bývalého zámečku, historickým vývojem přeměněná na hotel. V hrubých rysech zejména v objemu, proporcích a vnějších architektonických rysech navazuje na původní funkci stavby – loveckého zámečku.
- Stavba hotelu působí pro celý prostor „Zámeček“ jako kulturní a historická dominanta.
- V detailech a úpravách bezprostředního okolí došlo zejména ve 2. pol. 20. století k úpravám, které nerespektují historickou kontinuitu a charakter stavby, zejména sportoviště, dětská hřiště, montovaná stavba u sportoviště, podkrovní vestavba zámečku a některé další jeho úpravy.
- Doplnujícím znakem je málo vnímatelný charakter výsadby a úpravy parkové či lesoparkové zeleně v tomto prostoru.

Segment B „Hájovna“

- Prostor je vymezen drobnou vodotečí s břehovými porosty a navazujícím masivem lesa z východní a severní strany. Na západě navazuje segment A „Zámeček“ a na jihu segment C „Louka“.
- Prostor je relativně uzavřený díky přímému kontaktu s lesním porostem, do něhož přechází prostřednictvím zeleně u objektů i jako bývalý sad, který je dnes již pohlčen náletovou zelení.

- Součástí prostoru je i bývalý, dnes nefunkční rybníček v západní části.
- Hlavními znaky kulturně a historické charakteristiky je dochovaný charakter hájovny a navazujících hospodářských budov včetně mizejícího sadu.
- Vysoká hodnota je podtržena i dochovanou architekturou s přiznaným výrazem účelového zaměření
- estetické hodnoty jsou tvořeny především konfigurací hodnot přírodních a kulturně historických, které tvoří výraznou scenérii.
- Tento prostor doznal vzhledem k postupující devastaci zejména změny měřítka a prostorových vztahů, zejména ve změně poměru volného prostoru kolem staveb, které jsou dne více či méně pokryty vegetací.
- Tento volný prostor i prostor sadu by si vzhledem k vysoké historické hodnotě zasloužil citlivou regeneraci.

Segment C „Louky“

- Prostor je od severu k jihu vymezen okrajem navazujícího lesního porostu, na východě sousedí se segmentem A „Zámeček“ a v malých úsecích na severu a jihu se segmentem B „Hájovna“.
- Tento prostor neobsahuje urbanizační prvky kromě komunikace.
- Je tvořen otevřeným prostorem s intenzivně zemědělsky využívanými loukami, s místy velmi členitými okraji navazujících lesních porostů, které přecházejí v rozvolněnou a soliterní zeleň (v západní části) a menšími skupinami a lesíkem v části východní.
- Součástí jsou také jednotlivé solitery v rámci otevřenější části prostoru (na severu).
- Estetická hodnota je dána především uspořádáním přírodních prvků, tj. zeleně a volného prostoru, a otevřeností k severu a vizuálním kontaktem s krajinnou scénou.

Tabulky identifikace a klasifikace znaků jednotlivých charakteristik místa krajinného rázu Zámeček

Tabulka 19: Zasazení do krajinného rámce

ZASAZENÍ DO KRAJINNÉHO RÁMCE	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Geologicky a geomorfologicky specifické území plošiny mezi Kamenickou soutěskou a jádrovým územím NP	+	zásadní	jedinečný
Rozsáhlé lesní porosty ovlivňující charakter krajinné scény	+	spoluurčující	význačný
Specifická konfigurace krajinné scény	+	spoluurčující	význačný
Průhledy a výhledy na scénérii krajinného rámce	+	zásadní	jedinečný

Tabulky identifikace a klasifikace znaků jednotlivých charakteristik místa krajinného rázu Zámeček (vlastní sídlo)

Tabulka 20: Výčet znaků přírodní charakteristiky

ZNAKY PŘÍRODNÍ CHARAKTERISTIKY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Morfologie terénu	+	zásadní	význačný
Odlesněná plocha lesa s členitými a druhově pestrými okraji lesa	+	zásadní	význačný
Soliterní mimolesní zeleň v prostoru	+	spoluurčující	běžný
Trvalé luční porosty	+	doplňkový	běžný
Nezratelná vodoteč s přírodním tokem a břehovými porosty	+	doplňkový	běžný

Tabulka 21: Výčet znaků kulturní a historické charakteristiky

ZNAKY KULTURNÍ A HISTORICKÉ CHARAKTERISTIKY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Charakter odlesněného, člověkem vytvořeného prostoru	+	zásadní	jedinečný
Urbanistická a historická struktura urbanizovaného prostoru	+	zásadní	jedinečný
Čitelnost a dochovanost této struktury	+	zásadní	význačný
Architektonická hodnota budovy záměčku –hotelu zejména v původním objemu, hmotě a proporcích	+	spoluurčující	význačný
Architektonická hodnota hájovny a technického zázemí -stodoly	+	spoluurčující	význačný
Zbytky rozsáhlého sadu	+	spoluurčující	běžný
Nezratelné torzo parkové úpravy prostoru	0	doplňkový	běžný
Komunikace vedená v historické stopě	+	doplňkový	běžný
Komunikace od záměčku na Vysokou Lípu zpevněná štětováním	+	doplňkový	význačný
Nevhodná dřevostavba u sportoviště	-	doplňkový	běžný
Novodobé úpravy záměčku – hotelu (vestavba s vikýři, úpravy fasády, terasa aj.)	-	doplňkový	běžný
Venkovní mobiliář - prolézačky	-	doplňkový	běžný
Sportoviště	0	doplňkový	běžný

Tabulka 22: Výčet znaků estetické hodnoty

ZNAKY ESTETICKÉ HODNOTY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Druhoplánové působení krajinného rámce (průhledy a výhledy)	+	zásadní	jedinečný
Znatelný „Genius loci“ panského sídla s hospodářským zázemím	+	spoluurčující	význačný
Soliterní zeleň vytvářející kulisu objektu i akcent v prostoru	+	spoluurčující	běžný

ZNAKY ESTETICKÉ HODNOTY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Architektura hotelu a hájovny	+	doplňkový	běžný
Celkový vjem uspořádanosti prostoru	+	doplňkový	význačný

Tabulka 23: Výčet znaků definujících prostorové vztahy, měřítko a vizuální hodnoty krajiny

PROSTOROVÉ VZTAHY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Geografická poloha prostoru s vizuálním kontaktem s krajinným rámcem	+	zásadní	jedinečný
Drobnější a členité měřítko prostoru	+	spoluurčující	význačný
Významná turistické letovisko na využívané turistické stezce	+	spoluurčující	význačný
Zmenšení historicky daného prostoru – především zarůstáním sadu	-	doplňkový	běžný
Objemová a architektonická dominantu hotelu	0	doplňkový	běžný

Tabulka 24: ZCHÚ, VKP

ZCHÚ, VKP
NP České Švýcarsko

Tabulka 25: Limity pro vlastní sídlo

TABULKA Č.7: LIMITY PRO VLASTNÍ SÍDLO
<ul style="list-style-type: none">
• Zachování reliéfu
• Zachování charakteru a rozsahu volného odlesněného prostoru
• Zachování průhledů a výhledů na scenérii krajinného rámce
• Zachování charakteru členitosti a druhové skladby okraje lesa
• Zachování soliterní zeleně
• Zachování přírodního charakteru vodoteče a břehových porostů
• Zachování historické stopy komunikací včetně tradičního způsobu zpevnění cest a pěšin
• Zachování parametrů příjezdové komunikace (zejména šířky)
• Neumísťovat v prostoru žádné nové stavby
• Nevratně odstranit dřevostavbu u sportoviště
• Zachovat hmotu, objem, podlažnost, půdorys a charakter stávajících objektů (nepřipustit přístavby a nástavby)
• Při veškerých stavebních úpravách objektů směřovat k odstranění nevhodných novodobých úprav (přístaveb, teras, barevností, architektonických prvků apod.) a k obnově historické podoby objektů
• Nepřipustit výstavbu venkovních bazénů, hřišť, sportovišť včetně oplocení, krby apod.
• Používat venkovní mobiliář, který bude odpovídat charakteru budov, území a tvarosloví; rozvaděče elektrického proudu, trafostanice, technické prvky
• Nezřizovat nové zpevněné plochy a parkoviště
• Zařízení infrastruktury, zejména elektrické a telefonní vedení budovat jako podzemní (platí i pro rekonstrukci stávajícího)
• Venkovní osvětlení omezit pouze na vlastní budovy a řešit způsobem, který bude odpovídat charakteru staveb

Tabulka 26: Návrhy opatření na zlepšení hodnot krajinného rázu a ekologické stability území

NÁVRHY OPATŘENÍ NA ZLEPŠENÍ HODNOT KRAJINNÉHO RÁZU A EKOLOGICKÉ STABILITY ÚZEMÍ
<ul style="list-style-type: none">
• Na základě historických podkladů uvážit částečnou obnovu lesoparkové úpravy zámečku
• Obnova rybníčku včetně úpravy tvaru
• Zvětšení prostoru na historickou hranici (pouze u některých částí s nevýznamnou a mladší náletovou zelení a v prostoru sadu)
• Obnova sadu s použitím místních odrůd u vysokokmenů
• Zvýšení podílu vysokokmenných místních odrůd ovocných stromů v zahradách a extenzivních sadech
• Zvážit výsadbu (pokud má historickou vazbu) alejové zeleně kolem příjezdové komunikace
• Stávající sportoviště (popřípadě jeho rozšíření) začlenit do parkového charakteru území (bez oplocení, osvětlení, technických prvků)
• Stávající parkovací plochy nezpevňovat (asfalt, beton), pouze propustným způsobem místními materiály
• Odstranit stávající prvky dětského hřiště, jejich případnou náhradu přizpůsobit historickému charakteru území
• Obnova pestřejší druhové skladby lučních porostů směrem k přírodě blízkému charakteru

Tabulka 27: Segmenty sídla

NÁZEV SEGMENTU	LIMITY + NÁVRHY OPATŘENÍ
A) „Zámeček“	<ul style="list-style-type: none"> • Zachování objemu proporcí, půdorysu a dominantního působení stavby zámečku • Úpravy provádět v duchu revitalizace historické podoby (pokud bude možné a účinné podoby stavby) • Velký důraz klást na obnovu okolí a odstranění nežádoucích úprav a staveb (mobiliář, terasy – viz obecné charakteristiky) • Citlivě přistupovat k barevným úpravám povrchů a materiálovému řešení (památkářské principy přístupu) • Nevratné odstranění dřevostavby • Při úpravách zeleně používat pouze místní druhy • Obnova parkové úpravy (jsou-li podklady a snaha o zvýšení konfigurace zeleně v tomto duchu, barevná a tvarová kompozice, patrovitost) • Citlivě a opatrně přistupovat k venkovnímu mobiliáři s důrazem na charakter a exkluzivitu daného území
B) „Hájovna“	<ul style="list-style-type: none"> • Zachovat vzrostlou dominantní zeleň u budovy hájovny a její průběžná údržba a obnovy • Opravy a úpravy provádět s důrazem na zachování autentické historické podoby hájovny a hospodářských budov jako jednotného a nedílného celku • Nutnost zachování vnějšího účelového zaměření objektů • Při úpravách dodržet zásady pro lidovou architekturu • Obnova dříve volného prostranství kolem hájovny v historických hranicích (nutnost pečlivě zpracovaného projektu na základě historických podkladů) • V rámci těchto úprav obnovení sadu (místní odrůdy), zahrady a dalšího doložitelného hospodářského zázemí a pozemků • Obnova lučních porostů v rámci extenzivních sadů • Při těchto úpravách začlenit kvalitní vzrostlou nebo perspektivní zeleň • Při obnově sadu řešit střet s vizuelním odstraněním nadzemního elektrického vedení • Obnova rybníčku s důrazem na jeho začlenění (tvar, výsadba)
C) „Louky“	<ul style="list-style-type: none"> • Zachování členitosti (prostorové i výškové) u skupinek zeleně i jednotlivých soliterů • Možné nové výsadby a úpravy zeleně provádět pokud možno na základě historických podkladů s použitím místních druhů a zvýšením estetické hodnoty kompozice (-přiblížení- či obnova k parkové úpravě) • Zvážit alejovou výsadbu podél příjezdové komunikace • Obnova přírodě blízkého charakteru luk

Na Tokáni

1) Zasazení do krajinného rámce

Vzhledem k malé rozloze a situování tohoto sídla jsou obsaženy základní charakteristiky:

- charakter
- morfologie terénu
- mozaika členění povrchu krajinného rámce
- významné přírodní a umělé prvky v prostorové scéně

všechny uvedené prvky popisu v následujícím odstavci.

Sídelní formace je zasazena do členité odlesněné enklávy uprostřed lesního komplexu v minimálním odlesněném prostoru. Jako nedílná součást tohoto území je vymezen odlesněný nezastavěný prostor jihovýchodně od zástavby. Také on je ze všech stran vymezen porostními stěnami lesního komplexu. Oba prostory jsou situovány podél zpevněné komunikace. Vzhledem k zasazení do lesního komplexu velkého rozsahu se skalními útvary je prostor prvoplánově uzavřen a není vnímán v širších územních vztazích. Ve vymezení urbanizovaného prostoru se pohledově částečně uplatňují pískovcové útvary. Popis krajinného rámce bude proto proveden až v rámci příslušného krajinného celku – oblasti krajinného rázu. Měřítko krajinného rámce je značně velké díky příslušnosti k dané oblasti krajinného rázu a mozaika členění povrchu je jednoznačně stanovena převažující plochou lesa s malými enklávami odlesněných prostorů.

2) Situování urbanistické formace

Následující popis i jednotlivé znaky charakteristik jsou vztaheny pouze na zástavbu území Na Tokáni, skládající se ze dvou segmentů. Segment B "Louka" bude popsán samostatně. Formace je situovaná pod vrcholem zalesněného masivu s výchozy pískovcových skal u příjezdové komunikace vedené po vrstevnici a orientované ve směru jihozápad-severovýchod. Situování v odlehle poloze je dáno původním účelovým zaměřením objektu jako útulny pro panské hajné a lovce.

3) Znaky přírodní, kulturní a historické charakteristiky

Znaky přírodní charakteristiky

- Zásadní charakteristikou je morfologie terénu, zalesněná stráž, rámování skalními pískovcovými útvary.
- Přímý kontakt přírodního krajinného rámce resp. lesního komplexu s urbanizovaným územím je významným znakem určujícím charakter prostoru.

Znaky kulturně historické charakteristiky

- Jako zásadní znak kulturně historické charakteristiky je způsob a účelové zaměření jednotlivých objektů, které jsou i z pohledu širšího území a regionu, jedinečné.
- Výjimečnost tohoto území tkví v geografické poloze v jádrovém území NP (dříve v centru loveckého revíru).
- Původní útulna, lovecká chata pro hajné a lovce, byla na začátku 20. století přebudována na turistické chaty v alpském stylu.
- Pro tento účel jsou využívány dodnes a jejich vnější charakter a zejména architektonické (dnes již historické) ztvárnění jsou nositeli zásadních kulturně historické charakteristiky tohoto území.
- Novodobé úpravy související s turistickým využíváním mírně snižují dochovanou hodnotu tohoto území. Jde zejména o technické zařízení v samostatně stojících stavbách, zpevněné parkoviště, řešení venkovních sezení u restaurace aj.

4) Znaky estetické hodnoty

- Sídlu se v širším krajinném rámci neprojevuje jako nositel estetických hodnot.
- V rámci uzavřeného prostoru převažují estetické hodnoty přírodní, doplněné charakterem a provedením historických staveb.

- Celkový pozitivní estetický vjem je narušen drobnějšími novostavbami (viz kulturní charakteristiky) a způsobují jeho částečnou neuspořádanost.

5) Měřítko a vztahy v krajině

- Měřítko daného prostoru je dáno zejména konfigurací terénu, způsobem rozmístění jednotlivých objektů, jejich vlastním objemovým velikostním měřítkem, poměrem volného a zastavěného prostoru, členěním území komunikační sítí a množstvím a způsobem rozmístění zeleně. Měřítko tohoto prostoru je téměř nečitelné, protože jsou jednotlivé stavby začleněny v lesním porostu, který je součástí velkého měřítka jednotlivých krajinných celků.
- Prostorové vztahy odpovídají výše uvedenému a úzce souvisí se specifickým kulturně historickým vývojem tohoto prostoru. Jedinečnost vývoje je dána jeho geografickou polohou.
- Komunikační síť je zachována v historické stopě. Postupem času došlo ke ztrátě významu jako útulny a z důvodu rostoucího turistického ruchu se význam zvýšil jako křižovatka a cíl turistických cest.

6) ZCHÚ

Území je součástí ZCHÚ NP České Švýcarsko.

7) Členění sídla na jednotlivá místa KR

Pro potřeby správní praxe a lepšího odstupňovaného přístupu k jednotlivým částem sídla byly vymezeny 2 samostatné segmenty, které se vzájemně liší počtem a konfigurací znaků jednotlivých charakteristik i jejich hodnotou. Vzhledem k tomu, že se jedná o relativně malý prostor, budou charakteristiky jednotlivých segmentů popsány společně bez podrobného rozlišení, rovněž bude vynechán popis umístění a způsobu urbanizace jednotlivých částí.

Segment A „Chaty“

- Prostor je vymezen podél komunikace, výraznými terénními zlomy.
- V části prostoru se vizuálně projevují pískovcové útvary a spoluurčují charakter tohoto prostoru.
- Prostorově není jednoznačně vnímatelný a přehledný, protože je součástí lesního porostu, místy rozvolněnějšího.
- Rozmístění historických objektů i jejich architektura odpovídají jejich vzniku a v zásadě nejsou rušeny objemovými, proporčními a jinými změnami.
- Území si jednoznačně zachovalo charakter turistických chat alpského stylu z poč. 20.stol.
- Novodobé přístavby, technické novostavby a mobiliář restaurace působí vzhledem k dochovanému charakteru území negativně.

Segment B „Louka“

- Tento odlesněný, členitý prostor je situován jihovýchodně od segmentu A „Chaty“, je ze všech stran vymezen okraji lesního porostu a na severu současně komunikací.
- Zpevněná asfaltová komunikace tento prostor osově dělí ve směru sever-jih (s odbočkou na západ v severní části).
- Je umístěn na plochem hřbetu, mírně se svažujícím k severu a současně na západ a východ.
- Zásadní přírodní charakteristikou je jednak jeho situování uprostřed lesa a zejména pak velice pestré a členité okraje lesa s vyběhajícími jednotlivými solitery listnatých dřevin (východní část).
- Kulturním znakem je zemědělsky využívaný travní porost a téměř zchátralý seník.

Tabulky identifikace a klasifikace znaků jednotlivých charakteristik místa krajinného rázu Tokaň

Tabulka 28: Zasazení do krajinného rámce

ZASAZENÍ DO KRAJINNÉHO RÁMCE	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
geologicky a geomorfologicky specifické území značného rozsahu (v centrální části)	+	zásadní	jedinečný
rozsáhlý lesní komplex se specifickou druhovou skladbou, florou i faunou	+	zásadní	jedinečný
specifická konfigurace krajinné scény	+	zásadní	jedinečný

Tabulky identifikace a klasifikace znaků jednotlivých charakteristik místa krajinného rázu Tokaň (vlastní sídlo)

Tabulka 29: Výčet znaků přírodní charakteristiky

ZNAKY PŘÍRODNÍ CHARAKTERISTIKY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Tvary morfologie terénu ve vrcholové partii území s pískovcovými skalami	+	zásadní	jedinečný
Odlesněná neurbanizovaná plocha s členitými okraji lesa a soliterními stromy	+	spoluurčující	význačný
Přímý kontakt krajinného rámce (splynutí) s urbanizačními prvky	+	zásadní	význačný
Přírodě blízké luční porosty ve volné části "B"	+	spoluurčující	běžný

Tabulka 30: Výčet znaků kulturní a historické charakteristiky

ZNAKY KULTURNÍ A HISTORICKÉ CHARAKTERISTIKY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Urbanistická a historická struktura prostoru a jeho odlišnost	+	zásadní	jedinečný
Zachovanost a čitelnost historické fáze změny hájovny na „chaty“	+	spoluurčující	význačný
Komunikace vedená v historické stopě	+	spoluurčující	běžný
Architektonický charakter a výraz staveb „alpských chat“	+	zásadní	význačný
Nevhodné dílčí úpravy historických budov	-	spoluurčující	běžný
Novodobý rozsah a způsob zpevněných ploch	-	doplňující	běžný
Novostavby technického zázemí (buňky)	-	spoluurčující	běžný

Tabulka 31: Výčet znaků estetické hodnoty

ZNAKY ESTETICKÉ HODNOTY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Prolínání hodnot krajinného rámce s daným územím – skalní výchozy a vyhlídky v rámci prostoru	+	zásadní	jedinečný
Převažující vjem „ducha místa“ jako historického turistického místa s nádechem bizarnosti	+	spoluurčující	význačný
Specifický charakter volného prostoru (segment B)	+	spoluurčující	význačný
Částečná neuspořádanost (segment A)	-	doplňkový	běžný

Tabulka 32: Výčet znaků definujících prostorové vztahy, měřítko a vizuální hodnoty krajiny

PROSTOROVÉ VZTAHY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Drobné a členité měřítko prostoru (A)	+	spoluurčující	význačný
Pestrá mozaika jednotlivých prvků (A)	0	spoluurčující	jedinečný
Větší členité měřítko a mozaika jednotlivých prvků (B)	0	spoluurčující	běžný
Geografická poloha území	+	zásadní	význačný
Význačná křižovatka a východisko turistických cest	0	spoluurčující	význačný

Tabulka 33: ZCHÚ, VKP

ZCHÚ, VKP
NP České Švýcarsko

Tabulka 34: Limity pro vlastní sídlo

TABULKA Č.7: LIMITY PRO VLASTNÍ SÍDLO
<ul style="list-style-type: none"> • Zachování reliéfu a jeho drobných tvarů • Zachování prolínání přírodních prvků s urbanizačními prvky • Zachování přírodního charakteru vyhlídek na skalních výchozech • Zachování členitého okraje navazujícího lesního porostu a vzrostlé soliterní zeleně (B) • Zachování historické stopy komunikací a způsobu jeho zpevnění včetně pěšin a cest • Neumísťovat nové stavby • Zachovat volný prostor bez zástavby • Zachovat objem, půdorys, podlažnost stávajících objektů • Zařízení technické infrastruktury zejména elektrické, telefonní vedení provádět jako zemní (i rekonstrukce) • Zachovat či revitalizovat historický charakter jednotlivých budov, včetně očištění od novodobých prvků a přístaveb • Nebudovat nová parkoviště, záchytné a jiné zpevněné plochy • Nevratně odstranit stavby buněk a technické zařízení • Případné pěšiny a chodníky řešit s propustným zpevněním místním materiálem • Venkovní mobiliář vestavěných zařízení přizpůsobit charakteru historických staveb

Tabulka 35: Návrhy opatření na zlepšení hodnot krajinného rázu a ekologické stability území

NÁVRHY OPATŘENÍ NA ZLEPŠENÍ HODNOT KRAJINNÉHO RÁZU A EKOLOGICKÉ STABILITY ÚZEMÍ
<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšení a zlepšení charakteru přírodě blízkých luk (B) • Úprava stávajících zpevněných ploch propustnou či tradiční technologií • Odstranění přístaveb a nevhodných úprav (terasy, mobiliář, nevhodné dláždění u jednotlivých budov) • Osvětlení řešit nízkým „neutrálním“ způsobem

Tabulka 36: Segmenty sídla

NÁZEV SEGMENTU	LIMITY + NÁVRHY OPATŘENÍ
A) „Chaty“	<ul style="list-style-type: none"> • Architektonická a historická revitalizace vzhledu a význam historických objektů • Začlenění a přizpůsobení okolí budov jeho historickému charakteru - mobiliář • Přizpůsobení barevného řešení historické podobě, u objektů novějších neutrální barvy
B) „Louka“	<ul style="list-style-type: none"> • Obnova květnatých nebo přírodě blízkých luk v celém segmentu • Zachování soliterní zeleně na okraji v prostoru

Kamenická Stráň

1) Zasazení do krajinného rámce

a) charakter

Sídlo je zasazeno do okraje celkově uzavřeného krajinného prostoru odlesněné enklávy relativně ploché planiny s jasně vymezenými prvoplánovými hranicemi lesa, které se prolínají a dotýkají přímo zastavěného území. V druhém plánu se místy viditelně uplatňuje vymezení v dramatickém členění krajiny a efektním horizontem. Okolní krajina je více tušená a díky celkově uzavřené krajinné scéně je místo odlesněné enklávy specifické. Dramatičnost krajinného rámce je tvořena zejména kontrastem převážně ploché planiny a členitého reliéfu okolních soutěsek a údolí, které se však uplatňují spíše podvědomě. Skalní prvek se v území viditelně neuplatňuje a je opět tušený. Volný prostor po hranici lesa se otevírá pouze v několika částech a poskytuje průhledy na okolní krajinu. Nezastavěná část prostoru celé enklávy je utvářena především pastvinami a sečenými polokulturními loukami a mimolesní dřevinnou vegetací mezi a remízků, náletovými dřevinami v prostorech původní zástavby v okrajích sídla.

Sídlo se vyznačuje díky své historii velmi zvláštním pocitově vnímatelným charakterem poukazujícím na pohnutou historii složitého vývoje ve 40. a 50. letech min. století (silný genius loci).

b) morfologie terénu

Sídlo je situováno do okraje odlesněné enklávy v prostoru plochého planiny mezi strží řeky Kamenice a Kachního potoka v okolí Matzbergu.. Od hrany navazujícího lesního porostu spadá V směrem prudce do soutěsky řeky Kamenice a na opačné straně tvoří pozvolnější přechod do údolí Kachního potoka. Sídlo navazuje na velký odlesněný prostor, který je členěn drobnější plochou lesa a porostem mezi. Prostor v okolí sídla vymezuje především hranice lesního porostu, která však odpovídá prudkému zlomu terénu na okraji soutěsky a na opačné straně pak změnám reliéfu Boroviny.

c) mozaika členění povrchu krajinného rámce

Původní členění krajinného rámce s charakteristickými tvary a uspořádáním plužin, jejichž vznik byl dán utvářením sídla a využitím krajiny v jeho bezprostředním okolí, bylo v minulosti částečně setřeno. Zejména vlivem vysídlení obyvatel po 2. sv. válce a též v období intenzifikace zemědělství, kdy došlo ke zcelení plužin. Základní měřítko krajiny je utvářeno především volným nezastavěným prostorem enklávy a jejím zasazením do rozsáhlé, avšak méně se uplatňující lesní krajiny v členitém až dramatickém reliéfu. Poměr zastavěného a nezastavěného prostoru (specifický pro některá sídla na okraji i uvnitř národního parku) udává celkový charakter i vnímatelné měřítko, vypovídá o vztazích. Volné prostory jsou převážně užívány jako pastviny a kulturní louky. Volný prostor je členěn většími plochami pastvin a luk, fragmenty remízků a mezi (místy však velmi zarostlé) a cennými náznaky původních plužin, které byly v okolí sídla soustředné směrem k zastavěné části a v částech vzdálenějších v charakteristickém pravidelném geometrickém uspořádání. Mozaika krajiny je též utvářena místy členitými okraji navazujícího lesního porostu.

d) významné přírodní a umělé prvky v prostorové scéně

Prostorová scéna je tvořena jedinečnými prvky zejména geologické a geomorfologické povahy, především navazující soutěskou řeky Kamenice, místy dominantním masivem Růžovského vrchu a v průhledech uplatňujícími se skalními stěnami a tvary.

Dominanty přírodní (Růžovský vrch)

2) Situování vlastního sídla

Sídlo je situováno do okraje odlesněné enklávy plošší planiny převážně podél komunikace z obce Růžová, která v tomto sídle končí. Je orientována ve směru sever - jih. Sídlo je umístěno v relativně exponované poloze, je však převážně kryto lesními porosty a v krajinné scéně se neuplatňuje. Obraz sídla je na první pohled nepřehledný díky terénu, uplatnění vzrostlé zeleně a zasazení do okraje lesního porostu.

3) Znaky přírodní, kulturní a historické charakteristiky

Znaky přírodní charakteristiky

- Zásadním znakem přírodní charakteristiky je modelace terénu a kontrast relativně ploché planiny s navazujícími skalními doly soutěskami a údolími.
- Zásadní přírodní charakteristikou jsou též okraje lesních porostů, které místy navazují na zastavěné území až po hranici okrajových zahrad.
- Vzrostlá zeleň v sídle je spoluurčujícím znakem a uplatňuje se jako solitery v doprovodu jednotlivých staveb i ve volné krajině a ve shlucích, místy jako náletová zeleň v původně obývaných a obhospodařovaných prostorech.
- Dopravná zeleň komunikace, remízky, mezi utvářející místy až zapojené porosty patří k neodmyslitelným součástem krajiny v okolí sídla a utváří charakter navazujícího odlesněného prostoru .
- Nedílným doplňujícím znakem jsou ovocné dřeviny v sadech, jejich fragmentech a v okolí obydlí.
- Drobné „zelené“ plochy, travnaté cesty i keře se podílí doplňujícím způsobem na celkovém charakteru prostoru.
- Za spoluurčující znak přírodní charakteristiky vlastního sídla lze považovat i přímo navazující luční druhově chudá společenstva i pastviny.
- Vodní prvek se uplatňuje lokálně v podobě drobných nádrží a lze jej chápat jako doplňkový v daném místě.

Znaky kulturně historické charakteristiky

- Jako zásadní znak kulturně historické charakteristiky lze klasifikovat urbanistickou formaci sídla (uliční, převážně kompaktní jednostranná až dvoustranná zástavba ve formě lesní lánové vsi), která je jasně určitelná a dokladuje způsob osídlování a historického využívání krajiny v daném regionu i místě. Tato čitelnost a pestrost na relativně malém prostoru je i v rámci širších územních vztahů významná až jedinečná. Významným a cenným prvkem je relativně snadná rozlišitelnost základních částí urbanistických formací, specifických dobou či okolnostmi jejich vzniku.
- Dalším znakem je zásadní podíl architektonicky kvalitních objektů lidového stavitelství. Architektonická kvalita je zachována ve velké typologické rozmanitosti, v objemovém i materiálovém řešení, počínaje přízemními roubenými objekty domkářského typu (v severní části sídla) přes stavby s polopatrem až po patrové s hrázděným či roubeným zdívkem (v jižní části sídla). Z důvodů vysoké kulturní a historické hodnoty bylo sídlo vyhlášeno venkovskou památkovou zónou.
- Pro urbanistické uspořádání sídla má spoluurčující význam i vedení komunikační sítě, která kopíruje historickou podobu.
- Fragmenty poukazující na původní uspořádání plužin a tím i celkovou strukturu krajiny lze chápat jako spoluurčující. Zachování v takové míře je v okolí obcí podobného typu až ojedinělé.
- U drobné architektury jsou spoluurčujícím znakem zejména zpevnění komunikací, tvarování terénu a řešení zpevnění opěrných zdí, tarasů a okrajů cest, převážně opracovanými pískovcovými kvádry. Způsob opracování se znatelnou texturou i sesazování bloků s minimálními spárami bez spojovacího materiálu je významným prvkem v regionu obvyklým. Součástí sídla je i drobná sakrální architektura (boží muka u školy na západním okraji a v centru obce) .
- Negativně vnímané novodobé kulturní znaky, především nadzemní liniová vedení, jsou většinou kryta porostem a výrazněji se negativně neprojevují.
- Ovocné dřeviny jako spoluurčující znak kulturní a částečně i přírodní charakteristiky se projevují nevýrazně, spíše jako pozůstatek zpustlých sadů (výjimkou zůstává nově obnovený sad původních dřevin na východním okraji sídla).
- V rámci tohoto hodnotného území se v malé míře negativně projevují některé přestavby obytných objektů na

rekreační s většími či menšími zásahy do půdorysu, objemu a proporcí se znatelnou proměnou typologie staveb (západní okraj sídla).

- Negativní proměny zasáhly i charakter původních zahrad, které byly až drastickým způsobem proměněny na okrasné s použitím cizokrajných jehličnatých dřevin a keřů. Tento negativní vjem je umocněn hustotou výsadeb, které mají stírající účinek na dříve volný prostor zahrad, popřípadě luk mezi jednotlivými objekty. Vzhledem k masovému rozšíření těchto výsadeb lze tento znak považovat za spoluurčující.
- V menší míře jsou tyto zahrady ovlivněny i drobnými stavbami nerespektující dochované historické a kulturní hodnoty (přístřešky, bazény aj.).

4) Znamky estetické hodnoty

- Kombinací přírodních a kulturních hodnot jsou tvořeny estetické znamky a hodnoty daného území. Je to především umístění sídla v odlesněné enklávě plošší planiny s průhledy do okolní krajiny a místy prolínání okraje sídla do navazujícího krajinného rámce.
- Dalším spoluurčujícím znakem je vnímatelný řád, uspořádání sídla i celková „jednota“ v objemu, proporcích a materiálovém řešení objektů u jednotlivých vzájemně odlišitelných částech. Vysoká estetická hodnota je vnímána i díky určité charakterové pestrosti jednotlivých částí sídla a překvapivému a pestrému střídání jednotlivých uzavřených partií tvořených především architektonickou a urbanistickou kvalitou jednotlivých částí či objektů se specifickým přírodním rámcem.
- Nezanedbatelnou složkou estetického vnímání je i množství přírodních prvků v sídle, zejména vzrostlé zeleně a přechod sídla do volné krajiny, především prostřednictvím tradičního členění pluzin, remízy a mezemi (východní část prostoru).
- Vlastní sídlo nedisponuje žádnou přírodní ani kulturně historickou dominantou.

5) Měřítko a vztahy v krajině

- Měřítko daného prostoru je dáno zejména konfigurací terénu, způsobem rozmístění jednotlivých objektů, jejich vlastním objemovým velikostním měřítkem, poměrem volného a zastavěného prostoru, členěním území komunikační sítí, množstvím a způsobem rozmístění zeleně, umístěním zastavěné části v okrajích enklávy.
- Prostorové vztahy odpovídají výše uvedenému a úzce souvisí s kulturně historickým i sociálně ekonomickým vývojem regionu, sídla.
- Poměr mezi zastavěným územím sídla a volnou krajinou dosahující až k okrajům lesního porostu je dán historickým vývojem a co do velikosti prostoru je již delší dobu neměnný. V hrubých rysech je historicky dán, a z tohoto pohledu tedy cenný, rozsah urbanizovaného území. Kromě rozsahu je zachována historická urbanistická struktura sídla s minimálními pozdějšími zásahy. Tyto zásahy se projevují v úbytku množství objektů v rámci zastavěného území. Tento úbytek souvisí s koncem 40. let 20. století (vysídlení německého obyvatelstva) i pozdějším vývojem směřujícím ke kolektivizaci v zemědělství.
- Komunikační síť v rámci sídla i širším prostoru je zachována v historické stopě v tradičním zpevnění.
- Jako velmi významný lze hodnotit fakt, že zejména při novodobých bouřlivých politických, sociálně ekonomických i jiných změnách vzájemných vztahů nedošlo v rámci sídla k zásadním či závažným strukturálním či objemovým změnám. Nedošlo k výstavbě velkokapacitních zemědělských objektů, obytných domů, průmyslových zařízení a jiných staveb, které by se projevíly v hmotném obrazu, naopak došlo k určité konzervaci stavu.
- Jako důsledek uvedených změn se projevuje úbytek objektů zejména v centrální části území.
- V drobnějším měřítku došlo k velkým změnám v členění pozemků a zejména změně jejich kultur. Byla však zachována základní kostra členění pluziny mezemi, remízky.
- Významnou změnou vztahů, která se projevuje v menší míře v hmotném obrazu sídla, je i proměna trvalého bydlení na rekreační s malými proporčními, objemovými a materiálovými změnami, ale s velkými změnami v charakteru a otevřenosti prostoru kolem jednotlivých objektů.

6) ZCHÚ

Území je součástí ZCHÚ CHKO Labské pískovce a leží na hranici NP České Švýcarsko.

7) Členění sídla na jednotlivá místa KR

Pro potřeby správní praxe a lepšího odstupňovaného přístupu k jednotlivým částem sídla bylo vymezeno 5 samostatných segmentů, které se vzájemně liší počtem a konfigurací znaků jednotlivých charakteristik i jejich hodnotou. Velká podrobnost rozlišení je dána celkovou vysokou hodnotou sídla nejen v rámci regionu. Snahou posuzovatele bylo postihnout nejen celky se stejnými urbanistickými náležitostmi, ale i podobnými hodnotami architektonickými a vztahovými.

Segment A "Chaty"

Zasazení do terénu

Území je situováno na jižním okraji sídla. Místo samé je vymezeno navazujícími lesními porosty a sousedí se segmentem B „Uhlířina“.

Urbanistické utváření

Urbanistická formace je uspořádána jako převážně jednostranná ulicová zástavba domkářů a bezzemků bez vlastnictví půdy, která je částečně narušená vlivem rekreační výstavby.

Znaky jednotlivých charakteristik

Znaky přírodní charakteristiky

- Zásadním znakem přírodní charakteristiky daného místa je především okolní lesní porost vymezující celý prostor, který navíc tvoří velkou část vymezeného segmentu.
- Doplnujícím znakem jsou ovocné dřeviny v okolí obydlí.
- Vzhledem k omezenému prostoru se jiné přírodní prvky (např. zeleň, voda) v území neuplatňují nebo jen doplňkově.

Znaky kulturně historické charakteristiky

- V tomto případě jsou kulturní a historické charakteristiky vzájemně propojené a podmíněné. Proto jsou jejich znaky uvedeny společně a jenom s rámcovým určením pořadí. Zásadními znaky v této kategorii je uspořádání urbanistické formace v podobě převážně jednostranné ulicové zástavby velmi kompaktního typu podél hlavní komunikace a dochovanost, a tedy historická hodnota tohoto uspořádání, která je dokladem způsobu osidlování území.
- Historická hodnota jednotlivých staveb, zejména z hlediska dochovanosti a architektonické kvality lidového stavitelství, je relativně malá z důvodu velké míry přestavěnosti a stavebně technických úprav objektů pro potřeby rekreačního bydlení. Je zde znatelná typologická proměna staveb na rekreační domky.
- Spoluurčujícím znakem je výsadba ovocných dřevin částečně dochovaných v oplocených zahradách.
- Spoluurčujícím znakem je i charakter tradičních zahrad včetně typu oplocení, který byl změněn na okrasné s vyšším podílem nepůvodních okrasných dřevin.
- Tvář zahrad i okolí budov místy znatelně mění novostavby drobné architektury, zejména přístřešky, garáže, pergoly, bazény apod., které se rovněž podílejí na změně dříve tradičního charakteru tohoto prostoru.

Znaky estetické hodnoty

- Estetické hodnoty daného území jsou výslednicí uspořádání výše uvedených hodnot kulturně historických a přírodních charakteristik, to je zejména uzavřenost prostoru okrajové části odlesněné enklávy a rytmické uspořádání objektů.
- V detailním pohledu je toto území vnímáno jako území se sníženou estetickou hodnotou především vlivem pozdějších přestaveb a úprav.

Měřítko a vztahy

- Měřítko daného prostoru je dáno vlastním vymezením hranicí lesa a jejím prolínáním, rozmístěním a objemovým i velikostním měřítkem objektů, poměrem volného a zastavěného prostoru, členěním území komunikací, množstvím a způsobem rozmístění zeleně.

- Prostorové vztahy odpovídají výše uvedenému a úzce vztahově souvisí s kulturně historickým i sociálně ekonomickým vývojem regionu, sídla i daného prostoru.
- Měřítko prostoru je velmi malé, s minimem volného prostoru kolem objektů a jakoby uzavřené v lesním porostu. Prostorové vztahy jsou dány objemovým měřítkem budov a zbývajícího vymezeného území.
- Z hlediska vztahů a vývoje sídla je tento prostor osídlen jako jeden z mladších z důvodu nevýhodných terénních i klimatických podmínek celého sídla. Osídlováno bylo drobnými domkáři a především námezdními dělníky, kteří se živili jako uhlíři, tkalci a výrobci kolomazi. Většinou nevlastnili žádnou půdu a způsob uspořádání objektů odpovídá spíše tzv. „dělnické kolonii“.
- Od poloviny 40.let 20. století dochází k několika prudkým politickým, sociálním, společenským a ekonomickým změnám (vysídlení Němců, opětne osídlení jiným typem obyvatelstva, postupná změna trvalého osídlení na přechodné). V průběhu 60. –70. let byl tento proces dovršen zásadní změnou ve využívání stále obydlených objektů na rekreační. V rámci této změny došlo na jedné straně k obnově a záchraně jednotlivých staveb při většinovém zachování původního tvarosloví, objemu, měřítka i materiálů. Na druhé straně nebylo využíváno a tradičně obhospodařováno okolí objektů, zahrádek, které byly proměněny na okrasné zahrady městského typu včetně některých nevhodných staveb drobné architektury- garážová stání, oplocení aj. Tento projev je patrný i zde.

Segment B „Uhlířina“

Zasazení do terénu

Území je situováno v rovinaté části sídla. Je vymezeno okraji navazujících lesních porostů, a Z směrem přechází do otevřeného prostoru luk a pastvin. Navazuje na segment A „Chaty“ a segment C „Statky“.

Urbanistické utváření

Urbanistická formace je uspořádána jako jednostranná ulicová zástavba domkářů a bezzemků, velice kompaktně uspořádaná, s malými zahradami kolem systému místních komunikací.

Znaky jednotlivých charakteristik

Znaky přírodní charakteristiky

- Zásadním znakem přírodní charakteristiky daného místa je především kombinace plochého terénu s přírodními prvky a navazujícími lesními porosty (porostní stěna).
- Lesní porost se uplatňuje i v části vymezeného segmentu.
- Nedílným doplňujícím znakem jsou ovocné dřeviny v sadech, jejich fragmentech a v okolí obydlí
- Drobné „zelené“ plochy, travnaté cesty i keře se podílí doplňujícím způsobem na celkovém charakteru prostoru.
- Vnímání přírodní charakteristiky negativně ovlivňuje častý výskyt alochtonní vegetace v zahradách i volných prostranstvích.

Znaky kulturně historické charakteristiky

- V tomto případě jsou kulturní a historické charakteristiky vzájemně propojené a podmíněné. Proto jsou jejich znaky uvedeny společně a jenom s rámcovým určením pořadí. Zásadními znaky v této kategorii je uspořádání urbanistické formace v podobě převážně jednostranné ulicové zástavby velmi kompaktního typu podél systému komunikací a dochovanost, a tedy historická hodnota tohoto uspořádání, která je dokladem způsobu osídlování území.
- Historická hodnota jednotlivých staveb, zejména z hlediska dochovanosti a architektonické kvality lidového stavitelství, je velmi vysoká – vyhlášená venkovská památková zóna.
- Významným znakem je i typologická pestrost objektů lidového stavitelství.
- Spoluurčujícím znakem je výsadba ovocných dřevin částečně dochovaných v oplocených zahradách. Ve velké míře jsou však již vytlačeny okrasnými úpravami zahrad
- Jako spoluurčující znak tohoto území se projevuje charakter zahrad, který je drasticky přeměněn na okrasné s dominujícími cizokrajnými druhy stromů a keřů (jehličnany, rododendrony). Tyto úpravy jsou velice masivní, plošné a i s ohledem na výšku keřů a stromů se podílejí na změně dochovaného tradičního měřítka a vztahů.

- Jako doplňující až spoluurčující se jeví i komunikační síť v tradičním zpevnění.
- V malé míře se objevují novostavby drobné architektury, zejména přístřešky, garáže, pergoly, bazény apod., které se rovněž podílejí na změně dříve tradičního charakteru tohoto prostoru.

Znaky estetické hodnoty

- Estetické hodnoty daného území jsou výslednicí uspořádání výše uvedených hodnot kulturně historické a přírodní charakteristiky a dále zejména částečně uzavřený prostor umístěný do okraje navazujícího lesního porostu a v neposlední řadě rytmus uspořádání objektů.
- Nositeli vysokých estetických hodnot jsou bezesporu objekty lidového stavitelství, resp. jejich dochovaná architektura.
- Úpravami zahrad, které změnilly tradiční začlenění objektů lidové architektury do krajinného rámce, vznikla bezesporu svébytná estetická hodnota, kterou však ve vztahu k vysokým hodnotám historickým a architektonickým nutno hodnotit negativně.
- V detailním pohledu je toto území vnímáno jako území s vysokou estetickou hodnotou díky architektonické kvalitě objektů a zachovalosti urbanistické struktury, kterou však místy značně degraduje projev některých úprav a přestaveb a zejména nevhodných zahrad městského typu.

Měřítko a vztahy

- Měřítko daného prostoru je dáno zejména konfigurací terénu, způsobem rozmístění jednotlivých objektů, jejich vlastním objemovým velikostním měřítkem, poměrem volného a zastavěného prostoru, členění území komunikací, množstvím a způsobem rozmístění zeleně. Ten je v tomto případě určen relativně malým volným prostorem s hustou zástavbou objektů v určitém měřítku a rytmu a malým volným prostorem kolem staveb.
- Prostorové vztahy odpovídají výše uvedenému a úzce vztahově souvisí s kulturně historickým i sociálně ekonomickým vývojem regionu, sídla i daného prostoru, který odpovídá svojí formou bydlení námezdních dělníků.
- Měřítko je velmi malé, s minimem volného prostoru kolem objektů a uzavřené v lesním porostu. Prostorové vztahy jsou dány objemovým měřítkem budov a zbývajícího vymezeného území a částečnou otevřeností do volné krajiny.
- Z hlediska vztahů a vývoje sídla je tento prostor osídlen jako jeden z mladších. Osídlováno bylo pravděpodobně drobnými domkáři a především námezdními dělníky, kteří se živili jako uhlíři, tkalci a výrobci kolomazi. Většinou nevlastnili žádnou půdu a způsob uspořádání objektů odpovídá spíše tzv. „dělnické kolonii“.
- Od poloviny 40. let 20. století dochází k několika prudkým politickým, sociálním, společenským a ekonomickým změnám (vysídlení Němců, opět osídlení jiným typem obyvatelstva, postupná změna trvalého osídlení na přechodné). V průběhu 60. –70. let byl tento proces dovršen zásadní změnou ve využívání stále obydlených objektů na rekreační. Díky špatné dostupnosti bylo toto území chalupářsky využíváno později a proto byly objekty zachovány v intaktní podobě. V rámci této změny došlo na jedné straně k obnově a záchraně jednotlivých staveb při většinovém zachování původního tvarosloví, objemu, měřítka i materiálů. Na druhé straně nebylo využíváno a tradičně obhospodařováno okolí objektů, zahrádek, které byly proměněny na okrasné zahrady městského typu včetně některých nevhodných staveb drobné architektury- garážová stání, oplocení aj.

Segment C “Statky“

Zasazení do terénu

Území je situováno v rovinaté partii sídla. Je vymezeno navazujícími lesními porosty a na opačné straně přechází do otevřeného prostoru luk a pastvin. Navazuje na segment B „Uhlířina“ a segment D „Domky“. Velká část prostoru je zarostlá náletovými dřevinami, především v prostorech zaniklých stavení.

Urbanistické utváření

Urbanistická formace je uspořádána jako jednostranná ulicová zástavba (až dvorcová) pozdějších domkářů a menších zemědělských usedlostí kolem komunikace. Část zemědělských usedlostí se díky vývoji sídla nedochovala.

Znaky jednotlivých charakteristik

Znaky přírodní charakteristiky

- Zásadním znakem přírodní charakteristiky daného místa je původní reliéf a spolu s drobnými antropogenními tvary a vymezení okraje lesního porostu, které se prolínají se „zarostlými“ částmi původního sídla.
- Ve vnitřním prostoru se významně uplatňuje vzrostlá zeleň i drobnější zeleň keřová, zejména na bývalých stavebních parcelách. Celkově lesní charakter stírá původní charakter této části.

Znaky kulturně historické charakteristiky

- Kulturní a historické charakteristiky jsou vzájemně propojené a podmíněné. Proto jsou jejich znaky uvedeny společně a jenom s rámcovým určením pořadí. Zásadními znaky v této kategorii je uspořádání urbanistické formace, resp. totální devastace formace původní. Vzniká tak volný prostor s torzy původních objektů, tj. několika domků námezdnic dělníků a zemědělských usedlostí.
- Tento stav je dnes již bez pochyby znakem kulturních charakteristik a dokladem vcelku nedávné historie vývoje daného území a působí neutěšeným dojmem.
- Spoluurčujícím znakem je i dochovaná architektura jednotlivých staveb respektujících tradiční měřítko i architektonické řešení.
- Spoluurčujícím znakem je výsadba ovocných dřevin částečně dochovaných v oplocených zahradách (ve východní části). Za zmínku stojí snaha o obnovení sadu původních dřevin tamtéž. I zde jsou vytlačovány okrasnými úpravami zahrad.
- Komunikace respektují historickou stopu a jsou provedeny v tradičním zpevnění.
- Uplatňuje se zde drobná sakrální architektura – boží muka.

Znaky estetické hodnoty

- Estetické hodnoty daného území jsou výslednicí uspořádání znaků kulturní i historické charakteristiky spolu se znaky charakteristiky přírodní, a to zejména vysoký podíl vzrostlé zeleně, který vyvolává pocit intimity a uzavřenosti, avšak místy zesiluje dojem celkové neutěšenosti v částech poukazujících na násilné přerušení historického vývoje.
- To lze vnímat jako specifickou estetickou hodnotu - „genius loci“ - vytvářející pocit opuštěnosti, zchátralosti.

Měřítko a vztahy

- Měřítko daného prostoru je dáno zejména konfigurací terénu, volným prostorem na místě chybějících objektů, způsobem rozmístění dochovaných objektů, jejich vlastním objemovým velikostním měřítkem, poměrem volného a zastavěného prostoru, členění území komunikacemi, množstvím a způsobem rozmístění převažující zeleně.
- Prostor je v tomto případě určen relativně řídkou zástavbou objektů, velkým volným prostorem kolem staveb a množstvím vzrostlé a keřové zeleně.
- Prostorové vztahy odpovídají výše uvedenému a úzce vztahově souvisí s kulturně historickým i sociálně ekonomickým vývojem regionu, sídla i daného prostoru, který dnes odpovídá svojí formou „opuštěné pohraniční vesnici západního pohraničí“.
- Měřítko prostoru je relativně velké, s většími plochami nezastavěného území a těžko vnímatelné. Prostorové vztahy jsou dány objemovým měřítkem budov a zbývajícího vymezeného území a silně se uplatňující historickou vazbou.
- Z hlediska vztahů a vývoje sídla je tento prostor osídlen jako jeden z mladších. Osídlováno bylo jednak zemědělci, ale též v malé míře námezdnicí dělníky, kteří se živili jako uhlíři, tkalci a výrobci kolomazi.
- Od poloviny 40. let 20. století dochází k několika prudkým politickým, sociálním, společenským a ekonomickým změnám (vysídlení Němců, opět osídlení jiným typem obyvatelstva, postupná změna trvalého osídlení na přechodné). V tomto prostoru se především projevilo vysídlení původního obyvatelstva (zánik mnoha objektů), ve zbytku stávajících objektů došlo v průběhu 60. –70. let k zásadní změně ve využívání stále obydlených objektů na rekreační. Díky špatné dostupnosti bylo toto území chalupářsky využíváno později a proto byly objekty zachovány v intaktní podobě. V důsledku rekreačního využití a demolice objektů nebylo využíváno a tradičně obhospodařováno okolí objektů, a v důsledku toho dochází k degradaci a ruderalizaci zahrádek i volného prostoru.

Segment D "Domky"

Zasazení do terénu

Území je situováno do svahu orientovaného ve V směru. Je vymezeno z jedné strany navazujícími lesními porosty a členitým terénem na opačné straně. Navazuje na segment E "Samota" a segment C „Statky“. Zástavba je orientována po vrstevnici koruny stráně, která se uklání směrem k soutěsce řeky Kamenice.

Urbanistické utváření

Urbanistická formace je uspořádána jako oboustranná ulicová zástavba domkářů, s malou držbou půdy a drobných zemědělců. Urbanistická struktura této části se silně uplatňuje ve vnímatelném obrazu sídla.

Znaky jednotlivých charakteristik

Znaky přírodní charakteristiky

- Zásadním znakem přírodní charakteristiky daného místa je reliéf stráně s malým odlesněným prostorem, který vymezují okolní lesní porosty sahající místy až těsně k zástavbě.
- Lesní porosty tvoří i část vymezeného segmentu.
- Nedílným doplňujícím znakem jsou ovocné dřeviny v sadech, jejich fragmentech a v okolí obydlí.
- Drobné „zelené“ plochy, travnaté cesty i keře se podílí doplňujícím způsobem na celkovém charakteru prostoru.
- Místy se projevuje alochtonní vegetace „imputována“ vlivem rekreačního využití místa.
- V území se uplatňuje soliterní vzrostlá zeleň přecházející shluky do rozvolněného a členitého okraje lesa.

Znaky kulturně historické charakteristiky

- Kulturní a historické charakteristiky jsou vzájemně propojené a podmíněné. Proto jsou jejich znaky uvedeny společně a jenom s rámcovým určením pořadí. Zásadními znaky v této kategorii je uspořádání urbanistické formace v podobě převážně oboustranné ulicové zástavby podél páteřní komunikace a dochovanost, a tedy historická hodnota tohoto uspořádání, která je dokladem způsobu osidlování území.
- Historická hodnota jednotlivých staveb, zejména z hlediska dochovanosti a architektonické kvality lidového stavitelství, je velmi vysoká – vyhlášená venkovská památková zóna.
- Významným znakem je i typologická stejnorodost objektů lidového stavitelství (převážně přízemní a polopatrové objekty).
- Spoluurčujícím znakem je výsadba ovocných dřevin částečně dochovaných v oplocených zahradách. Ve velké míře jsou však již vytlačeny okrasnými úpravami zahrad.
- Jako určující znak tohoto území se projevuje změna charakteru zahrad, který byl významně přeměněn na okrasné s cizokrajnými druhy stromů a keřů.
- V malé míře se objevují novostavby drobné architektury, zejména přístřešky, pergoly, bazény apod.
- Důležité je tradiční zpevnění komunikace, která je osou celého prostoru.

Znaky estetické hodnoty

- Estetické hodnoty daného území jsou výslednicí uspořádání výše uvedených hodnot kulturně historických a přírodních charakteristik, a to zejména jednostrannou otevřeností prostoru v lesním komplexu a rytmické uspořádání objektů podél komunikace s respektováním terénu.
- Nositelem vysokých estetických hodnot jsou bezesporu objekty lidového stavitelství, resp. jejich dochovaná architektura.

Měřítko a vztahy

- Měřítko daného prostoru je dáno zejména konfigurací terénu, způsobem rozmístění jednotlivých objektů a jejich orientací, jejich vlastním objemovým velikostním měřítkem, poměrem volného a zastavěného prostoru, členění území komunikací, která vytváří osu území, množstvím a způsobem rozmístění zeleně. Místo je specifické relativně malým volným prostorem s hustší zástavbou objektů v určitém měřítku a rytmu a jednostrannou otevřeností prostorové scény.

- Prostorové vztahy odpovídají výše uvedenému a úzce vztahově souvisí s kulturně historickým i sociálně ekonomickým vývojem regionu, sídla i daného prostoru, který odpovídá svojí formou domkářské zástavbě.
- Měřítko prostoru je malé, s malým volným prostorem kolem objektů a uzavřené v lesním komplexu. Prostorové vztahy jsou dány objemovým měřítkem budov a zbývajícího vymezeného území.
- Z hlediska vztahů a vývoje sídla je tento prostor osídlen jako jeden z mladších z důvodu nevýhodných terénních i klimatických podmínek celého sídla. Osídlováno bylo drobnými domkáři a především námezdními dělníky, kteří se živili jako uhlíři, tkalci a výrobci kolomazi. Většinou nevladnili žádnou půdu a způsob uspořádání objektů odpovídá spíše tzv. „dělnické kolonii“.
- Od poloviny 40.let 20. století dochází k několika prudkým politickým, sociálním, společenským a ekonomickým změnám (vysídlení Němců, opětne osídlení jiným typem obyvatelstva, postupná změna trvalého osídlení na přechodné). V průběhu 60. –70. let byl tento proces dovršen zásadní změnou ve využívání stále obydlených objektů na rekreační. Díky špatné dostupnosti bylo toto území chalupářsky využíváno později a proto byly objekty zachovány v intaktní podobě. V rámci této změny došlo na jedné straně k obnově a záchraně jednotlivých staveb při většinovém zachování původního tvarosloví, objemu, měřítka i materiálů. Na druhé straně nebylo využíváno a tradičně obhospodařováno okolí objektů, které bylo na mnohých místech proměněno v okrasné zahrady městského typu včetně některých nevhodných staveb drobné architektury.

Segment E “Samota“

Zasazení do terénu

Území je situováno do nejnižší partie celé enklávy pod strání. Je vymezeno navazujícími lesními porosty (prolínání s okrají krajinného rámce) a otevřeným nezastavěným prostorem. Sousedí se segmentem D „Domky“ a přechází do otevřeného prostoru.

Urbanistické utváření

Urbanistická formace je uspořádána jako samostatně stojící větší usedlost s větším volným prostorem pro zemědělskou činnost a západně navazujícím volným prostorem se zemědělskými pozemky.

Znaky jednotlivých charakteristik

Znaky přírodní charakteristiky

- Zásadním znakem přírodní charakteristiky daného místa je terén odlesněného plochého prostoru, který je vymezen lesními porosty.
- Vzrostlá zeleň se uplatňuje převážně soliterně.

Znaky kulturně historické charakteristiky

- Zásadním znakem v této kategorii je uspořádání urbanistické formace v podobě samostatně stojící zemědělské usedlosti s technickým zázemím.
- Historická hodnota vlastních staveb je setřena pozdějšími úpravami i celkovým stavebně-technickým stavem usedlosti (značná devastace).
- Vzhledem k ostatním stavbám v sídle je tato stavba z hlediska objemu a půdorysu v daném místě dominantní.
- Významným znakem je výsadba ovocných dřevin částečně dochovaných v oplocené zahradě.
- S ohledem na relativně nedávné hospodářské využívání usedlosti nedošlo k proměně charakteru okolí, zejména zahrad na okrasné.
- Spoluurčujícím znakem jsou extenzivně zemědělsky využívané pastviny a louky.

Znaky estetické hodnoty

- Estetické hodnoty daného území jsou výslednicí uspořádání výše uvedených hodnot kulturně historických a přírodních charakteristik, a to zejména jednostrannou otevřeností prostoru v lesním komplexu.
- Nositelem estetických hodnot je i uspořádání a návaznost tohoto prostoru na zemědělsky využívané pozemky směrem na východ a celkový charakter samostatně stojící zemědělské usedlosti.

Měřítko a vztahy

- Měřítko daného prostoru je dáno zejména konfigurací terénu, způsobem rozmístění jednotlivých objektů, jejich vlastním objemovým velikostním měřítkem, poměrem volného a zastavěného prostoru, členění území komunikací, množstvím a způsobem rozmístění zeleně. Ten je v tomto případě určen velkým volným prostorem s hmotově a prostorově objemnou zástavbou větší zemědělské usedlosti a jednostrannou otevřeností prostorové scény směrem na severovýchod.
- Prostorové vztahy odpovídají výše uvedenému a úzce vztahově souvisí s kulturně historickým i sociálně ekonomickým vývojem regionu, sídla i daného prostoru, který odpovídá svojí formou samostatně stojící zemědělské usedlosti.
- Měřítko prostoru je středně velké, místy drobné a je vyjádřeno volným prostorem kolem objektů, částečně i uzavřením prostoru v lesním komplexu. Prostorové vztahy jsou dány objemovým měřítkem budov a zbývajícího vymezeného území.
- Z hlediska vztahů a vývoje sídla je tento prostor osídlen jako jeden z mladších z důvodu nevýhodných terénních i klimatických podmínek celého sídla. Vznik prosperující a rozsahem velké usedlosti v této poloze je poněkud atypický, vymyká se běžnému historickému schématu. Posouzení záměru, který by měnil zásadně tento prostor by bylo nutno posoudit i na základě širších historických souvislostí.
- Vzhledem k tomu, že byla tato usedlost donedávna zemědělsky využívána, nedošlo k negativním vlivům, které s sebou nesla proměna trvalého bydlení na rekreační.

Tabulky identifikace a klasifikace znaků jednotlivých charakteristik místa krajinného rázu Kamenická stráň

Tabulka 37: Zasazení do krajinného rámce

ZASAZENÍ DO KRAJINNÉHO RÁMCE	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Geologicky a geomorfologicky specifické území mezi Kamenickou soutěskou a údolím Kachního potoka na okraji území NP	+	zásadní	jedinečný
Rozsáhlý lesní komplex s významnou přírodní hodnotou	+	spoluurčující	význačný
Specifická konfigurace krajinné scény	+	spoluurčující	význačný
Průhledy a výhledy na scenérii krajinného rámce	+	spoluurčující	jedinečný

Tabulky identifikace a klasifikace znaků jednotlivých charakteristik místa krajinného rázu Kamenická stráň (vlastní sídlo)

Tabulka 38: Výčet znaků přírodní charakteristiky

ZNAKY PŘÍRODNÍ CHARAKTERISTIKY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Morfologie terénu mírně zvlněné plošiny s drobnými místními předěly na okraji stráně svažující se ke Kamenické soutěsce	+	zásadní	význačný
Lesní porost vymezují prostor enklávy s místy pestrými okraji s listnáči; přímý kontakt lesního porostu s východní částí sídla s okrajem zastavěného území	+	spoluurčující	význačný
Zapojené převážně náletové porosty listnatých dřevin uvnitř sídla	-/+	spoluurčující	význačný
Soliterní mimolesní zeleň v prostoru a v zastavěné části sídla (zejména ve střední části)	+	spoluurčující	běžný
Trvalé luční porosty převážně intenzivně zemědělsky využívané	+	doplňkový	běžný
Drobné ozeleněné plochy podél komunikací a v zásavbě	+	doplňkový	běžný
Alochtonní druhy zahrad, okolí domů a oplocení	-	spoluurčující	běžný

Tabulka 39: Výčet znaků kulturní a historické charakteristiky

ZNAKY KULTURNÍ A HISTORICKÉ CHARAKTERISTIKY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Historická hodnota a zachovanost urbanistické formace sídla	+	zásadní	jedinečný
Větší odlesněná plocha druhotně členěná mezemi, remízky a lesem místy s velmi členitými a pestrými okraji s osazením sídla v jejím okraji.	+	zásadní	význačný
Historická hodnota a značná čitelnost členění pozemků navazujících na vlastní sídlo (členění plužiny mezemi)	+	spoluurčující	význačný
Velký podíl architektonicky kvalitních a památkově chráněných objektů lidového stavitelství (památková zóna)	+	spoluurčující	význačný
Tradiční proporční, objemové a půdorysné měřítko staveb	+	spoluurčující	význačný
Specifický poměr volného a zastavěného prostoru (podle jednotlivých segmentů -viz prostorové vztahy)	+	spoluurčující	význačný
Typologická pestrost objektů lidového stavitelství dle odlišných podmínek jejich vzniku	+	doplňkový	význačný
Volná místa v urbanistické struktuře vzniklá po demolici	0	spoluurčující	běžný
Drobná sakrální architektura, boží muka	+	doplňkový	běžný
Nevhodné úpravy a přestavby tradičních objektů	-	doplňkový	běžný
Přestavby a novostavby objektů rekreačního charakteru	-	doplňkový	běžný
Drobné stavby– přístřešky, venkovní sezení, pergoly, bazény, zejména u objektů	-	doplňkový	běžný

ZNAKY KULTURNÍ A HISTORICKÉ CHARAKTERISTIKY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
lidového stavitelství			
Charakter a parametry komunikací	0	spoluurčující	běžný
Vedení vysokého napětí v S a Z části prostoru a rozvody el.energie	-	doplňkový	běžný
Systém místních cest	+	doplňkový	běžný
Fragmenty tradičního zpevnění komunikací štětováním z místních materiálů (čedič)	+	doplňkový	běžný
Cenné regionálně typické historické detaily u objektů (typ krytiny, břidlice, štítové lomenice, obklady štítu z břidlice, podstávky apod.)	+	spoluurčující	význačný
Tradiční řešení zpevnění terénu zídkami z pískovcových kvádrů osazených „na sucho“	+	spoluurčující	význačný
Soliterní ovocná zeleň, původní sady (obnovený sad původních krajových odrůd ve střední části sídla)	+	doplňkový	běžný
Úpravy tradičních zahrad na okrasné (městský charakter)	-	spoluurčující	význačný
Nevhodné a plošné použití cizokrajné zeleně v zahradách i mimo ně (např. výsadby u božích muk ve střední části sídla)	-	spoluurčující	význačný
Novodobé typy oplocení pozemků u zahrad včetně zahradního mobiliáře	-	doplňkový	běžný
Stavby typologicky odpovídající rekreačnímu charakteru	-	doplňkový	běžný

Tabulka 40: Výčet znaků estetické hodnoty

ZNAKY ESTETICKÉ HODNOTY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Zasazení sídla do krajinného rámce s jeho optickým propojením	+	zásadní	jedinečný
Vizuální kontakt menší části zástavby s výjimečnými scenériemi krajinného rámce (Růžový vrch)	+	spoluurčující	jedinečný
Vnímatelný a nezaměnitelný genius loci některých segmentů	+	spoluurčující	význačný
Převažující dojem harmonie, pořádku ve vzájemném souznění civilizačních a přírodních prvků (mimo střední část sídla)	+	spoluurčující	význačný
Působení jednotlivých komorních scenérií	+	doplňkový	význačný

Tabulka 41: Výčet znaků definujících prostorové vztahy, měřítko a vizuální hodnoty krajiny

PROSTOROVÉ VZTAHY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Otevřenost části prostorové scény (S část sídla) do širšího krajinného rámce	+	spoluurčující	jedinečný
Uzavřenost části prostorové scény (J část sídla) v lesním komplexu	+	spoluurčující	význačný
Drobné a členité měřítko jednotlivých částí zastavěného území s uzavřenými komorními zákoutími	+	spoluurčující	význačný
Částečné otevření prostoru (Z směrem) s členěním zemědělských pozemků mezemi	+	spoluurčující	běžný
Poměr urbanizovaných a neurbanizovaných částí podle jednotlivých segmentů sídla	0	spoluurčující	běžný
Výhledy a průhledy v dálkových pohledech na přírodní scenérie	+	spoluurčující	význačný
Soulad a harmonie přírodních a civilizačních prvků	+	spoluurčující	význačný

Tabulka 42: ZCHÚ, VKP

ZCHÚ, VKP
NP České Švýcarsko, CHKO Labské pískovce

Tabulka 43: Limity pro vlastní sídlo

TABULKA Č.7: LIMITY PRO VLASTNÍ SÍDLO
<ul style="list-style-type: none">
• Zachování průhledů a výhledů do krajinného rámce na významné scenérie (viz mapový podklad).
• Zachování reliéfu terénu.
• Zachování druhové skladby okrajů lesního masivu a členitosti okrajů .
• Zachování charakteru a kvality přírodě blízkých lučních společenstev.
• Zachování vzrostlé a solitérní zeleně včetně druhové skladby (zejména u objektů).
• Zachování skupinové a solitérní zeleně mimo zastavěné území v rozsahu a druhové skladbě (zejména meze a remízky).
• Zachování poměru volného a nezastavěného prostoru mimo současně zastavěné území sídla i v sídle mimo nezastavěné parcely po demolici a stržených objektech.
• Neumísťovat nové stavby mimo současně zastavěné území sídla i v sídle mimo původní stavební místa.
• Zachování původního sídelního účelu objektů pro trvalé bydlení.
• Zachování výškové hladiny zástavby, proporčního měřítka a členění hmoty objektů (viz podmínky pro výstavbu).
• Zachovat tradiční místní materiálové řešení u novostaveb při opravách (viz podmínky pro výstavbu).
• Zachovat vnější charakter tradičních hospodářských budov.
• U kvalitních objektů lidové architektury dodržovat zpřísněné zásady při úpravách a opravách (viz zásady...).
• U všech objektů lidové architektury chránit architektonické detaily a jejich provedení (lomenice, obklady, okna – viz zásady).
• Zachování trasování komunikací a jejich parametrů (nerozšiřovat), včetně drobných pěšin a cest pro pěší .
• Zachovat tradiční povrchovou úpravu místních komunikací zejména štětováním.
• Nové cesty a stezky pro pěší trvale nezpevňovat, pouze tradiční technologií.
• Zachovat a udržovat opěrné zídky a tarasy v tradičním materiálu (pískovec), textuře a technologii provedení s minimálními spárami.
• Zachovat a doplňovat solitérní ovocné dřeviny či jejich sady.
• Stavby technické infrastruktury (el. a tel. vedení, rozvodné skříně, transformátory) vedené zemním vedením i u rekonstrukcí. Ostatní realizovat způsobem, který bude odpovídat charakteru území.
• Doplňkové a drobné stavby minimalizovat, případně provádět způsobem, který bude odpovídat charakteru daného území a stávajících staveb.
• Úpravy zahrad provádět tak, aby zejména druhovou skladbou, typem oplocení, mobiliářem odpovídaly charakteru venkovské zahrady.
• Dodržovat rozsah tradičně oplocených ploch a nezvyšovat jejich podíl, zejména v urbanisticky a architektonicky hodnotných územích.
• Drobné stavby zejména garáže, garážová stání, dřevníky apod. přednostně realizovat v rámci hlavních či stávajících objektů (přednostně využívat jejich bývalé hospodářské části), budou-li situovány samostatně, dodržet zejména v hmotovém, objemovém, proporčním měřítku i materiálu výraz tradičních užitkových staveb. V lokalitách s architektonicky kvalitními objekty lidové architektury tyto stavby nepřipouštět nebo realizovat pouze jako repliky doložených objektů.
• Individuálně posuzovat ostatní drobné stavby, např. skleníky, udírny, terasy, bazény, a jejich realizaci připustit pouze a v případě, že nedojde k narušení charakteru území.
• Při řešení fasád i dalších prvků používat u všech objektů tradiční barevnost.

Tabulka 44: Návrhy opatření na zlepšení hodnot krajinného rázu a ekologické stability území

NÁVRHY OPATŘENÍ NA ZLEPŠENÍ HODNOT KRAJINNÉHO RÁZU A EKOLOGICKÉ STABILITY ÚZEMÍ
<ul style="list-style-type: none">
• Věnovat péči a pravidelnou údržbu solitérní vzrostlé zeleni, zejména dominantním solitérním stromům u objektů.
• Obnovovat druhovou skladbu květnatých a přírodě blízkých luk na zemědělsky intenzivně využívaných pozemcích.
• Obnovovat druhovou skladbu květnatých a přírodě blízkých luk včetně likvidace některých náletových dřevin a keřů na bývalých zahradách.
• Pokračovat v obnově výsadeb ovocných stromů , zejména sadů s využitím místních krajových odrůd (podle obnoveného sadu ve středu obce).
• Nevhodné typy oplocení nahrazovat dřevěným, nejlépe plaňkovým v obvyklých výškách, vzdálenosti sloupků, členění polí i v přírodní úpravě povrchu.
• Zvláště u architektonicky či památkově kvalitních objektů odstranit novodobé , nevhodné a drobné stavby, případně přístavby a nástavby v závislosti na historické kvalitě objektů. Vhodnost těchto úprav je nutno individuálně posoudit odborníkem památkové péče (viz zásady péče).
• Formou studie vyřešit a prověřit střední část obce, zvážit obnovu objektů na stavebních místech nebo částečný vznik volného veřejného prostoru a popř. kombinaci obojího. Je nutno zohlednit i existenci stávající vzrostlé zeleně.
• V rámci příslušných programů řešit způsob úpravy veřejných prostorů a jeho mobiliáře (lavičky, odpadové koše, informační systém pod.) tak, aby odpovídal výjimečné kvalitě tohoto území.
• Udržovat, popřípadě odborně restaurovat drobnou historickou architekturu (boží muka).
• V rámci možných programů rovněž řešit konkrétní způsoby obnovy či zakládání zahrádek, úpravy okolí objektů včetně vzorových projektů úprav a i novostaveb garáží, dřevníků a podobně, s přihlédnutím k výjimečnosti tohoto území.
• V rámci příslušných programů usilovat o zachování a zejména obnovu tradičního zpevnění významnějších místních komunikací a opěrných zdí formou pískovcových bloků s odpovídající úpravou povrchu a technologií kladení.
• Výjimečný důraz klást na atypické řešení jednotlivých prvků infrastruktury , zejména liniových staveb a jejich drobných zařízení , autobusových zastávek atd.
• V rámci osvětové a publikační činnosti upozorňovat zejména majitele objektů na výjimečné hodnoty krajinného rázu a na příkladech ukázat možnost nadstandardních řešení jednotlivých problémů.
• Zachovat u cesty od Dolského mlýna vlevo smolnou pícku v zahradě.
• V zadní části Kamenické Stráně, v extravilánu, zajistit pravidelnou údržbu kapací studánky (odstranění vzniklé černé skládky, obnova schůdků a vyhlídky u studánky).

Tabulka 45: Segmenty sídla

NÁZEV SEGMENTU	LIMITY + NÁVRHY OPATŘENÍ
Segment A „Chaty“	<ul style="list-style-type: none"> • Zachovat členité a druhově pestré okraje lesa (nebude-li v rozporu s obnovou původního volného prostoru kolem objektů). • Nepřipouštět novostavby nových obytných a rekreačních objektů. • Ve volném prostoru Z navazujícím na segment neumísťovat žádné nové stavby. • Zachovat prostorové měřítko zastavěného a nezastavěného území v rámci jednotlivých pozemků. • Zachovat volný prostor a způsob členění mezi zástavbou a lesem. • Dodržet výšku a tradiční proporce staveb včetně materiálového řešení (viz obecné podmínky a zásady péče). • Při úpravách jednotlivých objektů upřednostňovat takové změny, které ve hmotě, proporcích i materiálech navrátí nebo přiblíží stavu původnímu architektonickému výrazu. V lokalitě převažuje viditelný rekreační charakter staveb s typologií rekreačních domků. Změna tohoto území směrem k obnově zejména hmoty a proporcí stávajících objektů včetně využití tradičních materiálů by významně přispěla ke zvýšení estetické kvality celého sídla. • Nepřipouštět přístavby a nástavby, které mění tradiční charakter stavby. • Dodržet rozsah oplocení pozemků kolem objektů s důrazem na zachování volných neoplocených ploch. • Při obnově oplocení používat tradiční technologie a materiály (plaňkový, případně laťkový plot) v místně obvyklých rozměrech a členění. • Zachovat trasování komunikací a způsob jejich zpevnění. • Zachovat a v předstihu obnovovat ovocné dřeviny s důrazem na místní odrůdy a vysokokmeny. • Zachovat tradiční venkovský vzhled a druhovou skladbu zahrad a okolí staveb, v případě novodobých úprav prosazovat jejich obnovu. • Snažit se o potlačení působení některých nevhodných stavebních úprav (bazény, přístřešky, garáže).
Segment B „Uhlířina“	<ul style="list-style-type: none"> • Zachovat členité a druhově pestré okraje lesa (nebude-li v rozporu s obnovou původního volného prostoru kolem objektů). • Nepřipouštět novostavby nových obytných a rekreačních objektů. • Zachovat prostorové měřítko zastavěného a nezastavěného území v rámci jednotlivých pozemků. • Zachovat volný prostor a způsob členění mezi zástavbou a lesním komplexem. • Ve volném prostoru Z navazujícím na segment neumísťovat žádné nové stavby. • Zachovat urbanistický charakter zástavby s typickým poměrem zastavěných a nezastavěných ploch. • Při úpravách jednotlivých objektů dodržovat přísné památkářské hledisko (viz zásady péče), protože se jedná o urbanisticky, esteticky i architektonicky o jednu z nejceněnějších partií sídla • Dodržet výšku a tradiční proporce staveb včetně materiálového řešení (viz obecné podmínky a zásady péče) • Neumisťovat nové stavby včetně drobných přístřešků, garáží apod. • Nepřipouštět přístavby a nástavby, které mění proporce a charakter stavby. • Přísně dodržet rozsah oplocení pozemků kolem objektů s důrazem na zachování volných neoplocených ploch. • Při obnově oplocení používat tradiční technologie a materiály (plaňkový, případně laťkový plot) v místně obvyklých rozměrech a členění. • Snažit se o odstranění nevhodných typů oplocení (pletivo) a navrácení do historického rozsahu včetně způsobu a charakteru nevhodných výsadeb. • Zachovat trasování komunikací a způsob jejich zpevnění, u komunikací zachovat, případně obnovit dláždění či štětování. • Zachovat a v předstihu obnovovat ovocné dřeviny s důrazem na místní odrůdy a vysokokmeny, • Zachovat tradiční venkovský vzhled a druhovou skladbu zahrad a okolí staveb, v případě novodobých úprav prosazovat jejich obnovu. • Upravovat zahrady směrem k tradičnímu pojetí a redukce nepůvodních dřevin a prvků. • Snažit se o potlačení působení některých nevhodných stavebních úprav (bazény, přístřešky, garáže), případně je stavebně a architektonicky změnit tak, aby více odpovídaly tradiční podobě místních hospodářských staveb.
Segment C „Statky“	<ul style="list-style-type: none"> • Zachovat vzrostlou kvalitní zeleň. • Zachovat členité a druhově pestré okraje lesa (nebude-li v rozporu s obnovou původního volného prostoru kolem objektů). • Umísťování nových staveb provádět pouze na bývalých stavebních místech při dodržení půdorysného, materiálového řešení, objemu a hmotového členění obvyklého u tradičních staveb (obecné podmínky pro výstavbu+zásady péče).

NÁZEV SEGMENTU	LIMITY + NÁVRHY OPATŘENÍ
	<ul style="list-style-type: none"> • Umisťování těchto staveb provádět podle koncepčního dokumentu, nejlépe regulačního plánu či urbanistické studie, ve které budou prověřeny možnosti umístění těchto staveb s ohledem na zachování zeleně, původní půdorysné urbanistické stopy, možnosti vzniku veřejného prostoru apod. • Ve volném prostoru Z navazujícím na segment neumisťovat žádné nové stavby. • U stávajících staveb nepřipouštět přístavby a nástavby, které mění proporce a charakter stavby. • Přísně dodržet rozsah oplocení pozemků kolem objektů s důrazem na zachování volných neoplocených ploch. • Při obnově oplocení používat tradiční technologie a materiály (plaňkový, případně laťkový plot) v místně obvyklých rozměrech a členění. • Zachovat a v předstihu obnovovat ovocné dřeviny s důrazem na místní odrůdy a vysokokmeny podle obnoveného sadu ve V části území. Na základě podkladů uvažovat o obnově těchto sadů směrem na Z od této lokality. • Zachovat trasování komunikací a způsob jejich zpevnění, u komunikací zachovat, případně obnovit dláždění či štětování. • Zachovat tradiční venkovský vzhled a druhovou skladbu zahrad a okolí staveb, v případě novodobých úprav prosazovat jejich obnovu. • Upravovat zahrady směrem k tradičnímu pojetí a redukce nepůvodních dřevin a prvků. • Snažit se o potlačení působení některých nevhodných stavebních úprav (bazény, přístřešky, garáže), případně je stavebně a architektonicky změnit tak, aby více odpovídaly tradiční podobě místních hospodářských staveb.
Segment D „Domky“	<ul style="list-style-type: none"> • Zachovat členité a druhově pestré okraje lesa (nebude-li v rozporu s obnovou původního volného prostoru kolem objektů). • Zachovat vzrostlou kvalitní zeleň. • Vzrostlé nepůvodní solitéry (zejména jehličnany) postupně nahrazovat místními převážně listnatými druhy dřevin. • Neumisťovat nové stavby včetně drobných přístřešků, garáží apod. • Nepřipouštět přístavby a nástavby, které mění proporce a charakter stavby. • Zachovat prostorové měřítko zastavěného a nezastavěného území v rámci jednotlivých pozemků. • Ve volném prostoru Z navazujícím na segment neumisťovat žádné nové stavby. • Zachovat volný prostor a způsob členění mezi zástavbou a lesním komplexem. • Zachovat urbanistický charakter zástavby s typickým poměrem zastavěných a nezastavěných ploch. • Při úpravách jednotlivých objektů dodržovat přísné památkářské hledisko (viz zásady péče), protože se jedná o urbanisticky, esteticky i architektonicky o jednu z nejceněnějších partií sídla. • Při obnově oplocení používat tradiční technologie a materiály (plaňkový, případně laťkový plot) v místně obvyklých rozměrech a členění. • Snažit se o odstranění nevhodných typů oplocení (pletivo) a navrácení do historického rozsahu včetně způsobu a charakteru nevhodných výsadeb. • Zachovat trasování komunikací a způsob jejich zpevnění, u komunikací zachovat, případně obnovit dláždění či štětování. • Zachovat tradiční venkovský vzhled a druhovou skladbu zahrad a okolí staveb, v případě novodobých úprav prosazovat jejich obnovu. • Upravovat zahrady směrem k tradičnímu pojetí a redukce nepůvodních dřevin a prvků. • Snažit se o potlačení působení některých nevhodných stavebních úprav (bazény, přístřešky, garáže), případně je stavebně a architektonicky změnit tak, aby více odpovídaly tradiční podobě místních hospodářských staveb.
Segment E „Samota“	<ul style="list-style-type: none"> • Zachovat průhledy a pohledy na partie krajinného rámce. • Zachovat velikost a charakter odlesněného prostoru. • Zachovat členitost a pestrost okrajů lesního komplexu. • Zachovat poměr, velikost a druhovou skladbu mezí a solitérních dřevin ve volném prostoru. • Zachovat poměr zastavěného a volného prostoru území. • Zachovat velikost a objem a uspořádání staveb včetně jejich vnější konfigurace a uspořádání-větší zemědělské usedlosti. • Při změně využití zachovat vizuální odlišnost hospodářských a obytných staveb. • Zachovat a v předstihu obnovovat ovocné dřeviny s důrazem na místní odrůdy a vysokokmeny podle obnoveného sadu ve V části území. • Neumisťovat v tomto prostoru ani v Z navazujícím volném území žádné nové stavby. • Nepřipustit umisťování drobných staveb, upřednostňovat realizaci technického zázemí v rámci stávajícího objemu, popřípadě jeho mírného zvětšení po předchozím pečlivém posouzení. • Zachovat trasování komunikací a způsob jejich zpevnění, u komunikací zachovat, případně

NÁZEV SEGMENTU	LIMITY + NÁVRHY OPATŘENÍ
	<p>obnovit dláždění či štětování.</p> <ul style="list-style-type: none"><li data-bbox="480 286 1278 320">• Zachovat tradiční venkovský vzhled a druhovou skladbu zahrad a okolí staveb.

Vysoká Lípa

1) Zasazení do krajinného rámce

a) charakter

Členité sídlo je zasazeno v relativně otevřeném krajinném prostoru odlesněné enklávy s jasně čitelnými prvoplánovými hranicemi lesa. Ve druhém plánu je patrné jednoznačné vymezení dramatickým a efektním horizontem, který je jakoby řazen za sebou v několika řadách. Volný odlesněný prostor v okolí obce zasahující ke hranici lesa je nejvíce otevřen V směrem, v menším měřítku pak v SZ straně od sídla. V některých částech dochází k přímému dotyku zástavby s vymezením otevřeného volného prostoru daného reliéfem a zároveň hranicí lesa. Tyto partie patří k esteticky ale i kulturně nejhodnotnějším partiím sídla neboť zde dochází k prolínání urbanizovaného území s jeho bezprostředně navazujícím krajinným rámcem. Prolínání se pak nejvíce uplatňuje v celkovém obrazu sídla v krajině a dává tak jedinečné hodnoty celému prostoru. Sídlo je zasazeno do krajiny, kterou lze vnímat jako přírodní (ač lesní porosty vykazují kultivaci lesního hospodaření) a jeho bezprostřední otevřený odlesněný prostor, jehož charakter je silně spjat se vznikem a historickým vývojem sídla, utváří celkově vnímatelné měřítko celého místa. Původní krajinná struktura tvořená pravidelným uspořádáním plužin, které byly v části sídla soustředné, byla v minulosti pravděpodobně díky období intenzifikace zemědělství setřena a lze ji zčásti identifikovat pomocí terénních tvarů a zachovaných zbytků mezi. Sídlo vytváří poměrně pestrý obraz, který koresponduje s etapami jeho rozvoje. Obraz sídla se navíc díky jeho poloze a rozložení zástavby z různých míst jeví odlišně.

b) morfologie terénu

Sídlo je situováno na jižních a severovýchodních svazích pod Zámeckým vrchem, pod prudce se svažující hranou utvářenou pískovcovými stěnami a částečně v navazující ploché sníženině. Část sídla bezprostředně sousedí s prudce se svažující hranou soutěsky řeky Kamenice. Svah na této straně končí v dramatickém terénu, kam ústí i drobná vodoteč procházející částí obce zpočátku v mělkém a postupně se stále více zařezávajícím údolí. Druhá část sídla je rozložena v plošší sníženině a končí v mělkém údolí.

c) mozaika členění povrchu krajinného rámce

Členění krajinného rámce v širším měřítku utváří velké zalesněné plochy se skalními útvary a velkými odlesněnými plochami s převážně sečenými kulturními lučnými porosty i ornou půdou. Zemědělsky obdělávané plochy orné s plochami kuturních luk a pastvinami svou velikostí a střídáním dávají měřítko celému odlesněnému prostoru. Toto měřítko částečně mění a zmenšuje komunikace s doprovodnou zelení, která dělí obdělávané plochy na více částí. Charakter členění umocňuje kontrast plochých částí krajiny s dramatickým reliéfem se skalními útvary a homolemi okolní scénérie a v neposlední řadě i dorbné a terénní tvary.

d) významné přírodní a umělé prvky v prostorové scéně

Přírodní:

Otevřená prostorová scéna je tvořena jedinečnými prvky zejména geologické a morfologické povahy; především horní soutěskou řeky Kamenice a dominantním masivem Růžovského vrchu, jehož výrazná silueta je přírodní dominantou pro široké území. Dále se v krajinné scéně výrazně uplatňují převážně zalesněné hřebeny a strmé homolovité a rozeklané vrchy Jetřichovických stěn, Lužických hor a Českého stedohoří, které v dálkových pohledech vytvářejí členité vrstvení horizontů. Vodní prvky se v prostorové scéně projevují především svou erozní činností v podobě strmých zařízklých údolí, soutěsek a strží. Nejsilněji se v krajině uplatňuje řeka Kamenice se svými přítoky, která vytváří hlubokou soutěsku, typickou přírodní osou celého území. Pískovcové skalní výchozy, stěny, věže a jiné tvary vystupující ze zalesněných částí území zasazených v dramatickém reliéfu vytváří efektní přírodní kulisu celé krajiny v okolí sídla. Odlesněný prostor v okolí obce je místy tvořen drobnými fragmenty přírodě blízkých lučných porostů. Obraz sídla spoluvytváří zeleň – zejména vysoké stromy. Vzrostlá zeleň se místy uplatňuje i v otevřené krajině odlesněného prostoru v podobě drobných porostů či soliterů.

Umělé:

Umělé prvky se v krajinné scéně projevují pouze jako zastavěné části sídla, které je situováno v odlesněných polohách. Sídlo ani jeho bezprostřední okolí nedisponují umělými a kulturními dominantami, které by se výrazněji projevovaly v krajinné kompozici. Výjimkou jsou drobně se uplatňující vyhlídky na skalách nad Jetřichovicemi (pouhým okem méně patrné).

Z civilizačních prvků se významněji v prostorové scéně uplatňují liniové stavby, zejména komunikace a nadzemní vedení. Jejich působení je zesíleno v otevřených nezalesněných prostorech. Krajina v okolí sídla není zatížena hlukem ani prachem vytvářenými výrobní nebo jinou lidskou činností.

Dominanty:

Růžovský vrch, Zámecký vrch, Goliště (mírnější uplatnění potlačeno okolními vrchy).

2) Situování vlastního sídla

Sídlo je rozloženo do odlesněné enklávy utvářející mírně členitou planinu obtáčeující se okolo Zámeckého vrchu, ohraničenou soutěskami na straně jedné a zvedajícími se kopci s pískovcovými skalními městy místy proraženými čedičovými homolemi na straně druhé. Velká část sídla včetně původního centra je položena do Z strany celého odlesněného prostoru. Převážně mladší zástavba je rozložena v navazující sníženině a je spojena s původním historickým jádrem obce zástavbou položenou podél tzv. „Domkářské cesty“ přímo pod prudkými svahy Zámeckého vrchu.

3) Znaky přírodní, kulturní a historické charakteristiky

Znaky přírodní charakteristiky

- Základním znakem krajinného rázu místa je reliéf; jeho členitost a dramatické modelování, náhlé přechody svahů v rovinatější prostory, homolovitě i rozeklané kopce se skalními výchozy a věžemi, hluboká údolí a ostře zaříznuté soutěsky, drobné strže i návrší.
- Zásadním specifickým znakem krajiny jsou pískovcové skály rozličných tvarů a velikostí a pískovcové stěny.
- Spoluurčující (i když pro modelaci terénu zásadní) jsou vodoteče, které se podílí na obrazu sídla především jako přirozené osy krajiny v podobě údolí a soutěsek. Vlastní vodoteče jsou pro pozorovatele spíše „tušené“.
- Spoluurčujícím znakem je též vzrostlá zeleň (převážně listnatých dřevin) v sídle, která se uplatňuje v jeho celkovém obrazu v podobě soliterní zeleně v okolí jednotlivých staveb v částech s rozvolněnou zástavbou a také v kompaktní zástavbě centrální části obce mezi hotelem a starou školou (v SV části sídla, zejména na horním svahu, je podíl vzrostlých soliterů menší).
- Doplnujícím znakem jsou ovocné dřeviny v zahradách i na okraji sídla (viz Kulturní charakteristiky).
- Za spoluurčující znak prostoru v okolí vlastního sídla, ale i uvnitř, lze považovat i přímo navazující luční společenstva různé kvality.
- Spoluurčujícím znakem je doprovodná zeleň (dřeviny) v okolí komunikací (v některých částech se uplatňují silně v celé krajinné scéně a určují tak charakter celého prostoru).
- Doplnujícím znakem lze vyjádřit ostatní přírodní prvky uvnitř sídla, jako jsou různé upravené trávníky, lada, plochy s náletovou vegetací, drobné plochy s keřovou vegetací.

K nejcennějším partiím přírodního prostředí v odlesněné části patří přírodní památka Hofberg v jihozápadní části a lada na náhorní planině pod Zámeckým vrchem, zvané Dvorský vrch (Hofberg).

Znaky kulturně-historické charakteristiky

- Jako zásadní znak kulturně historické charakteristiky lze klasifikovat urbanistickou formaci sídla, která je ve větší části jasně čitelná v její historické podobě a dokladuje způsob osidlování a využívání krajiny v daném regionu i místě. Tato čitelnost a rozmanitost typů urbanistického uspořádání na relativně malém prostoru je i v rámci širších územních vztahů významná až jedinečná. K této typové přehlednosti se řadí i relativně snadná rozlišitelnost jednotlivých urbanistických formací, specifických dobou či okolnostmi jejich vzniku, například lokality „V díře“, „Prostřední ves“, „Domkářská cesta“ aj.
- Dalším výrazným spoluurčujícím znakem je převaha architektonicky kvalitních a památkově chráněných objektů. Část sídla je vyhlášenou památkovou zónou. Vysoká architektonická kvalita objektů lidového stavitelství je zachována ve značné míře i mimo tuto zónu ve značné typologické rozmanitosti objemového a materiálového řešení, počínaje přízemními roubenými objekty domkářského typu přes stavby s polopatrem až

po objekty patrové s hrázděným či roubeným zdívem. Objevují se i zemědělské rozsáhlejší usedlosti lužického typu (zejména v severní části obce).

- Významným dokladem historického vývoje tohoto území, které se projevuje v hmotné kultuře, je přestavba stávajících objektů na ubytování pro potřeby rozvíjejícího se turismu či výstavba objektů nových – hotelů a hostinců. Tyto stavby vznikaly ve větší míře od přelomu 20. století a svou hmotou i architekturou se staly nedílnou součástí sídla a jeho siluety.
- Pro urbanistické uspořádání sídla má spoluurčující význam i vedení komunikační sítě, která převážně kopíruje historickou podobu (až na úsek tzv. „Domkářské cesty“, kde je však původní stopa jasně čitelná). Nezaměnitelnou součástí sídla je i systém drobných stezek a pěšin, zejména v částech s členitějším reliéfem.
- V rámci celého sídla se významně uplatňuje soubor znaků, které jsou součástí úpravy terénu, komunikací, vodních prvků, úpravy veřejných prostorů a drobná architektura technického typu. Jde především o tvarování terénu a řešení opěrných zdí, tarasů a dláždění cest převážně opracovanými pískovcovými kvádry. Jedinečným dokladem řešení drobné komunikace jsou „schody“ v jižní části sídla. Způsob opracování se znatelnou texturou i sesazování bloků s minimálními spárami bez spojovacího materiálu je významným prvkem v regionu obvyklým. S řešením terénních úprav souvisí i historické úpravy malé vodní plochy v jihozápadní části obce (výpustní zařízení, přeliv) a objekt kamenné studánky-haltýře v závěru strže. Součástí sídla je i drobná sakrální architektura (boží muka) a pomník v centrální části obce.
- Negativně vnímané novodobé kulturní znaky, především nadzemní liniová vedení, většinou kopírují linie komunikací a jsou částečně kryty zelení (například lokalita „Domkářská cesta“). Liniová vedení vysokého napětí se negativně projevují ve volných prostorech mimo vlastní sídlo.
- Ovocné dřeviny jako spoluurčující znak kulturní a částečně i přírodní charakteristiky se nejvíce uplatňují v rozvolněnějších částech sídla, především v lokalitě Strž, Na kopci a v severovýchodní části sídla. Tato lokalita je na rozdíl od jiných částí tvořena rozsáhlejšími zahradami se vzrostlou ovocnou zelení. V kompaktnějších územích se ovocné dřeviny projevují spíše soliterně.
- Jako spoluurčující znak se také projevuje lokalita s rekreačním zařízením-bývalým táborem na východ od obce. I když nenavazuje přímo na sídlo a tvoří samostatnou urbanistickou jednotku, vizuálně je vnímána jako součást urbanizovaného prostoru.
- Krajinná struktura okolního odlesněného prostoru byla z velké části setřena a dochovala se v náznacích a fragmentech, každý takový doklad má vysokou historickou hodnotu

4) Znaky estetické hodnoty

- Zásadním znakem je především umístění sídla v jasně vnímatelné a pohledově exponované poloze. Ta je umocněna přímým kontaktem s přírodní scénérií (výrazný reliéf, skalní stěny a výchozy, členité a druhově pestré okraje lesních masivů). Toto členění se odehrává v několika plánech a velkého estetického vjemu je docíleno tzv. vrstvením horizontu či přírodních dominant.
- Za spoluurčující znak lze považovat přirozené prolínání v citlivém kontaktu zástavby s krajinným rámcem utvářeným lesními porosty („Domkářská cesta“ nebo v místě přechodu do Horní soutěsky). Tyto části se vyznačují typickým charakterem v uspořádání jednotlivých prvků, zejména v reliéfu, druhové skladbě dřevin, jejich vzájemné konfiguraci, existenci skalních útvarů a mají silný vliv na uspořádání urbanistické formace (orientaci objektů apod).
- Dalším spoluurčujícím znakem je vnímatelný řád v uspořádání sídla i celková „jednota“ v objemu, proporcích a materiálovém řešení objektů. Vysoká estetická hodnota je vnímána i díky pestrosti jednotlivých částí sídla i relativně snadné přehlednosti ve vnímání jednotlivých částí i celku.
- Nezanedbatelnou složkou estetického vnímání je i množství přírodních prvků v sídle, zejména vzrostlé zeleně. Sídlo je vhodně zapojeno do krajinného rámce pozvolným přechodem prostřednictvím lučních porostů, ovocných sadů, lad a podobně. V některých částech sídlo přímo navazuje na sousedící lesní komplex.
- Sídlo nedisponuje žádnou přírodní ani kulturně historickou dominantou, která by se projevila v jeho obrazu.

5) Měřítko a vztahy v krajině

- Měřítko daného prostoru je dáno zejména reliéfem, způsobem rozmístění jednotlivých objektů, jejich vlastním objemovým a velikostním měřítkem, poměrem volného a zastavěného prostoru, členěním území komunikační sítí, vodními prvky, množstvím a rozmístěním mimolesní vzrostlé zeleně.
- Historické uspořádání a velikost urbanistické formace je rámcově stabilní bez zásadních změn její struktury.

Menší zásahy do tohoto uspořádání se projevily zejména po 2. sv. válce v souvislosti se společensko-politickým vývojem regionu (vysídlení Němců, kolektivizace vesnice) a jsou patrné doposud. Pro tento region je typické, že docházelo k rozvolnění struktury sídla v důsledku demolicí zejména větších zemědělských objektů a nevznikaly nové větší lokality pro bydlení v rodinných domech. Dalším znakem poválečného vývoje je i skutečnost, že nedošlo k velkým objemovým změnám, které by se projevily například ve výstavbě velkokapacitních zemědělských objektů, obytných domů, průmyslových zařízení apod.

- Jako jediný větší důsledek uvedených změn se v prostorovém měřítku daného území projevuje rekreační středisko, které tvoří samostatnou enklávu mimo obec. Díky umístění narušuje historickou hodnotu a prostorové měřítko jen v menší míře.
- Znatelným zásahem do měřítka celého prostoru odlesněné části v okolí sídla byla změna původní členité struktury krajiny odstraněním plužin.
- Komunikační síť v rámci sídla i širším prostoru je zachována v historické stopě až na úsek tzv. Domkářské cesty, která byla později odkloněna z důvodu velkého terénního převýšení.
- Stejný účinek v prostoru lze přisoudit i vedení vysokého napětí, které v základním směru respektuje komunikaci a jižní okraj sídla v blízkosti navazujícího lesního komplexu.
- V drobnějším měřítku došlo ke změnám v členění pozemků i jejich kultur v okrajích sídla, narušení původní struktury plužin – v současné době díky převážně rekreačnímu využití sídla není patrná tendence směřující k částečnému návratu k původní struktuře a způsobu užívání pozemků v odlesněné části v okolí sídla.

6) ZCHÚ

- Sídlo leží na hranici velkoplošného ZCHÚ NP České Švýcarsko, je součástí velkoplošného ZCHÚ CHKO Labské pískovce. Na západní okraj zastavěného území navazuje maloplošné ZCHÚ Hofberg.

7) Členění sídla na jednotlivá místa KR

Pro potřeby správní praxe a lepšího odstupňovaného přístupu k jednotlivým částem sídla bylo vymezeno 12 samostatných segmentů, které se vzájemně liší počtem a konfigurací znaků jednotlivých charakteristik i jejich hodnotou. Velká podrobnost rozlišení je dána celkovou vysokou hodnotou sídla nejen v rámci regionu. Snahou posuzovatele bylo postihnout nejen celky se stejnými urbanistickými náležitostmi, ale i podobnými hodnotami architektonickými a vztahovými.

Segment A „Dolní ves“ (Niederdorf)

Zasazení do terénu

V J okraji sídla v mírně ukloněném svahu planiny nad strží. Prostor částečně otevřený prolínající se s okrajem lesního komplexu soutěsky. Navazuje na segment „Strž“ a centrální část obce.

Urbanistické utváření

Toto území je urbanisticky řešeno jako silniční zástavba rozvolněného typu s větší koncentrací objektů v horní části.

Znaky jednotlivých charakteristik

Znaky přírodní charakteristiky

- Vymezení prostoru hranicí lesa a reliéfem na jedné straně a otevřenou krajinou na straně druhé.
- Vzrostlá zeleň uplatňující se ve shlucích a soliterně.
- Přírodě blízké luční porosty s náletovou vegetací (dnes z velké části lada, částečně pasená), místy podmáčené (torzo rybníčku) se solitery náletových keřů, dřevin a zbytky ovocných dřevin.

Znaky kulturně historické charakteristiky

- Dochovaná urbanistická struktura s jasně čitelnou historickou stopou vzniku, podmíněné morfologií terénu – ve východní části větší zemědělské usedlosti ve dvorcovém uspořádání s mapově znatelným členěním jednotlivých honů (část byla časem zničena a obnovena v jiné funkci i architektonické podobě). V jižní části větší kumulace objektů v horších terénních i klimatických podmínkách - domkářská chalupnická zástavba.
- V menší míře zachovaná tradiční forma lidové architektury, zejména v objemu a proporcích.

- Ve střední a horní části místy zachované luční porosty.
- Drobná struktura utvářející měřítko.
- Komunikace vedena v původní historické stopě.

Znaky estetické hodnoty

- Na vysoké estetické hodnotě daného segmentu se podílí ve větší míře znaky přírodních charakteristik, a to především v části bezprostředního kontaktu s okraji lesního porostu, s dramatickým reliéfem a svahem směrem ke strži.
- Estetická kvalita východní části s většími usedlostmi je dána především jedinečným krajinným rámcem druhoplánových horizontů (Jetřichovické stěny aj.) a jejich optickému vrstvení.

Měřítko a vztahy

- Měřítko a vztahy jsou dány zejména reliéfem a z toho plynoucím postupným způsobem osidlování a využívání krajiny.
- Původně jednostranné rozmístění větších zemědělských usedlostí ve východní části bylo postupem času rozšířeno o poněkud hustší zástavbu menších vlastníků půdy či bezzemků v části jižní.
- K závažným prostorovým změnám došlo od konce 50. let 20. století, kdy východní část tohoto území změnila charakter díky zcelení plužin i pozdější demolici některých objektů.
- Tato část zaznamenala další výrazné změny v 90. letech 20. století, kdy na místě zmizelých usedlostí dochází k výstavbě funkčně odlišných objektů řešených i v jiném objemovém a proporčním měřítku architektury.
- Dají se očekávat i další negativní změny, zejména v přibývání nevhodně řešených zahrad, doplňkových drobných staveb u objektů včetně oplocování rekreačních staveb a doplňkových zařízení (kurty, bazény apod.). Vzhledem k otevřenosti krajinné scény a výrazné pohledové expozici od hlavního příjezdu do obce se i tyto relativně malé změny mohou podílet na snížení estetické hodnoty daného prostoru.

Segment B „V díře“ (Im Loch)

Zasazení do terénu

Území je vymezeno uzavřeným prostorem úzké strže, která se stáčí až kolmo k navazující soutěsce, v závěru vymezeného území se zužuje a zanořuje do lesního porostu, kde je poslední stavení a pokračuje směrem k soutěsce Kostelní stezkou. Údolí je modelováno drobnou vodotečí, která tvoří osu a dno strže.

Urbanistické utváření

Urbanistická formace je uspořádána jako rozptýlená zástavba potočního typu, která je situována ve specifickém přírodním prostředí strže, jenž dává rámeček celému prostoru.

Znaky jednotlivých charakteristik

Znaky přírodní charakteristiky

- Jedinečným a zásadním znakem přírodní charakteristiky daného místa je morfologie terénu tvořená zařezávajícím se údolím pokračujícím strží, které se od relativně plošší horní části u rybníčku dramaticky zužuje a klesá až k navazujícímu lesnímu porostu, kde se prudčeji svažuje Kostelní stezkou do soutěsky řeky Kamenice.
- Drobná vodoteč formující terén utváří přirozenou osu prostoru a je tak zásadním znakem přírodní charakteristiky.
- Přírodní charakter je spoluurčen přírodě blízkými travními porosty, které díky absenci pravidelné seče degradují.
- Vzrostlá zeleň uplatňující se ve shlucích i soliterně (zejména u objektů) doplňuje přírodní znaky tohoto území.
- Drobná náletová zeleň (keře) postupně zarůstá volné prostory dřívě udržované jako louky.
- Nedílným doplňujícím znakem jsou ovocné dřeviny v sadech, jejich fragmentech a v okolí obydlí - viz kulturní charakteristiky.

Znaky kulturní a historické charakteristiky

- Kulturní a historické charakteristiky vzájemně propojeny a podmíněny. Proto jsou jejich znaky uvedeny společně a jenom s rámcovým určením pořadí. Zásadními znaky v této kategorii je uspořádání urbanistické formace v podobě rozvolněné potočnice (která má oproti běžnému typu atypické uspořádání ve vztahu ke směru toku a sklonu terénu) a zejména dochovanost a historická hodnota tohoto uspořádání, která je dokladem způsobu osídlování území.
- Tato hodnota je podtržena vysokou architektonickou kvalitou některých staveb z pohledu dochovanosti i určité typologické pestrosti. Původní zástavbu především reprezentuje několik typických dřevěných objektů domkářského typu, zejména roubených s polopatrem, dále pak roubených patrových v kombinaci s hrázděnou konstrukcí, nechybí ani přízemní roubený dům.
- Významným znakem jsou zároveň dochované drobné civilizační prvky:
  - zejména vedení komunikační sítě, která je tvořena páteří komunikací na pravém břehu toku s dochovanými prvky tradičního zpevnění místními materiály. Na ně navazuje drobná síť pěšin, která propojuje jednotlivé objekty. I tyto drobné komunikace jsou při větším převýšení zpevněny, někdy až do podoby pískovcových schodů značného rozsahu (jihovýchodní uzávěr strže)
  - k těmto prvkům se řadí i drobná architektura hospodářských a technických zařízení, zejména způsob zpevnění terénních úprav pískovcovými kvádry (terasy), zpevnění a opevnění rybníčku včetně řešení přepadu, a drobné objekty studánek (haltýřů)- jihovýchodní uzávěr strže
- Spoluurčujícím znakem je výsadba ovocných dřevin víceméně soliterních či ve větších skupinách u jednotlivých stavení.
- Znakem podobného charakteru je i charakter lučních porostů, respektive jejich „udržovanost“. Tento znak se již vytrácí díky nedostatečné údržbě velkých volných prostorů.

Znaky estetické hodnoty

- Estetické hodnoty daného území jsou výslednicí jedinečného uspořádání výše uvedených vysokých hodnot kulturně historických a přírodních charakteristik. Jsou zejména dány uzavřeností prostorové scény, kterou lze z vnějšího pohledu spatřit v některých efektních průhledech (ptačí perspektiva).
- při vnitřním pohledu je toto území vnímáno jako velmi členité s množstvím překvapivých průhledů a pohledů na jednotlivé partie tvořené zejména jednotlivými objekty a jejich zasazením do prostoru. Tato pestrost a střídání esteticky hodnotných partií spolu se situováním v úzkém a postupně se zužujícím prostoru tvoří nezaměnitelný a velmi silně vnímaný *genius loci*.
- Na jedinečných estetických hodnotách se podílí zejména znaky kulturní a historické charakteristiky (viz výše) a vysoká hodnota charakteristik přírodních.
- Uspořádání jednotlivých znaků v tomto prostoru je s ohledem na jejich cennost a výjimečnost velmi citlivé na změny v jejich hodnotě i konfiguraci. I drobná změna jednotlivého znaku či znaků může zapříčinit snížení hodnoty celé lokality.

Měřítko a vztahy

- Měřítko daného prostoru je dáno reliéfem, rozmístěním jednotlivých objektů (rozvolněná zástavba), jejich vlastním objemovým velikostním měřítkem, poměrem volného a zastavěného prostoru, členění území místní drobnou komunikační sítí po obou březích vodoteče, vodním prvkem a množstvím a způsobem rozmístění zeleně. Měřítko segmentu je velmi drobné.
- Drobné měřítko prostoru posilují prvky v okolí stavení, oplocení, drobné kůlny, haltýř aj., které jsou díky tomu citlivé k opravám, přestavbám či reinstalaci v neodpovídajícím členění, hmotě i materiálu.
- Osu segmentu utváří drobná vodoteč, která jej rozděluje na dvě části.
- Z hlediska vztahů a vývoje sídla je tento prostor osídlen jako jeden z posledních z důvodu nevýhodných terénních i klimatických podmínek. Osídlováno bylo drobnými domkáři (v průběhu 18. stol), kteří většinou vlastnili minimum půdy a převážně nebo částečně se živilo jako zaměstnanci. Pro vlastní potřebu beze zbytku využívali obytný prostor formou maloroľnického hospodaření. Tento způsob využívání vizuální podoby přetrvával do poloviny 20. století s výjimkou drobnějších technických úprav objektů, které se zejména projevíly v materiálových a technologických změnách, minimálně však ve změnách objemů a proporcí (pouze dva objekty na pravém břehu v jižní části území). Od poloviny 40. let 20. století dochází k několika prudkým politickým, sociálním, společenským a ekonomickým změnám (vysídlení Němců, opět osídlení jiným typem

obyvatelstva, postupná změna trvalého osídlení na přechodné). V průběhu 60. –70. let byl tento proces dovršen zásadní změnou ve využívání stále obydlených objektů na rekreační. V rámci této změny došlo na jedné straně k obnově a záchraně jednotlivých staveb, na druhé straně nebylo využíváno a tradičně obhospodařováno okolí objektů, což mělo za následek zejména degradaci lučních porostů, zmnožení „plevelné zeleně“, v menší míře i druhovou skladbu v hospodářských zahrádkách i nevhodné zásahy do některých staveb a zejména nárůst nevhodné drobné architektury- garážová stání, oplocení aj. V pravobřežní severovýchodní části území došlo i k zásadní objemové i architektonické změně staveb v duchu architektury 70. let.

Segment C „Prostřední ves“ (Mitteldorf)

Zasazení do terénu

Formace je zasazena na dně patrného, svažitého, ale mělkého drobného údolí, jehož osu tvoří neznatelná vodoteč. Údolí pokračuje specifickým segmentem B.

Urbanistické utváření

Historický vývoj sídla formoval uspořádání objektů do shluku zástavby kolem systému místních komunikací. Osídlení tohoto prostoru je staršího data než navazujícího segmentu B, kam postupovalo po maximálním naplnění prostoru v této části obce. Typologicky se jedná o domkářskou zástavbu s minimální držbou půdy (tzv. zahrádníci).

Znaky jednotlivých charakteristik

Znaky přírodní charakteristiky

- Jedinečným znakem je utváření terénu s četnými drobnými antropogenními tvary v členitém uspořádání.
- Určující je vzhledem k malému prostoru velké množství vzrostlé listnaté zeleně.
- Přírodní charakter spoluurčuje drobná vodoteč, která se však díky minimální vodnatosti v částečném zatrubnění příliš neuplatňuje a je spíše tušená.
- Drobné „zelené“ plochy, travnaté cesty i keře se podílí doplňujícím způsobem na celkovém charakteru prostoru.

Znaky kulturní a historické charakteristiky

- Zásadními znaky je urbanistické utváření tohoto segmentu a jeho dochovanost v historické intaktní podobě.
- Stejně tak se na vysoké hodnotě tohoto prostoru podílí „čitelnost“ urbanistické formace – a jejího vzniku.
- Zásadní je rovněž architektonická hodnota jednotlivých objektů lidového stavitelství a jejich typologická pestrost včetně některých přestaveb (historického data). Tyto hodnoty jsou obsaženy ve vyhlášení předmětného území jako vesnické památkové zóny.

Další určující znaky

- Husté vedení komunikační sítě respektující terén a díky jemu značně členité.
- Tradiční zpevnění cest a převýšení terénu (tarasy) – zpevnění břehů vodoteče a kamenicky zpracovaný mostek v horní části.
- Převaha tradičně řešeného oplocení (plaňkového).
- Vzhledem k malému rozsahu nezastavěného prostoru i převaha „tradičního uspořádání“ zahrad – minimum cizokrajných dřevin, zejména jehličnatých.
- Soliterní ovocné dřeviny.
- Rušivé uplatnění nadzemního el. vedení.

Znaky estetické hodnoty

- Vysoká estetická hodnota místa je dána především harmonií mezi znaky kulturní a historické povahy a znaky povahy přírodní. K tomu lze přičíst dojem přehlednosti a uspořádanosti z vnějších pohledů a zároveň pestrosti a členitosti s velkým množstvím průhledů z pohledů zevnitř.
- Vzhledem k relativně malému prostoru je tato konfigurace prvku tvořící výjimečné estetické hodnoty velmi křehká a citlivá na změny jednotlivých znaků.
- „Dochovanost“ v historické podobě tvoří genius loci daného místa.

Měřítko a vztahy

- Prostorové vztahy jsou dány především historickým vznikem a dochovaností prostoru a jeho současného užíváním, poměrem mezi zastavěnými a nezastavěnými plochami a vlastním objemovým a proporčním měřítkem jednotlivých staveb a uspořádáním komunikační sítě.
- Vymezené území je utváří drobné a členité prostorové měřítko, daného především kompaktní zástavbou s malými obslužnými pozemky – drobné intimní prostory zahrad a náznaky návesních prostorů.
- Na velikosti měřítka se podílí i reliéf.
- Zásahem do měřítka se uplatňuje nadzemní el. vedení.

Místo krajinného rázu – segment D „Hotel + Penzion Zvoneček“

Zasazení do terénu

Tato část je situována do mírného svahu orientovaného J směrem, navazuje na segment B „V díře“, a na opačné straně přechází do volné otevřené krajiny.

Urbanistické utváření

Z hlediska urbanistického tvoření obce patří tato část k nejstarším a byla tvořena většími zemědělskými usedlostmi a později i obecními budovami (škola). V zachovalé urbanistické struktuře jsou dosud prázdná místa po větších zemědělských usedlostech (naproti hotelu, za školou apod.), vzniklá historickým vývojem – vysídlení Němců a konzervovaním stavu rozvoje místa. V tomto území lze vysledovat určitou formu veřejného prostoru mezi školou a hotelem.

Znaky jednotlivých charakteristik:

Znaky přírodní charakteristiky

- Základní přírodní charakteristikou je reliéf mírného svahu a jeho rozvolněné hrany.
- Spoluurčujícím znakem je výrazná vzrostlá zeleň, zejména v okolí školy a bývalých větších usedlostí, která do určité míry rámuje a vymezuje veřejný prostor.
- Drobné ozeleněné plochy se podílí na celkovém charakteru prostoru.

Znaky kulturní a historické charakteristiky

- Zásadními znaky kulturní i historické charakteristiky jsou především čitelná stopa historické urbanistické struktury s jejími jasně vepsanými pozdějšími proměnami a hmotné projevy těchto změn, které se projevují v odlišné typologii novějších staveb, které stále nesou kontinuitu s historickým vývojem v regionu.
- Jedná se zejména o proměnu některých tradičních staveb lidového stavitelství i „panských budov“ na ubytovací zařízení hotelového typu i výstavbu školy.

Těmito znaky se tento prostor výrazně odlišuje od ostatních

- Dalšími spoluurčujícími znaky je drobný mobiliář a architektura vycházející ze specifického charakteru tohoto prostoru jako centra obce a služeb pro turisty. Je to zejména architektura předzahrádek, venkovního sezení, altánků, informačních tabulí apod.
- Komunikace jsou vedeny v původní historické stopě.

Znaky estetické hodnoty

- Estetická hodnota je dána především jedinečným krajinným rámcem druhoplánových horizontů (Jetřichovické stěny aj.) a jejich optickému vrstvení a širokým výhledem do volné krajiny V směrem.
- Specifická estetická hodnota v rámci sídla je tvořena uspořádáním typově a objemově odlišných staveb od ostatního sídla rámovaných vzrostlou kvalitní zelení, které pocitově umocňují tento prostor jako centra sídla.

Měřítko a vztahy

- Měřítko a vztahy jsou dány zejména příznivou polohou, reliéfem a z toho plynoucím postupným způsobem osidlování a využívání krajiny.
- Původní rozmístění větších zemědělských usedlostí bylo postupem času změněno na ubytovací zařízení,

objemově a architektonicky odlišných objektů, tyto objekty se stávají částečnými architektonickými, ale i společenskými dominantami sídla (hotel).

- K závažným změnám v uspořádání krajiny došlo od konce 50. let 20. století, kdy V část tohoto území změnila charakter díky zcelení plužin a pozdější demolici některých objektů.
- V posledních letech dochází k regeneraci tohoto území, zejména veřejných prostor prostřednictvím oprav stávajících budov i výstavby drobné architektury i mobiliáře - informační cedule, parket, venkovní sezení aj.

Místo krajinného rázu – segment E „Nad obcí“

Zasazení do terénu

Tato část je situována do svahu, který je ukloněn v J směru, navazuje na lokalitu C „Památková zóna“ a D „Hotel + Penzion Zvoneček“, na opačné straně přechází do volné krajiny.

Urbanistické utváření

Z hlediska urbanistického tvoření obce patří i tato část k nejstarším a přímo navazuje na segment D „Hotel + Penzion Zvoneček“. Vzhledem k přechodu do vyšší náhorní polohy se držba půdy zmenšovala a tomu odpovídal charakter zástavby co do objemu i typologie (domkářské usedlosti).

Znaky jednotlivých charakteristik:

Znaky přírodní charakteristiky

- Zásadní přírodní charakteristikou je reliéf jižního svahu, který se dotýká vymezujícího okraje lesního porostu se skalními výchozy.
- Spoluurčujícím znakem je výrazný podíl vzrostlé zeleně, zejména v okolí bývalých větších usedlostí.
- Drobné „zelené“ plochy, travnaté cesty i keře se podílí doplňujícím způsobem na celkovém charakteru prostoru.

Znaky kulturní a historické charakteristiky

- Jako zásadní lze označit dva znaky kulturní a historické charakteristiky, a to čitelnou stopu historické urbanistické struktury s jejími jasně vepsanými pozdějšími proměnami a hmotné projevy těchto změn, které se projevují zejména v odlišné typologii novějších staveb především, přestaveb i novostaveb na stávajících stavebních místech sloužících především rekreačnímu účelu.
- Toto území doznalo proměny drobných staveb lidového stavitelství na objekty rekreační s viditelnou změnou v objemu i hmotě materiálu.
- Změněnou formou se tento prostor výrazně odlišuje od ostatních a je v ostrém kontrastu se sousedním prostorem segmentu C „Prostřední ves“.
- Dalšími spoluurčujícími znaky je pozměněný charakter zahrádek, včetně typu oplocení i drobných staveb (zejména v severní části) a malé zbytky soliterních ovocných dřevin.
- Komunikace jsou vedeny v původní historické stopě.

Znaky estetické hodnoty

- Estetická kvalita je dána především jedinečným krajinným rámcem druhoplánových horizontů a jejich optickému vrstvení (Jetřichovické stěny aj.), rámováním vysokou „stěnou“ Zámeckého vrchu se skalními výchozy a širokým výhledem do volné krajiny (směrem na východ).
- Estetická hodnota je tvořena uspořádáním typově a objemově odlišných staveb od ostatního sídla, harmonie a rytmus této části sídla se vzrostlou kvalitní zelení je při bližším pohledu narušen změnou měřítka i architektury jednotlivých přestavěných objektů pro rekreaci.

Měřítko a vztahy

- Měřítko a vztahy jsou dány zejména reliéfem svahu, urbanistickou strukturou, navazujícími prvky krajinné scény. Odpovídá drobnému měřítku obsaženému ve většině částech sídla.
- K závažným změnám ve vztazích a měřítku krajiny došlo od konce 50. let 20. století, kdy východní část tohoto území změnila charakter díky scelení plužin i pozdější demolici, přestavění či vzniku nových objektů v

původní půdorysné stopě, ale rozdílné ploše zastavění a objemu.

- V této části se u drobných objektů určených dříve pro bydlení nejvíce projeví hmotné a výrazové změny. Je zde patrná proměna tohoto území na enklávu rekreačních domků, které oproti tradiční lidové výstavbě mají odlišné proporce, měřítko a půdorysné rozměry i při snaze zachování některých typických znaků lidové architektury např. sedlové střechy ve sklonu 40-45 stupňů. Rovněž použití materiálu jeví snahu o zachování tradice avšak jejich použití je nahodilé bez pochopení zákonitostí výstavby lidové architektury.
- To se navíc projevuje i v charakteru a skladbě zahrádek a drobných a doprovodných staveb.

Místo krajinného rázu – segment F „Hofberg“

Zasazení do terénu

Tato část je situována do vrcholové části plochého hřbetu nad obcí; kromě malého úseku přechází toto území do volné krajiny a vzhledem k náhorní poloze otevírá četné výhledy do tří stran (včetně obce samé).

Urbanistické utváření

Z hlediska urbanistického utváření obce patří tato část k mladšímu osídlení obce, kdy bylo nutno využít méně výhodnější polohy sídla. Tato lokalita tvoří časově totožný, ale morfologicky odlišný protipól ke „Strži“. Z hlediska urbanistické formace odpovídá toto území typu jednostranné a částečně dvoustranné ulicové zástavby, relativně kompaktně uspořádané. Vzhledem k poloze a pozdnímu osídlení odpovídá charakter zástavby co do objemu a typologie domkářským a menším zemědělským usedlostem s malou výměrou zemědělské půdy.

Znaky jednotlivých charakteristik:

Znaky přírodní charakteristiky

- Základní přírodní charakteristikou je reliéf drobného hřbetu a jeho plošší náhorní poloha s výrazným otevřeným vyhlídkovým prostorem a blízkou kulisou Zámeckého vrchu.
- Spoluurčujícím znakem je vzrostlá zeleň.
- Nedílným doplňujícím znakem jsou četné sady ovocných dřevin.
- Neudržované prostory s keřovou a náletovou vegetací, ruderální plochy a lada.
- Fragmenty remízku a mezí s dřevinnou vegetací.
- Drobné „zelené“ plochy, travnaté cesty i keře se podílí doplňujícím způsobem na celkovém charakteru prostoru.
- Patrná je přírodní dominantna Růžovského vrchu.

Znaky kulturní a historické charakteristiky

- Zásadním znakem kulturní i historické charakteristiky je čitelná stopa historické urbanistické struktury rozvolněné zástavby a vyšší podíl architektonicky kvalitních objektů lidové architektury.
- V menší míře lze vysledovat částečnou proměnu charakteru staveb (na rekreační), avšak bez zásadních hmotových a proporčních změn, až na JZ okraj, který tvoří objekty typologicky i architektonicky odpovídající rekreačním chatám.
- V detailu lze na některých objektech vysledovat nevhodné úpravy a drobné přestavby odpovídající více „chataření“.
- Dalšími spoluurčujícími znaky je pozměněný charakter zahrádek, včetně typu oplocení i drobných staveb a fragmenty sadů.
- Komunikace jsou vedeny v původní historické stopě.
- Převažuje tradiční charakter zahrádek a zejména sadů, které však částečně degradují stejně jako dříve udržované louky, dnes lada.
- V bezprostředním okolí otevřeného prostoru krajinného rámce se výrazně uplatňuje elektrické vedení.

Znaky estetické hodnoty

- Estetická hodnota je dána především jedinečným krajinným rámcem druhoplánových horizontů a jejich optickému vrstvení a širokým výhledem do volné krajiny ve značném okruhu.

- Vizuálně blízký kontakt severní části s přírodní dominantou Na zámečku, projevy některých dominant představovaných drobnějšími kopci (Jedlová, Studený aj.)
- Estetická hodnota je tvořena rovněž harmonií a pravidelným rytmem v uspořádání jednotlivých objektů a jejich dominantním umístěním v obrazu sídla.

Měřítko a vztahy

- Měřítko a vztahy jsou dány zejména reliéfem a rozvolněnou urbanistickou strukturou i plošně jemnou strukturou navazující krajiny.
- Díky poloze se tady projevuje velká „otevřenost“ v rámci širší krajinné scény a výrazné změny (zejména výškové, objemové a hmotové) by se projevil v rámci širšího krajinného prostředí.
- Z hlediska změny původních vztahů došlo k proměně objektů trvalého bydlení na rekreační, ovšem bez zásadních viditelných urbanistických i stavebně architektonických změn. Přibyly zde však objekty chat.
- I přes tyto proměny zůstaly ve větší míře zachovány sady a louky. Díky absenci údržby však dochází k jejich částečné degradaci. Zachován zůstal důležitý poměr zastavěného a nezastavěného prostoru.
- Místo lze považovat za významný vyhlídkový bod v rámci obce, který poskytuje panoramatické výhledy do okolní krajinné scény, ale i pohled na obec a přitom zároveň díky uplatnění vzrostlé zeleně a ostatních přírodních prvků poskytuje „intimní prostory“.

Místo krajinného rázu – segment G „Domkářská cesta“ (Viehbügel)

Zasazení do terénu

Tato část je situována částečně na vrstevnici podél svažující se komunikace a částečně do prudkého JV ukloněného svahu; bezprostředně navazuje na výraznou přírodní scenérii Zámeckého vrchu se skalními výchozy. Na opačné straně přechází do otevřené krajiny, kam poskytuje zajímavé průhledy.

Urbanistické utváření

Z hlediska urbanistického utváření obce patří tato část k mladšímu osídlení obce, kdy bylo nutno využít méně výhodnější polohy sídla pro potřeby drobných řemeslníků a lesních dělníků. Vzhledem k charakteru osídlení odpovídá zástavba svým objemem, typologií a uspořádáním objektů rané dělnické kolonii. Z hlediska urbanistické formace odpovídá toto území typu jednostranné ulicové zástavby, velmi kompaktně uspořádané.

Znaky jednotlivých charakteristik:

Znaky přírodní charakteristiky

- Základní přírodní charakteristikou je dramatický předěl a členitý reliéf paty Zámeckého vrchu s jedinečnou přírodní scenérií tvořenou pestrým porostem lesa a skalními útvary. Tyto hodnoty lze označit za jedinečné.
- Přírodní dominantou Zámeckého vrchu.
- Doplňujícím znakem je soliterní vzrostlá zezeň (většinou drobnější) po celém jižním okraji území.
- Drobné „zelené“ plochy, travnaté cesty i keře, ovocné dřeviny se podílí doplňujícím způsobem na celkovém charakteru prostoru.

Znaky kulturní a historické charakteristiky

- Zásadním znakem kulturní i historické charakteristiky je charakter uspořádání objektů a jejich proporční a hmotové měřítko. Objekty jsou umístěny jednostranně podél svažující se komunikace a jejich orientace se řídí možnostmi daného prostoru.
- Dalším zásadním znakem je vysoký podíl architektonicky kvalitních objektů lidové architektury.
- Zajímavým znakem jsou přestavby historického data vyvolané potřebou turistického ubytování. Tyto úpravy v některých případech mění tradiční proporce, ale díky uměřenosti a materiálové celistvosti působí organicky.
- Výrazným znakem je i typologická odlišnost tohoto prostoru daná historickým vývojem. Tato odlišnost je jasně vnímatelná a tvoří doklad o historickém využívání krajiny.
- V menší míře lze vysledovat částečnou proměnu charakteru staveb (na rekreační), avšak bez zásadních hmotových a proporčních změn.

- Komunikace jsou vedeny v původní historické stopě.
- Tradiční zpevnění cest a převýšení terénu (tarasy).
- Vzhledem k minimálním rozměrům obslužných pozemků u objektů nelze zaznamenat zásadní proměny zahrádek a jejich okolí.
- Novodobým znakem je vedení nízkého napětí, které je trasováno podél komunikace a díky doprovodné zeleni se negativně neprojevuje.

Znaky estetické hodnoty

- Zásadním znakem estetické hodnoty je bezprostřední kontakt s krajinným rámcem sídla po obou stranách zastavěného prostoru tvořící působivou a jedinečnou scénérii.
- Estetická kvalita je rovněž dána jedinečným krajinným rámcem druhoplánových horizontů a jejich optickému vrstvení a širokým výhledem do volné krajiny ve východním až jižním směru.
- Významným znakem estetické hodnoty je harmonie a pravidelný rytmus (částečně umocněný prudkým svahem) v uspořádání jednotlivých objektů a jejich pohledově dominantním umístěním v obrazu sídla.
- Estetická kvalita je dána především jedinečným krajinným rámcem druhoplánových horizontů (Jetřichovické stěny aj.) a jejich optickému vrstvení a širokým výhledem do volné krajiny (směrem na východ).

Měřítko a vztahy

- Měřítko a vztahy je dáno reliéfem – zejména přítomností paty prudkého svahu a možnostmi trasování komunikace, který tak dává rozměr i orientaci zastavitelného území. Měřítko je i přes částečnou otevřenost prostoru velmi drobné.
- Díky poloze vytváří celý prostor z vnějšího pohledu dojem terasy, z vnitřního pohledu se otevírá krajinná scéna.
- Z hlediska proměny sociálně ekonomických, politických a jiných vztahů došlo i tady k proměně objektů trvalého bydlení na rekreační, ovšem bez zásadních viditelných urbanistických i stavebně architektonických změn.
- Proměny a míra architektonické přestavěnosti je částečně historického data (viz výše kulturní charakteristiky), částečně pochází z blízké minulosti, ale bez zásadních zásahů do proporcí a měřítka.
- Úměrně s velikostí pozemků se projevuje i výstavba novodobých drobných staveb (skleníků, bazénů aj.) a změny v charakteru zahrad a oplocení.

Místo krajinného rázu – segment H „Pod domkářskou cestou“

Zasazení do terénu

Tato část je situována do V ukloněného svahu podél komunikace směřující k Mezní Louce; J směrem se otevírá do volného otevřeného prostoru s dalekým výhledem, sousedí se rozvolněnou zástavbou segmentu CH „V zahradách“ a bezprostředně navazuje na segment I „U továrny“.

Urbanistické utváření

Z hlediska urbanistického utváření obce patří tato část k mladšímu osídlení obce. Vzhledem k charakteru osídlení odpovídá zástavba svým objemem, typologií a uspořádáním objektů domkářské zástavbě, později dělnické bydlení (podobně viz „Domkářská cesta“). Z hlediska urbanistické formace odpovídá toto území typu jednostranné, částečně dvoustranné ulicové zástavby kompaktně uspořádané.

Znaky jednotlivých charakteristik:

Znaky přírodní charakteristiky

- Základní přírodní charakteristikou je reliéf svahu místy doplněný drobnými antropogenními geomorfologickými tvary.
- Doplnujícím znakem je soliterní většinou drobnější zeleň po celém jižním okraji území.
- Jiné přírodní prvky se v tomto území neprojevují, v rámci segmentu je nezvyklá absence vzrostlé soliterní zeleně i ovocných stromů.

- Doprovodná zeleň hlavní komunikace doplňuje celkový charakter místa.
- Drobné „zelené“ plochy, travnaté cesty i keře se podílí doplňujícím způsobem na celkovém charakteru prostoru.

Znaky kulturní a historické charakteristiky

- Urbanistická struktura segmentu je zachována v čitelné stopě.
- Výrazným znakem je i typologická odlišnost tohoto prostoru díky četným architektonicky nevhodným přestavbám.
- V menší míře lze vysledovat částečnou proměnu charakteru staveb (na rekreační), avšak bez zásadních hmotových a proporčních změn, stejně jako změnu některých mladších (zděných) objektů na ubytovací zařízení (penziony).
- Díky neuspořádanosti a výrazu některých staveb dochází k pohledově negativnímu střetu této části s navazujícím krajinným rámcem.
- Hlavní silnice tvoří umělou osu celého prostoru, a je vedena v původní historické stopě.
- Vzhledem k minimálním rozměrům obslužných pozemků u objektů nelze zaznamenat zásadní proměny zahrádek a jejich okolí.
- Novodobým znakem je vedení nízkého napětí, které je trasováno podél komunikace.

Znaky estetické hodnoty

- Estetická kvalita segmentu je snížena architektonickým výrazem některých objektů, které se díky svému umístění a absenci zeleně uplatňují v této části krajinného obrazu sídla. Tuto skutečnost posiluje otevřenost krajinné scény a vysoká estetická hodnota navazujícího krajinného rámce.
- Z mnoha průhledů daného segmentu je patrná částečná otevřenost krajinné scény a jedinečný charakter krajinného rámce.
- Negativně se projevují nevhodné přestavby a necitlivé novostavby objektů

Měřítko a vztahy

- Měřítko a vztahy jsou dány zejména reliéfem a urbanistickou strukturou.
- Měřítko rovněž určuje otevřenost celého prostoru a průhledy do volného navazujícího prostoru, který je ve spodní části vymezen terénní hranou a prolínání do sousedních segmentů a v neposlední řadě i vlastní prostorové, relativně kompaktní a malé měřítko členění pozemků a staveb.
- Volný prostor směrem na jihovýchod a jih doznal od 50. let velké změny v členění pozemků i snížení přírodní hodnoty tohoto prostoru (drobné údolí s vodotečí).
- Proměny a míra architektonické přestavěnosti (částečně historického data a částečně z nedávné minulosti) jsou bez zásadních zásahů do proporcí a měřítka, projevují se však díky architektonickému řešení negativním uplatněním v obraze sídla.
- Úměrně s velikostí pozemků se projevuje i výstavba novodobých drobných staveb (skleníků, bazénů aj.) a změny v charakteru zahrad a oplocení.

Místo krajinného rázu – segment I „V zahradách“

Zasazení do terénu

Tato část je situována do mírného svahu ukloněného převážně V směrem, kam se též otevírá a kam poskytuje průhledy ze zastavěné části do volného otevřeného prostoru. Sousedí se segmentem „Pod domkářskou cestou“.

Urbanistické utváření

Z hlediska urbanistického utváření obce patří tato část k mladšímu osídlení, zástavba odpovídá svým objemem, typologií, uspořádáním objektů a velikostí pozemků domkářské zástavbě s menší držbou půdy (tzv. zahradníci). Z hlediska urbanistické formace odpovídá toto území rozvolněné zástavbě uspořádané do shluku se systémem po vrstevnici vedených komunikací.

Znaky jednotlivých charakteristik:

Znaky přírodní charakteristiky

- Základním znakem přírodní charakteristiky je reliéf svahu a kontakt s okrajem lesního porostu.
- Spoluurčujícím znakem tohoto území je výrazná deprese na severozápadě tvořená malou vodotečí přírodního charakteru a porostem listnaté zeleně přecházející ve shlucích do velké části prostoru.
- Volné zatravněné plochy lze vnímat jako spoluurčující znak přírodní charakteristiky.
- Nedílným doplňujícím znakem jsou ovocné dřeviny v sadech, jejich fragmentech a v okolí obydlí.
- Drobné „zelené“ plochy, travnaté cesty i keře se podílí doplňujícím způsobem na celkovém charakteru prostoru.
- V některých částech je patrná absence vzrostlé zeleně.

Znaky kulturní a historické charakteristiky

- Zásadním znakem kulturní a historické charakteristiky je čitelná stopa historické urbanistické struktury.
- Výrazným znakem je i typologická odlišnost tohoto prostoru daná historickým vývojem. Tato odlišnost je ještě vnímatelná a tvoří doklad o historickém využívání krajiny.
- Ve značné míře lze vysledovat proměnu charakteru staveb na rekreační s menší mírou hmotových a proporčních změn, stejně jako změnu některých mladších (zděných) objektů na ubytovací zařízení (penziony).
- Komunikace jsou vedeny v původní historické stopě a tvoří významný znak tohoto prostoru.
- Vzhledem ke změně využívání staveb pro rekreační bydlení a větší výměry obslužných pozemků u objektů lze zaznamenat zásadní proměny zahrad především jejich změnou na okrasné, změně oplocení (převážně drátěné) a větším výskytem novodobých drobných staveb v zahradách (bazény, garáže, skleníky, pergoly apod.).

Znaky estetické hodnoty

- Estetická kvalita místa je dána určitou otevřeností krajinné scény a jedinečným krajinným rámcem druhoplánových horizontů, jejich optické vrstvení a široký výhled do okolní volné krajiny.
- Četné nevhodné přestavby objektů, místy neupořádanost a nevhodné drobné stavby snižují estetickou hodnotu místa.
- Významným znakem estetické hodnoty je charakter rozvolněné zástavby a způsob vedení komunikací.

Měřítko a vztahy

- Měřítko a vztahy jsou dány zejména reliéfem a rozvolněnou urbanistickou strukturou.
- Měřítko rovněž určuje otevřenost prostoru a vlastní členění pozemků a poměr zastavěného a nezastavěného místa v dané lokalitě ve vztahu k měřítku a objemu vlastních objektů.
- Volný prostor směrem na jihovýchod a jih doznal od 50. let velké změny v členění pozemků i snížení přírodní hodnoty tohoto prostoru (údolíčko s vodotečí).
- Z hlediska proměny sociálně ekonomických, politických a jiných vztahů došlo i tady k proměně objektů trvalého bydlení na rekreační, s většími zásahy do architektonického charakteru staveb a v některých případech i menším zásahům do objemů a proporcí (podobně, ale v menší míře jako v lokalitě „Nad obcí“).
- Proměny a míra architektonické přestavěnosti je v rámci sídla větší.
- Úměrně s velikostí pozemků se projevuje i výstavba novodobých drobných staveb (skleníků, bazénů aj.) a změny v charakteru zahrad a oplocení.

Místo krajinného rázu – segment J „U továrny“ (Finkenhübel)

Zasazení do terénu

Tato část je situována na dně otevřeného údolí a jeho svazích. Sousedí se segmentem „Pod domkářskou cestou“. Na okrajích je místy v přímém kontaktu s okraji navazujících lesních komplexů okolního krajinného rámce.

Urbanistické utváření

Z hlediska urbanistického utváření obce patří tato část k mladšímu osídlení. Zástavba odpovídá svým objemem,

typologií a uspořádáním objektů domkářské zástavbě, později dělnické bydlení (podobně viz „Pod domkářskou cestou“). Urbanistická formace je tvořena částečně jako dvoustranná ulicová zástavba (relativně kompaktní) kombinovaná se zástavbou shlukovou.

Znaky jednotlivých charakteristik:

Znaky přírodní charakteristiky

- Zásadní přírodní charakteristikou je reliéf širokého údolí s přímým kontaktem s okraji navazujících lesních porostů.
- V menší míře se v prostoru projevuje vzrostlá soliterní zeleň u jednotlivých objektů.
- Volné zatravněné plochy lze vnímat jako spoluurčující znak přírodní charakteristiky.
- Znakem přírodní charakteristiky je rovněž drobná vodoteč, částečně upravená.
- Nedílným doplňujícím znakem jsou ovocné dřeviny v sadech, jejich fragmentech a v okolí obydlí.

Znaky kulturní a historické charakteristiky

- Jako zásadní znak kulturní a historické charakteristiky lze označit čitelnou stopu historické urbanistické struktury, která je však zneřehledněna „překotným“ rozvojem tohoto území.
- Výrazným znakem je i typologická odlišnost tohoto prostoru daná historickým vývojem souvisejícím pravděpodobně s výrobou v místě, která je patrná dodnes.
- Spoluurčujícím znakem části tohoto území je větší objemové a proporční měřítko některých staveb daných jejich původně průmyslovým charakterem. Objemově největší stavba si doposud tento charakter zachovává, dvě další byly proměněny na stavby pro ubytování a stravování s odpovídajícími změnami v jejich architektuře.
- Nositelem vysoké architektonické a historické hodnoty je trvale obývaný patrový objekt zemědělské usedlosti naproti restauraci.
- Ve značné míře lze vysledovat proměnu charakteru staveb na rekreační (východní část) s větší mírou hmotových a proporčních změn (podobně jako lokalita „Nad obcí“).
- Komunikace jsou vedeny v původní historické stopě a tvoří významný znak tohoto prostoru.
- Větší míra přestavěnosti a změna charakteru na rekreační je umocněna i změnou charakteru zahrad, jejich oplocení a především pak větším výskytem novodobých drobných staveb v zahradách (bazény, garáže, skleníky, pergoly apod.).

Znaky estetické hodnoty

- Estetická kvalita je dána jedinečným krajinným rámcem a zúženým výhledem do volné krajiny díky sevření údolí.

Měřítko a vztahy

- Měřítko a vztahy jsou dány zejména reliéfem a urbanistickou strukturou prostoru, objemem staveb.
- Vztahy jsou dány způsobem užívání krajiny a pozemků uvnitř sídla, kdy se projevuje převážně rekreační charakter a díky tomu místy i dojem neuspořádanosti.
- Měřítko rovněž určuje určitá uzavřenost lokality, vlastní členění pozemků a poměr zastavěného a nezastavěného místa v dané lokalitě ve vztahu k měřítku a objemu vlastních objektů.
- Volný prostor směrem na jihovýchod a severozápad doznal od 50. let velké změny v členění pozemků i snížení přírodní hodnoty tohoto prostoru (údolíčko s vodotečí).
- Z hlediska proměny sociálně ekonomických, politických a jiných vztahů došlo i tady k proměně objektů výroby a trvalého bydlení na rekreační, s většími zásahy do architektonického charakteru staveb a v některých případech zásahům do objemů a proporcí (podobně, ale v menší míře jako v lokalitě „Nad obcí“).
- Proměny a míra architektonické přestavěnosti je v rámci sídla velká.
- Úměrně s velikostí pozemků se projevuje i výstavba novodobých drobných staveb (skleníků, bazénů aj.) a změny v charakteru zahrad a oplocení.

Místo krajinného rázu – segment K „Vysokolipská Folga“ (Hohenleipen Folgen)

Zasazení do terénu

Tato část je situována po vrstevnici ve svahu otevřeného údolí, a uplatňuje se v krajinném obrazu sídla. Otevírá průhledy do opačně orientovaných prostorů a tvoří samostatnou jednotku, která není přímo propojena se zastavěnou částí obce. Z pohledu opačného svahu se jeví v efektním rámování v přírodním panoramatu.

Urbanistické utváření

Z hlediska urbanistického utváření obce patří tato část k mladšímu osídlení, urbanistická formace – zemědělská usedlost, samota.

Znaky jednotlivých charakteristik:

Znaky přírodní charakteristiky

- Základními znaky přírodní charakteristiky jsou především reliéf jihozápadního svahu a vzrostlá zeleň.
- Nedílným doplňujícím znakem jsou ovocné dřeviny v sadech, jejich fragmentech a v okolí obydlí.
- Navazující doprovodná zeleň přicházející komunikace a drobné „zelené“ plochy, travnaté cesty i keře se podílí doplňujícím způsobem na celkovém charakteru prostoru.

Znaky kulturní a historické charakteristiky

- Zásadním znakem kulturní a historické charakteristiky je čitelná stopa drobné historické urbanistické struktury.
- Výrazným znakem je i „zachovalost“ a „viditelnost“ charakteru lokality jako zemědělské usedlosti ve volné krajině s jasně historicky daným a dodnes viditelným vymezením pozemkové držby. Tím tvoří historicko kulturní dominantu otevřeného prostoru severní části obce.
- Prostor je dokladem historického způsobu osídlování a využívání krajiny.
- Spoluurčujícími znaky tohoto segmentu jsou jednak zachované objemové a proporční měřítko původních staveb včetně architektonického výrazu a jednak nevhodné proporce, měřítko a členění stavebních hmot u novostavby, nerespektující původní urbanistickou a půdorysnou stopu.
- Tento kontrast a vlastní novostavba značně snižují vysokou hodnotu i dominantní působení lokality.
- Komunikace jsou vedeny v původní historické stopě a tvoří významný znak tohoto prostoru.
- Převládá udržení charakteru obslužných pozemků bez výrazných změn a rušivých novostaveb.

Znaky estetické hodnoty

- Estetická kvalita je dána jedinečným krajinným rámcem druhoplánových horizontů a je částečně setřena negativním uplatnění stávající novostavby.

Měřítko a vztahy

- Měřítko a vztahy jsou dány zejména reliéfem a urbanistickou strukturou, hmotovým členěním objektů a strukturou okolní krajiny, kde je setřena původní krajinná struktura – uspořádání plužin.
- Měřítko rovněž určuje otevřenost lokality do volného prostoru a jasné vymezení volného prostoru lesním porostem a komunikací.
- Vlastní členění pozemků a poměr zastavěného a nezastavěného místa v dané lokalitě ve vztahu k volnému prostoru a měřítku a objemu vlastních objektů.
- Volný prostor doznal od 50. let změny v členění pozemků.
- Uvedené novostavba vytváří dominantu místa a je díky svému hmotovému, proporčnímu členění a výrazu v rozporu s původním měřítkem místa a tím do značné míry toto měřítko mění.

Místo krajinného rázu – segment L „Vila“

Zasazení do terénu

Formace přímo navazuje na „Prostřední ves“ a částečně i na segment „V díře“ - a utváří okraj sídla.

Urbanistické utváření

Osídlení tohoto prostoru je staršího data než „V díře“ a bylo tvořeno většími zemědělskými usedlostmi s přiměřenou držbou půdy původně jako rozvolněná zástavba s dnes již smazanou urbanistickou stopou.

Znaky jednotlivých charakteristik

Znaky přírodní charakteristiky

- Jedinečným znakem je utváření hrany - „terasy“ nad drobným údolím.
- Spoluurčujícím znakem je vzhledem k malému prostoru velké množství vzrostlé listnaté zeleně, která zajišťuje ve většině částech prostoru přirozený přechod sídla do krajinného rámce.

Znaky kulturní a historické charakteristiky

- Zásadním znakem je urbanistické utváření tohoto segmentu a jeho specifická návaznost na segmenty sousední.
- Zásadní je rovněž odlišnost zejména v pozdějších změnách od lokality „Strž“ a „Památková zóna“. Tato odlišnost se projevuje zejména v dominantním umístění přestavěné usedlosti na vilu z 30. let sloužící dříve i dnes k ubytování i v rozsahu a typologii zemědělské usedlosti a jejího dosavadního využívání pro tento účel.
- Vedení komunikační sítě respektující terén a díky jemu značně členité.
- Tradiční zpevnění cest a převýšení terénu (tarasy).
- Vzhledem k malému rozsahu nezastavěného prostoru i převaha „tradičního uspořádání“ zahrad.
- Soliterní ovocné dřeviny.

Znaky estetické hodnoty

- Vysoké estetické hodnoty jsou tvořeny především hodnotami kulturně historickými a jejich konfigurací se znaky hodnot přírodních. Vzhledem k usazení v terénu se zde opět jako zásadním znakem jeví optická návaznost na esteticky kvalitní území „Strže“ a „Památkové zóny“ s jeho jednak určitou přehledností a uspořádaností z vnějšího pohledu a velká pestrost a členitost a množství průhledů a pohledů na jednotlivé scény.
- Tato provázanost, a proto i oddělení tohoto prostoru, je však rušeno zejména negativním působením dominanty „vily“ i rozdílným charakterem (objemovým, hmotovým, typologickým zemědělské usedlosti).
- Další negativní změny v tomto území mohou narušit i vysoké estetické hodnoty sousedních prostorů „V díře“, „Památková zóna“ i zapojení do bezprostředního krajinného rámce – PP Hofberg.

Měřítko a vztahy

- Prostorové vztahy jsou vymezeny reliéfem a propojením se segmenty „Strž“ a „Památková zóna“ a také částečně dominantním a negativním ovlivněním těchto lokalit.
- Rovněž jsou dány poměrem volného a nezastavěného prostoru kolem tohoto území na jihu až západě a hmotovým a objemovým měřítkem jednotlivých objektů.
- Tato lokalita tvoří prostorový předěl mezi obcí a volnou krajinou s výrazným výškovým akcentem budovy hotýlku.

Místo krajinného rázu – segment M „Tábor“

Zasazení do terénu

Formace je situována mimo zastavěné území sídla na volném prostranství, které je drobnou vodotečí formováno do zalesněného údolí pod jeho východní hranou. Je orientována na mírně ukloněném JV orientovaném svahu.

Urbanistické utváření

Jedná se o urbanistický „novotvar“ z 2. poloviny 20. století, koncipovaný jako rekreační středisko - tábor.

Znaky jednotlivých charakteristik

Znaky přírodní charakteristiky

- Základním znakem je reliéf údolí, částečně zalesněný až k vlastní zástavbě i mezi ní.
- Na přírodní charakteristice se rovněž podílí drobná vodoteč vedená zpočátku v lučním porostu, pokračující lesním porostem a drobná, doprovodná i vzrostlá zeleň v okrajích lesního porostu.

Znaky kulturní a historické charakteristiky

- Zásadním znakem je urbanistické utváření tohoto segmentu bez jakéhokoliv propojení s historicky utvářenou kulturní krajinou.
- Typické urbanistické uspořádání i vlastní architektonické řešení objektů v duchu éry velkokapacitních rekreačních zařízení v 70.-80. letech min. století.
- Vzhledem k výjimečnosti většiny segmentů i celého sídla včetně volných prostorů kolem něj jsou znaky kulturně historické charakteristiky tohoto území (především urbanistická formace i architektonické řešení objektu) vnímány jako jednoznačně negativní.

Znaky estetické hodnoty

- Vlastní území nevykazuje žádné pozitivní estetické hodnoty vzhledem k urbanistickému i architektonickému charakteru (viz výše).
- Vzhledem k usazení v terénu a existenci krycí zeleně se tato lokalita z hlediska estetických hodnot projevuje v širším území mírně rušivě až téměř neutrálně.

Měřítko a vztahy

- Vzhledem ke značné uzavřenosti území (díky reliéfu) i drobnému měřítku staveb a jejich nízké podlažnosti je prostorové měřítko malé a neprojevuje se, respektive neruší širší území.
- Tuto dosavadní uměření by mohly narušit stavby vybočující ze stávající hladiny výškové zástavby popřípadě jinak výškově dimenzované než zástavba stávající.

Tabulky identifikace a klasifikace znaků jednotlivých charakteristik místa krajinného rázu Vysoká Lípa

Tabulka 46: Zasazení do krajinného rámce

ZASAZENÍ DO KRAJINNÉHO RÁMCE	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Geologicky a geomorfologicky specifické území odlesněné enklávy mezi Srbskokamenskou soutěskou a jádrovým územím NP	+	zásadní	jedinečný
Rozsáhlý lesní komplex s významnou přírodní hodnotou	+	spoluurčující	význačný
Jedinečné kvality širší krajinné scény	+	spoluurčující	jedinečný
Četné průhledy a výhledy na scenérii krajinného rámce	+	spoluurčující	význačný

Tabulky identifikace a klasifikace znaků jednotlivých charakteristik místa krajinného rázu Vysoká Lípa (vlastní sídlo)

Tabulka 47: Výčet znaků přírodní charakteristiky

ZNAKY PŘÍRODNÍ CHARAKTERISTIKY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Reliéf, resp. jeho členitost a dramatické modelování, náhlé přechody svahů v rovinatějších prostorech, homolovitě i rozeklané kopce se skalními výchozy a věžemi, hluboká údolí a ostře zaříznuté soutěsky, drobné strže i návrší	+	zásadní	význačný
Zásadním specifickým znakem krajiny jsou pískovcové skály rozličných tvarů a velikostí a pískovcové stěny	+	zásadní	význačný
Navazující lesní komplexy s místy členitými okraji vymezující prostor v okolí sídla, které jsou v některých částech v přímém kontaktu se zastavěným územím	+	zásadní	běžný
Drobná údolí a strže v odlesněné enklávě („Pod domkářskou cestou“, „Strž“, Strž II a „V zahradách“)	+	spoluurčující	běžný
Kamenice vytvářející přirozenou osu krajiny v podobě hluboko zaříznuté soutěsky.	+	spoluurčující	význačný
Solitérní i shluková vzrostlá zeleň v zastavěné části sídla uplatňující se v jeho krajinném obraze	+	spoluurčující	běžný
PP Hofberg, druhově pestré smilkové trávníky a navazující přírodě blízké louky, místy přecházející v lada.	+	spoluurčující	význačný
Malá vodní plocha ve střední části sídla (rybníček)	+	doplňkový	běžný
Drobné vodoteče s břehovými porosty	+	doplňkový	běžný
Doprovodná vzrostlá zeleň s drobnými ozeleněnými plochami podél komunikací	+	doplňkový	běžný
Trvalé kulturní louky a pastviny	+	spoluurčující	běžný
Ovocné dřeviny v zahradách i na okraji sídla	+	doplňkový	běžný
Ostatní drobné prvky přírodní povahy uvnitř sídla (trávníky, lada, plochy s náletovou vegetací, drobné plochy s keřovou vegetací)	+	doplňkový	běžný

Tabulka 48: Výčet znaků kulturní a historické charakteristiky

ZNAKY KULTURNÍ A HISTORICKÉ CHARAKTERISTIKY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Historická hodnota a zachovanost urbanistické formace sídla	+	zásadní	jedinečný
Čitelná odlišnost vývojových fází urbanistické formace	+	spoluurčující	význačný
Vysoký podíl architektonicky kvalitních a památkově chráněných objektů lidového stavitelství (část obce je vyhlášená památková zóna – Strž, Strž II)	+	spoluurčující	význačný
Zachované tradiční proporční, objemové a půdorysné měřítko staveb	+	spoluurčující	význačný
Specifický poměr volného a zastavěného prostoru (podle jednotlivých segmentů)	+	spoluurčující	význačný

ZNAKY KULTURNÍ A HISTORICKÉ CHARAKTERISTIKY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Typologická pestrost objektů lidového stavitelství dle odlišných podmínek jejich vzniku	+	spoluurčující	význačný
Charakter a parametry komunikací a jejich vedení v původní historické stopě	0/+	spoluurčující	běžný
Nevhodné úpravy a přestavby tradičních staveb, které se projevují zejména změnou proporcí, materiálů, objemů i celkového charakteru stavby v některých částech sídla, novostavby objektů rekreačního charakteru	-	spoluurčující	běžný
Systém místních komunikací a pěšin v některých segmentech	+	spoluurčující	význačný
Fragmenty tradičního zpevnění komunikací štětováním a dlážděním pískovcovými bloky z místních materiálů (pískovec, čedič) a tradiční řešení zpevnění terénu zídkami z pískovcových kvádrů osazených „na sucho“	+	spoluurčující	význačný
Cenné regionálně typické historické detaily u objektů (typ krytiny, břidlice, štítové lomenice, obklady štítu z břidlice, podstavky apod.)	+	spoluurčující	význačný
Drobná sakrální architektura, boží muka	+	doplňkový	běžný
Nevhodné a dominantně působící stavby mimo proporce a typologii, např. „Vila“ nebo novostavba v lokalitě „Vysokolipská Folga“ uplatňující se v krajinném obrazu sídla	-	doplňkový	běžný
Charakterově a proporčně odlišné stavby ubytovacích a hotelových zařízení, které svým objemem a architekturou podílejí na siluete sídla	-	doplňkový	běžný
Nevhodné drobné stavby– přístřešky, venkovní sezení, pergoly, bazény, zejména u objektů lidového stavitelství	-	doplňkový	běžný
Volná místa v urbanistické struktuře vzniklá po demolici	0	doplňkový	běžný
Vedení vysokého napětí ve volném prostoru mimo zastavěnou část a rozvody nízkého napětí v obci	-	doplňkový	běžný
Okraje sídla s původními sady a ovocné dřeviny uvnitř zahrad	+	doplňkový	běžný
Úpravy tradičních zahrad na okrasné s výsadbou alochtonních dřevin a rostlin, nevhodné a plošné použití alochtonních dřevin v sídle, novodobé typy oplocení pozemků u zahrad včetně zahradního mobiliáře	-	doplňkový	běžný
Stavby typologicky odpovídající rekreačnímu charakteru, chaty	-	doplňkový	běžný
Zatrubněné a jinak upravené drobné vodoteče v lokalitě „Strž II“, „Nad tovarnou“	-	doplňkový	běžný
Drobné stavby technického charakteru s historickou hodnotou – úprava studánky, přírodní schody, zpevnění hráze a přepad u rybníčku apod.	+	doplňkový	význačný

Tabulka 49: Výčet znaků estetické hodnoty

ZNAKY ESTETICKÉ HODNOTY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Zasazení sídla do krajinného rámce s jeho optickým propojením v otevřené krajinné scéně	+	zásadní	jedinečný
Pestrost a charakterová odlišnost jednotlivých částí obrazu sídla v závislosti na utváření terénu, rozmístění objektů a historie jejich vzniku.	+	spoluurčující	jedinečný
Vizuální kontakt menší části zástavby s výjimečnými scenériemi krajinného rámce (Růžovský vrch, Kamenická soutěska, Jetřichovické stěny)	+	spoluurčující	jedinečný
Působení monumentálních scenérií v některých pohledech a průhledech uvnitř sídla	+	spoluurčující	jedinečný
Vnímatelný a nezaměnitelný genius loci některých segmentů	+	spoluurčující	význačný
Estetické projevy specifických prvků lidové architektury	+	doplňkový	význačný
Převažující dojem harmonie, pořádku ve vzájemném souznění civilizačních a přírodních prvků	+	doplňkový	běžný
Působení jednotlivých komorních scenérií	+	doplňkový	běžný
Charakter zemědělsky využívané krajiny S od sídla	+	doplňkový	běžný
Přímá návaznost zastavěného území na přírodně hodnotné území v Z části sídla (PP	+	doplňkový	význačný

ZNAKY ESTETICKÉ HODNOTY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Hofberg)			
Estetické působení partií sídla v přímém kontaktu s lesním komplexem (např. „Domkářská cesta“, „V díře“)	+	doplňkový	význačný

Tabulka 50: Výčet znaků definujících prostorové vztahy, měřítko a vizuální hodnoty krajiny

PROSTOROVÉ VZTAHY	VÝZNAM	PROJEV	CENNOST
Částečná otevřenost větší části krajinné scény (náhorní polohy V část sídla) do širšího krajinného rámce	+	spoluurčující	jedinečný
Dálkové pohledy s „vrstvením horizontů“	+	spoluurčující	jedinečný
Uzavřenost částí prostorové scény (polohy sídla směrem k soutěsce a některé části definované jasně vymezeným terénem) v lesním komplexu vytvářející intimní menší prostory	+	spoluurčující	jedinečný
Drobné a členité měřítko jednotlivých částí zastavěného území s uzavřenými komorními zákoutími, v kontrastu s relativně velkým měřítkem odlesněné enklávy jako prostoru sídla a dále širší krajinné scény	+	spoluurčující	význačný
Specifické uzavřené prostory strží a soutěsek	+	spoluurčující	význačný
Poměr urbanizovaných a neurbanizovaných částí podle jednotlivých segmentů sídla	0	spoluurčující	běžný
Výhledy a průhledy v dálkových pohledech na přírodní scenérie okolního krajinného rámce	+	spoluurčující	význačný
Soulad a harmonie přírodních a civilizačních prvků	+	spoluurčující	význačný
Přímý kontakt sídla s PP Hofberg	+	doplňkový	význačný
Kontrast přechodu zastavěného území v místech dotyku s navazujícími lesními porosty (např. „Domkářská cesta“, „V díře“)	+	doplňkový	význačný
Urbanistické novotvary (eurocamp)	-	doplňkový	běžný
Liniové stavby vedené napříč volným prostorem	-	spoluurčující	běžný
Volná místa v původní urbanistické struktuře	+	doplňkový	běžný

Tabulka 51: ZCHÚ, VKP

ZCHÚ, VKP
NP České Švýcarsko, CHKO Labské Pískovce, PP Hofberg

Tabulka 52: Limity pro vlastní sídlo

TABULKA Č.7: LIMITY PRO VLASTNÍ SÍDLO
<ul style="list-style-type: none">
• Zachování průhledů a výhledů do krajinného rámce na významné scenérie (viz mapový podklad).
• Zachování reliéfu terénu.
• Zachování pestré druhové skladby a členitosti okrajů navazujících lesních porostů.
• Zachování charakteru a kvality přírodě blízkých lučních společenstev.
• Zachování významných krajinářských pohledů a průhledů.
• Zachování reliéfu jednotlivých částí sídla.
• Zachování přírodního charakteru drobných vodotečí.
• Zachování měřítka prostorů staveb a jiných prvků v jednotlivých částech sídla.
• Zachování cenných partií v přímém kontaktu zastavěného území s přírodními znaky (les, skalní výchozy, soutěsky).
• Zachování vzrostlé a solitérní zeleně včetně druhové skladby (zejména u objektů).
• Zvyšování podílu skupinové a solitérní zeleně mimo zastavěné území (zejména meze a remízky).
• Zachování okrajů lesních komplexů v území přímého kontaktu se zástavbou.
• Zachování poměru volného a nezastavěného prostoru mimo současně zastavěné území sídla i v sídle mimo nezastavěné parcely po demolici a stržených objektech.
• Neumísťovat nové stavby mimo současně zastavěné území sídla.
• Umisťování objektů v sídle i na jeho okraji realizovat dle vyhodnocení v rámci územní plánovací dokumentace.
• Zachování původního sídelního účelu objektů pro trvalé bydlení.
• Zachování výškové hladiny zástavby, proporčního měřítka a členění hmoty objektů (viz podmínky pro výstavbu).
• Zachovat tradiční místní materiálové řešení u novostaveb u při opravách (viz podmínky pro výstavbu).
• Zachovat vnější charakter tradičních hospodářských budov.
• U kvalitních objektů lidové architektury dodržovat zpřísněné zásady při úpravách a opravách (viz zásady...).
• U všech objektů lidové architektury chránit architektonické detaily a jejich provedení (lomenice, obklady, okna – viz zásady).
• Zachování trasování komunikací a jejich parametrů (nerozšiřovat), včetně drobných pěšin a cest pro pěší .
• Zachovat tradiční povrchovou úpravu místních komunikací zejména štětováním.
• U nových stezek a cest pro pěší preferovat úpravu povrchů tradiční technologií.
• Zachovat a udržovat opěrné zidky a tarasy v tradičním materiálu (pískovec), textuře a technologii provedení s minimálními spárami.
• Zachovat a doplňovat solitérní ovocné dřeviny či jejich sady.
• Stavby technické infrastruktury (el. a tel. vedení, rozvodné skříně, transformátory) vedené zemním vedením i u rekonstrukcí. Ostatní realizovat způsobem, který bude odpovídat charakteru území.
• Doplňkové a drobné stavby minimalizovat, případně provádět způsobem, který bude odpovídat charakteru daného území a stávajících staveb.
• Úpravy zahrad provádět tak, aby zejména druhovou skladbou, typem oplocení, mobiliářem odpovídaly charakteru venkovské zahrady.
• Dodržovat rozsah tradičně oplocených ploch a nezvyšovat jejich podíl, zejména v urbanisticky a architektonicky hodnotných územích.
• Drobné stavby zejména garáže, garážová stání, dřevníky apod. přednostně realizovat v rámci hlavních či stávajících objektů (využívat jejich bývalé hospodářské části), budou-li situovány samostatně, dodržet zejména v hmotovém, objemovém, proporčním měřítku i materiálu výraz tradičních užitkových staveb. V lokalitách s architektonicky kvalitními objekty lidové architektury tyto stavby nepřipouštět nebo realizovat pouze jako repliky doložených objektů.
• Individuálně posuzovat ostatní drobné stavby, např. skleníky, udírny, terasy, bazény a jejich realizaci připustit pouze a v případě, že nedojde k narušení charakteru území.
• Při řešení fasád i dalších prvků používat u všech objektů tradiční barevnost.
• Při úpravách, popř. dostavbě potlačit nevhodné proporční měřítko jednotlivých staveb v eurocampu.
• Při rekonstrukcích sítí el. vedení upřednostňovat podzemní vedení, popř. změnu trasování tak, aby byl více respektován terén a další prvky potlačující nevhodné působení přímých linií.

Tabulka 53: Návrhy opatření na zlepšení hodnot krajinného rázu a ekologické stability území

NÁVRHY OPATŘENÍ NA ZLEPŠENÍ HODNOT KRAJINNÉHO RÁZU A EKOLOGICKÉ STABILITY ÚZEMÍ
<ul style="list-style-type: none">
• Věnovat péči a pravidelnou údržbu solitérní vzrostlé zeleni, zejména dominantním solitérním stromům u objektů.
• Obnovovat druhovou skladbu květnatých a přírodě blízkých luk na zemědělsky intenzivně využívaných pozemcích.
• Pokračovat v obnově výsadeb ovocných stromů , zejména sadů s využitím místních krajových odrůd (dle sadů ve náhorních partiích obce).
• Obnovit přírodní charakter toku, zejména ve V části sídla a segmentu U továrny.
• Formou studie navrhnout vzorové projekty či typologii drobných staveb zejména oplocení, garážových stání apod.
• Nevhodné typy oplocení nahrazovat dřevěným, nejlépe plaňkovým v obvyklých výškách, vzdálenosti sloupků, členění polí i v přírodní úpravě povrchu.
• Zvláště u architektonicky či památkově kvalitních objektů odstranit novodobé, nevhodné a drobné stavby, případně přístavby a nástavby v závislosti na historické kvalitě objektů. Vhodnost těchto úprav je nutno individuálně posoudit odborníkem památkové péče (viz zásady péče).
• Udržovat, popřípadě odborně restaurovat drobnou historickou architekturu (boží muka, studánky, „schody“, zpevnění břehu rybníčku apod.).
• V rámci možných programů rovněž řešit konkrétní způsoby obnovy či zakládání zahrádek.
• V rámci příslušných programů usilovat o zachování a zejména obnovu tradičního zpevnění významnějších místních komunikací a opěrných zdí formou pískovcových bloků s odpovídající úpravou povrchu a technologií kladení.
• Výjimečný důraz klást na atypické řešení jednotlivých prvků infrastruktury, zejména liniových staveb a jejich drobných zařízení, autobusových zastávek atd.
• V rámci osvětové a publikační činnosti upozorňovat zejména majitele objektů na výjimečné hodnoty krajinného rázu a na příkladech ukázat možnost nadstandardních řešení jednotlivých problémů.

Tabulka 54: Segmenty sídla

NÁZEV SEGMENTU	LIMITY + NÁVRHY OPATŘENÍ
Segment A „Dolní ves“	<ul style="list-style-type: none"> • Zachovat významné pohledy a průhledy, zejména na segment Strž, Kamenickou soutěsku a V část krajinného rámce (Jetřichovické stěny). • Zachovat poměr zastavěného a nezastavěného prostoru, zejména na Z svahu. • Zachovat členité okraje lesa (nebude-li v rozporu s obnovou původního volného prostoru kolem objektů). • Zachovat, příp. obnovit druhovou skladbu luk na Z svahu, dále využívat jako pastvinu. Redukovat náletové dřeviny. • Obnovit rybníček na hraně Z svahu. • Novostavby umísťovat pouze na stávajících dochovaných místech (V část prostoru). • U těchto novostaveb pečlivě posuzovat hmotu, objem (pokud možno dle archivních dokladů), protože volná stavební místa leží v pohledově exponovaném území na hlavním příjezdu k sídlu. • Zachovat prostorové měřítko zastavěného a nezastavěného území v rámci jednotlivých pozemků. • Zachovat historicko urbanistickou formaci v daném prostoru. • Dodržet výšku a tradiční proporce staveb včetně materiálového řešení (viz obecné podmínky a zásady péče). • Při úpravách stávajících objektů upřednostňovat takové změny, které ve hmotě, proporcích i materiálech navrátí nebo přiblíží stavu původnímu architektonickému výrazu (viz zásady péče o lidové stavby). • Nepřipouštět přístavby a nástavby, které mění tradiční charakter stavby. • Dodržet rozsah oplocení pozemků kolem objektů s důrazem na zachování volných neoplocených ploch. • Při obnově oplocení používat tradiční technologie a materiály (plaňkový, případně laťkový plot) v místně obvyklých rozměrech a členění. • Zachovat trasování komunikací a způsob jejich zpevnění. • Zachovat, popř. citlivě restaurovat drobnou architekturu technického typu, zejména studánku-haltýř a „schody“ z pískovcových kvádrů. • Zachovat a v předstihu obnovovat ovocné dřeviny s důrazem na místní odrůdy a vysokokmeny, zejména na Z svahu, kde tvoří charakteristický prvek pro toto území. • Zachovat tradiční venkovský vzhled a druhovou skladbu zahrad a okolí staveb, v případě novodobých úprav prosazovat jejich obnovu. • Nepřipouštět drobné stavby i zahradní mobiliář, který by neodpovídal charakteru tradičních staveb, upřednostňovat řešení technického zázemí v rámci hlavního objektu. • Posilovat podíl vysoké solitérní listnaté zeleně zejména u objektů v S a V části prostoru. • Snažit se o potlačení působení některých nevhodných stavebních úprav (bazény, přístřešky, garáže).
Segment B „V díře“	<ul style="list-style-type: none"> • Zachovat významné pohledy a průhledy v prostoru, zejména na jednotlivé scenérie s objekty, ze kterých se skládá jedinečná estetická hodnota tohoto území. • Zachovat vymezející horizonty tohoto prostoru a jejich charakter. • Zachovat reliéf strže. • Zachovat přírodní charakter toku včetně doprovodné zeleně. • Zachovat charakter přechodu volného prostoru do lesa v J části. • Zachovat poměr zastavěného a nezastavěného prostoru. • Zachovat, příp. obnovit druhovou skladbu luk. Redukovat náletové dřeviny. • Zachovat charakter rozvolněné zástavby. • Zachovat charakter rybníčku s vodní makrofytní vegetací. • Neumisťovat nové stavby. • Zachovat prostorové měřítko zastavěného a nezastavěného území v rámci jednotlivých pozemků. • Zachovat historicko urbanistickou formaci v daném prostoru. • Dodržet výšku a tradiční proporce staveb včetně materiálového řešení. Při posuzování úprav či oprav jednotlivých objektů používat zpřísněné měřítko (viz zásady péče) s ohledem na vysokou historickou a kulturní hodnotu objektů i území- památková zóna. • Při úpravách stávajících objektů upřednostňovat takové změny, které ve hmotě, proporcích i materiálech navrátí nebo přiblíží stavu původnímu architektonickému výrazu (viz zásady péče o lidové stavby). • Nepřipouštět přístavby a nástavby, které mění tradiční charakter stavby. • Dodržet rozsah oplocení pozemků kolem objektů s důrazem na zachování volných neoplocených ploch. • Při obnově oplocení používat tradiční technologie a materiály (plaňkový, případně laťkový plot)

NÁZEV SEGMENTU	LIMITY + NÁVRHY OPATŘENÍ
	<p>v místně obvyklých rozměrech a členění.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zachovat trasování komunikací včetně drobných pěšin a způsob jejich zpevnění (štětováním, dlážděním pískovcovými kvádry). • Zachovat, popř. citlivě restaurovat drobnou architekturu technického typu, zejména zpevnění tarasů pískovcovými kvádry prováděných tradičními technologiemi, zpevnění břehu a hráze rybníčku včetně přepadu. • Zachovat a v předstihu obnovovat ovocné dřeviny s důrazem na místní odrůdy a vysokokmeny. Vzhledem k vysoké historické hodnotě území upřednostňovat a propagovat výsadbu krajových odrůd. • Zachovat tradiční venkovský vzhled a druhovou skladbu zahrad a okolí staveb, v případě novodobých úprav prosazovat jejich obnovu. Nepřipouštět nové výsadby cizokrajných dřevin. • Nepřipouštět drobné stavby i zahradní mobiliář, který by neodpovídal charakteru tradičních staveb, upřednostňovat řešení technického zázemí v rámci hlavního objektu. • Při úpravách a přestavbách se snažit o odstranění nevhodných drobných staveb, např. drátěné oplocení, skleníků, garážového stání s rovnou střechou apod. • V rámci příslušných programů podporovat údržbu volného prostoru mezi objekty, zejména vhodné kosení. • Udržovat kvalitní vzrostlou zeleň, zejména u objektů, popřípadě posilovat její podíl. • Snažit se o potlačení působení některých nevhodných stavebních úprav (bazény, přístřešky, garáže) a nepřipouštět nové. • Eliminovat působení nadzemního elektrického vedení, u případné rekonstrukce upřednostňovat jeho změnu na kabelové. • Pokud možno eliminovat působení nevhodné rekreační stavby ve V části území.
<p>Segment C „Památková zóna“</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zachovat významné pohledy a průhledy v prostoru, zejména na jednotlivé scenérie s objekty, ze kterých se skládá jedinečná estetická hodnota tohoto území. • Zachovat významné pohledy a průhledy do vnějšího prostoru, zejména J a Z. • Zachovat specifický reliéf prostoru, zejména jeho západní hrany, kde přechází do krajinného rámce výjimečné kvality (PP Hofberg). • Pokud možno alespoň částečně obnovit přírodě blízký charakter toku. • Zachovat historicko-urbanistickou formaci v daném prostoru. • Zachovat poměr zastavěného a nezastavěného prostoru, který je v tomto území velmi specifický a je charakterizován relativně hustým zastavěním. • Neumísťovat nové obytné či rekreační stavby. • Zachovat prostorové měřítko zastavěného a nezastavěného území v rámci jednotlivých pozemků. • Dodržet výšku a tradiční proporce staveb včetně materiálového řešení. Při posuzování úprav či oprav jednotlivých objektů používat zpřísněné měřítko (viz zásady péče) s ohledem na vysokou historickou a kulturní hodnotu objektů i území - památková zóna. • Při úpravách stávajících objektů upřednostňovat takové změny, které ve hmotě, proporcích i materiálech navrátí nebo přiblíží stavu původnímu architektonickému výrazu (viz zásady péče o lidové stavby). • Nepřipouštět přístavby a nástavby, které mění tradiční charakter stavby. • Dodržet rozsah oplocení pozemků kolem objektů s důrazem na zachování volných neoplocených ploch. • Při obnově oplocení používat tradiční technologie a materiály (plaňkový, případně laťkový plot) v místně obvyklých rozměrech a členění. • Zachovat trasování komunikací včetně drobných pěšin a způsob jejich zpevnění (štětováním, dlážděním pískovcovými kvádry). • Zachovat, popř. citlivě restaurovat drobnou architekturu technického typu, zejména zpevnění tarasů pískovcovými kvádry prováděných tradičními technologiemi. • Při případné rekonstrukci obnovit kamenný mostek v S části území do jeho historické podoby. • Zachovat tradiční venkovský vzhled a druhovou skladbu zahrad a okolí staveb, v případě novodobých úprav prosazovat jejich obnovu. Nepřipouštět nové výsadby cizokrajných dřevin. • Nepřipouštět drobné stavby i zahradní mobiliář, který by neodpovídal charakteru tradičních staveb, upřednostňovat řešení technického zázemí v rámci hlavního objektu. • Při úpravách a přestavbách se snažit o odstranění nevhodných drobných staveb, např. drátěné oplocení, skleníků, garážového stání s rovnou střechou apod. • Udržovat kvalitní vzrostlou zeleň, zejména u objektů, popřípadě obnovovat tak, aby zůstala zachována pohledová silueta tohoto prostoru, na které se tento prvek zásadním způsobem podílí. • Snažit se o potlačení působení některých nevhodných stavebních úprav (bazény, přístřešky, garáže) a nepřipouštět nové.
<p>Segment D „Hotel +</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zachovat významné pohledy a průhledy do vnějšího prostoru, zejména S, V a J směrem.

NÁZEV SEGMENTU	LIMITY + NÁVRHY OPATŘENÍ
Penzion Zvoneček“	<ul style="list-style-type: none"> • Zachovat S pohled na partii „Domkářská cesta“, která patří k esteticky nejhodnotnějším částem sídla. • Zachovat poměr zastavěného a nezastavěného prostoru podle historických podkladů – počítat s využitím volných stavebních míst po demolicích. • Zachovat historicko urbanistickou formaci v daném prostoru. • Novostavby umisťovat pouze na stávajících volných stavebních místech. • Při umisťování těchto staveb přísně posuzovat objem, měřítko a proporce staveb nejlépe na základě dostupných historických podkladů. • Upřednostňovat u nich původní půdorysné řešení, pakliže nedochází ke střetu se zájmy ochrany přírody, např. existence vzrostlé kvalitní zeleně. • Zachovat prostorové měřítko zastavěného a nezastavěného území v rámci jednotlivých pozemků – platí stejné hledisko jako u předcházejícího bodu. • Dodržet výšku a tradiční proporce staveb včetně materiálového řešení (viz obecné podmínky pro výstavbu). • Při úpravách stávajících objektů upřednostňovat takové změny, které ve hmotě, proporcích i materiálech navrátí nebo přiblíží stavu původnímu architektonickému výrazu. • Zvláštní důraz klást na posuzování změn hmoty, fasády a barvy dominantních objektů (škola, hotel), protože jsou situovány na pohledově exponovaných místech na příjezdu do sídla. Při možné výstavbě na volném místě naproti hotelu klást zvláštní důraz na architektonické, proporční a hmotové řešení – možný vznik nové dominanty sídla. • Nepřipouštět přístavby a nástavby, které mění tradiční charakter stavby. • Dodržet rozsah oplocení pozemků kolem objektů s důrazem na zachování volných neoplocených ploch. Zvláštní důraz klást na takové změny a úpravy okolí staveb, které posílí vnímání veřejného prostoru – centra obce. • Klást velký důraz na charakter a estetickou kvalitu venkovního mobiliáře restauračních a ubytovacích zařízení (reklamy, venkovní sezení apod.) tak, aby odpovídal historickému charakteru těchto staveb. • Klást velký důraz na estetickou kvalitu veřejného mobiliáře (informační systém, odpadkové koše, veřejné sezení apod.) tak, aby bylo posíleno vnímání veřejného prostoru - centra obce. • Při stavbě či obnově oplocení používat tradiční technologie a materiály (plaňkový, případně laťkový plot) v místně obvyklých rozměrech a členění. • Zachovat, popř. citlivě restaurovat drobnou architekturu technického typu, zejména zpevnění terasů pískovcovými kvádry prováděných tradičními technologiemi. • Zachovat, popř. restaurovat boží muka. • Zachovat tradiční venkovský vzhled a druhovou skladbu zahrad a okolí staveb, v případě novodobých úprav prosazovat jejich obnovu. Nepřipouštět nové výsadby cizokrajních dřevin. • Nepřipouštět drobné stavby i zahradní mobiliář, který by neodpovídal charakteru tradičních staveb, upřednostňovat řešení technického zázemí v rámci hlavního objektu. • Při úpravách a přestavbách se snažit o odstranění nevhodných drobných staveb. • Udržovat kvalitní vzrostlou zeleň, zejména u objektů, popřípadě obnovovat tak, aby zůstala zachována pohledová silueta tohoto prostoru.
Segment E „Nad obcí“	<ul style="list-style-type: none"> • Zachovat významné pohledy a průhledy do vnějšího prostoru, zejména S, V a J směrem. • Zachovat S pohled na partii „Domkářská cesta“, která patří k esteticky nejhodnotnějším částem sídla. • Zachovat historicko urbanistickou formaci v daném prostoru. • Zachovat poměr zastavěného a nezastavěného prostoru podle historických podkladů – počítat s využitím volných stavebních míst po demolicích. • Novostavby umisťovat pouze na stávajících volných stavebních místech. • Při umisťování těchto staveb přísně posuzovat objem, měřítko a proporce staveb nejlépe na základě dostupných historických podkladů. • Zachovat prostorové měřítko zastavěného a nezastavěného území v rámci jednotlivých pozemků • Dodržet výšku a tradiční proporce staveb včetně materiálového řešení (viz obecné podmínky pro výstavbu). • Při úpravách stávajících objektů upřednostňovat takové změny, které ve hmotě, proporcích i materiálech navrátí nebo přiblíží stavu původnímu architektonickému výrazu (viz obecné podmínky a zásady péče). • Tato část sídla je nejvíce ovlivněna přestavbami, které mění vnější typologii staveb obytných na rekreační. To se projevilo zejména změnou proporčního měřítka staveb (zkrácením půdorysu i změnou detailů, např. v řešení fasády). Proto je nezbytné zamezit pokračování těchto změn a pokud možno odstranit nedostatky staveb stávajících, především formou objemově vhodných přístaveb prodloužit půdorys, eliminovat působení suterénních garáží a teras ve štítovém průčelí, obklady či jiné řešení fasády přizpůsobit tradičním řešením i technologiím – nahrazení palubek širším svislým obkladem s přelištováním, změna rozsahu pokladů ve štítu apod.

NÁZEV SEGMENTU	LIMITY + NÁVRHY OPATŘENÍ
	<ul style="list-style-type: none"> • Nepřipouštět přístavby a nástavby, které mění tradiční charakter stavby. • Dodržet rozsah oplocení pozemků kolem objektů s důrazem na zachování volných neoplocených ploch. • Při stavbě či obnově oplocení používat tradiční technologie a materiály (plaňkový, případně laťkový plot) v místně obvyklých rozměrech a členění. • Zachovat tradiční venkovský vzhled a druhovou skladbu zahrad a okolí staveb, v případě novodobých úprav prosazovat jejich obnovu. Nepřipouštět nové výsadby cizokrajních dřevin. • Nepřipouštět drobné stavby i zahradní mobiliář, který by neodpovídal charakteru tradičních staveb, upřednostňovat řešení technického zázemí v rámci hlavního objektu. • Nepřipouštět takové změny zejména na JZ okraji prostoru, které by negativně ovlivnily vnímání vysokých estetických hodnot segmentu „Prostřední ves“. • Při úpravách a přestavbách se snažit o odstranění nevhodného působení drobných staveb. • Udržovat kvalitní vzrostlou zeleň, zejména u objektů, popřípadě obnovovat tak, aby zůstala zachována pohledová silueta tohoto prostoru.
Segment F „Hofberg“	<ul style="list-style-type: none"> • Zachovat významné pohledy a průhledy do vnějšího prostoru – vrcholová partie sídla s výjimečným vnímáním krajinných scenérií v dálkových pohledech téměř ve všech směrech. • Zachovat poměr zastavěného a nezastavěného prostoru podle historických podkladů. • Zachovat historicko-urbanistickou formaci v daném prostoru. • Novostavby umísťovat pouze na stávajících volných stavebních místech. • Při umísťování těchto staveb přísně posuzovat objem, měřítko a proporce staveb s ohledem na výjimečnou vrcholovou expozici v sídle. • Zachovat prostorové měřítko zastavěného a nezastavěného území v rámci jednotlivých pozemků. • Dodržet výšku a tradiční proporce staveb včetně materiálového řešení (viz obecné podmínky pro výstavbu). • Při úpravách stávajících objektů upřednostňovat takové změny, které ve hmotě, proporcích i materiálech navrátí nebo přiblíží stavu původnímu architektonickému výrazu (viz obecné podmínky a zásady péče). • Nepřipouštět přístavby a nástavby, které mění tradiční charakter stavby. • Zachovat vnější charakter dřevěných hospodářských staveb – stodol. Změny ve využití připouštět na základě splnění této podmínky. • Dodržet rozsah oplocení pozemků kolem objektů s důrazem na zachování volných neoplocených ploch. • Při stavbě či obnově oplocení používat tradiční technologie a materiály (plaňkový, případně laťkový plot) v místně obvyklých rozměrech a členění. • Zachovat tradiční venkovský vzhled a druhovou skladbu zahrad a okolí staveb, v případě novodobých úprav prosazovat jejich obnovu. Nepřipouštět nové výsadby cizokrajních dřevin. • Zachovat popř. zvětšovat počet ovocných dřevin, zejména ve formě neoplocených extenzivních sadů, které jsou typickým prvkem tohoto území. • Se zvýšenou pozorností posuzovat veškeré změny v objemu, materiálu, proporcích staveb, ale i jejich okolí s ohledem na pohledovou expozici této části sídla. I relativně malé změny se mohou projevit ve více prostorech obce. • Zachovat, popř. zlepšovat a obnovovat přírodě blízkou druhovou skladbu lučních porostů, prostřednictvím příslušných programů podporovat pravidelnou vhodnou údržbu – kosení. • Nepřipouštět drobné stavby i zahradní mobiliář, který by neodpovídal charakteru tradičních staveb, upřednostňovat řešení technického zázemí v rámci hlavního objektu. • Při úpravách a přestavbách se snažit o odstranění nevhodného působení drobných staveb. • Udržovat kvalitní vzrostlou zeleň, zejména u objektů, popřípadě obnovovat tak, aby zůstala zachována pohledová silueta tohoto prostoru. • Zachovat a udržovat „kostru“ keřové zeleně, která patří k typickým prvkům tohoto území. • Zachovat navazující remízky a meze, zejména Z a J směrem. • Pokud možno eliminovat negativní dopady nadzemního elektrického vedení, při rekonstrukci upřednostňovat jeho vedení podzemním kabelem. • Při případných rekonstrukcích a opravách se snažit potlačit nevhodný architektonický výraz rekreačních staveb, především na JZ okraji prostoru – změnou objemového a proporčního měřítko, změnou materiálového řešení fasády směrem k tradičnímu výrazu staveb.
Segment G „Domkářská cesta“	<ul style="list-style-type: none"> • Zachovat významné pohledy a průhledy do vnějšího prostoru, zejména J a V. • Zachovat přímý kontakt zástavby s lesním komplexem, který tvoří výjimečný znak tohoto území. • Zachovat členitost, pestrost a druhovou skladbu okrajů lesa. • Zachovat poměr zastavěného a nezastavěného prostoru, který je v tomto území velmi specifický. • Zachovat historicky daný urbanistický charakter jednostranné silniční zástavby, s velkou

NÁZEV SEGMENTU	LIMITY + NÁVRHY OPATŘENÍ
	<p>hustotou zastavění.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neumísťovat nové stavby s výjimkou stávajících stavebních míst. • Zachovat prostorové měřítko zastavěného a nezastavěného území v rámci jednotlivých pozemků. • Dodržet výšku a tradiční proporce staveb včetně materiálového řešení. Při posuzování úprav či oprav jednotlivých objektů používat zpřísněné měřítko (viz zásady péče) s ohledem na vysokou estetickou hodnotu objektů. • Při úpravách stávajících objektů upřednostňovat takové změny, které ve hmotě, proporcích i materiálech navrátí nebo přiblíží stavu původnímu architektonickému výrazu (viz zásady péče o lidové stavby). • Výjimkou z předchozího pravidla bude posuzování úprav objektů ve svahu ve V části prostoru, které neodpovídají obecným hmotovým a objemovým pravidlům díky dnes již historickým přestavbám vyvolaných potřebou turistického ubytování. Bizarnost těchto úprav je nositelem svébytné historické a estetické hodnoty. • Nepřipouštět přístavby a nástavby, které mění tradiční charakter stavby. • Dodržet rozsah oplocení pozemků kolem objektů s důrazem na zachování volných neoplocených ploch. • Při obnově oplocení používat tradiční technologie a materiály (plaňkový, případně laťkový plot) v místně obvyklých rozměrech a členění. • Zachovat trasování komunikace, zejména její šířku a způsob zpevnění štětováním. • Ve vhodné míře zachovat zeleň u komunikace na její vnější straně. Je nutno zvolit správnou míru tak, aby byl zachován průhled od objektů do krajiny, pohled z některých částí sídla na tuto scenérii a zároveň zůstalo kryto nadzemní vedení elektrické energie. • Při rekonstrukci vedení elektrické energie upřednostňovat jeho vedení podzemním kabelem. • Zachovat, popř. obnovit zejména zpevnění tarasů pískovcovými kvádry prováděných tradičními technologiemi. • Zachovat tradiční venkovský vzhled a druhovou skladbu zahrad a okolí staveb, v případě novodobých úprav prosazovat jejich obnovu. Nepřipouštět nové výsadby cizokrajních dřevin. • Nepřipouštět drobné stavby i zahradní mobiliář, který by neodpovídal charakteru tradičních staveb, upřednostňovat řešení technického zázemí v rámci hlavního objektu. • Při úpravách a přestavbách se snažit o odstranění nevhodných drobných staveb, např. drátěné oplocení, skleníků apod. • Udržovat kvalitní vzrostlou zeleň, zejména u objektů. • Snažit se o potlačení působení některých nevhodných stavebních úprav (bazény, přístřešky, garáže). • Nepřipouštět drobné stavby i zahradní mobiliář, který by neodpovídal charakteru tradičních staveb, upřednostňovat řešení technického zázemí v rámci hlavního objektu.
<p>Segment H „Pod domkářskou cestou“</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zachovat významné pohledy a průhledy do vnějšího prostoru, zejména J a V. • Zachovat historicky daný urbanistický charakter dvoustranné silniční zástavby. • Nové stavby přednostně umísťovat na stávajících stavebních pozemcích. Posoudit možnost doplnění ulicové zástavby v orientaci a rozměrech pozemků obvyklých na lokalitě. • Zachovat prostorové měřítko zastavěného a nezastavěného území v rámci jednotlivých pozemků. • Dodržet výšku a tradiční proporce staveb včetně materiálového řešení. • Při úpravách stávajících objektů upřednostňovat takové změny, které ve hmotě, proporcích i materiálech navrátí nebo přiblíží stavu původnímu architektonickému výrazu (viz zásady péče o lidové stavby). • Nepřipouštět přístavby a nástavby, které mění tradiční charakter stavby. • Dodržet rozsah oplocení pozemků kolem objektů s důrazem na zachování volných neoplocených ploch. • Při obnově oplocení používat tradiční technologie a materiály (plaňkový, případně laťkový plot) v místně obvyklých rozměrech a členění. • Zachovat trasování komunikace. • Zachovat stávající zeleň a posilovat její podíl jako solitéry u objektů nebo doprovodnou zeleň kolem komunikace. • Při rekonstrukci vedení elektrické energie upřednostňovat jeho vedení podzemním kabelem. • Zachovat tradiční venkovský vzhled a druhovou skladbu zahrad a okolí staveb, v případě novodobých úprav prosazovat jejich obnovu. Nepřipouštět nové výsadby cizokrajních dřevin. • Nepřipouštět drobné stavby i zahradní mobiliář, který by neodpovídal charakteru tradičních staveb, upřednostňovat řešení technického zázemí v rámci hlavního objektu. • Při úpravách a přestavbách se snažit o odstranění nevhodných drobných staveb, např. drátěné oplocení, skleníků apod. • Snažit se o potlačení působení některých nevhodných stavebních úprav (bazény, přístřešky, garáže).

NÁZEV SEGMENTU	LIMITY + NÁVRHY OPATŘENÍ
	<ul style="list-style-type: none"> • Nepřipouštět drobné stavby i zahradní mobiliář, který by neodpovídal charakteru tradičních staveb, upřednostňovat řešení technického zázemí v rámci hlavního objektu. • U ubytovacích a restauračních objektů klást důraz na řešení fasády, umístování reklam a kvalitu venkovního mobiliáře tak, aby odpovídal vysoké estetické hodnotě celého sídla. • Prostřednictvím revitalizace drobné vodoteče a údolíčka JV od prostoru zlepšit zapojení okraje segmentů do krajinného rámce.
Segment I „V zahradách“	<ul style="list-style-type: none"> • Zachovat významné pohledy a průhledy do vnějšího prostoru, zejména S a V. • Zachovat přímý kontakt zástavby s lesním komplexem. • Zachovat členitost, pestrost a druhovou skladbu okrajů lesa. • Zachovat historicky daný urbanistický charakter rozvolněné domkářské zástavby. • Nové stavby umísťovat pouze na stávajících stavebních pozemcích. • Zachovat prostorové měřítko zastavěného a nezastavěného území v rámci jednotlivých pozemků. • Dodržet výšku a tradiční proporce staveb včetně materiálového řešení. • Při úpravách stávajících objektů upřednostňovat takové změny, které ve hmotě, proporcích i materiálech navrátí nebo přiblíží stavu původnímu architektonickému výrazu (viz zásady péče o lidové stavby a obecné podmínky). • Nepřipouštět přístavby a nástavby, které mění tradiční charakter stavby. • Dodržet rozsah oplocení pozemků kolem objektů s důrazem na zachování volných neoplocených ploch. Pokud možno navrátit rozsah oplocení do historické podoby – oploceny pouze zahrady. • Při stavbě a obnově oplocení používat tradiční technologie a materiály (plaňkový, případně latkový plot) v místně obvyklých rozměrech a členění. • Zachovat parametry a složité trasování komunikací. • Zachovat stávající zeleň a posilovat její podíl jako solitéry u objektů nebo doprovodnou zeleň kolem komunikace. • Zachovat tradiční venkovský vzhled a druhovou skladbu zahrad a okolí staveb, v případě novodobých úprav prosazovat jejich obnovu. Nepřipouštět nové výsadby cizokrajních dřevin. • Zachovat a obnovovat sady ovocných vysokokmenů, popř. původních krajových odrůd, které tvořily výrazný prvek tohoto prostoru. • Nepřipouštět drobné stavby i zahradní mobiliář, který by neodpovídal charakteru tradičních staveb, upřednostňovat řešení technického zázemí v rámci hlavního objektu. • Při úpravách a přestavbách se snažit o odstranění nevhodných drobných staveb, např. drátěné oplocení, skleníků apod. • Snažit se o potlačení působení některých nevhodných stavebních úprav (bazény, přístřešky, garáže). • Nepřipouštět drobné stavby i zahradní mobiliář, který by neodpovídal charakteru tradičních staveb, upřednostňovat řešení technického zázemí v rámci hlavního objektu. • Zachovat reliéf, charakter a zeleň malé terénní deprese s vodotečí v SZ části území.
Segment J „U továrny“	<ul style="list-style-type: none"> • Zachovat významné pohledy a průhledy do vnějšího prostoru, zejména SZ a J. • Zachovat přímý kontakt zástavby s lesním komplexem. • Zachovat členitost, pestrost a druhovou skladbu okrajů lesa. • Zachovat historicky daný urbanistický charakter shlukové zástavby. • Nové stavby umísťovat pouze na stávajících stavebních pozemcích. Zvážit doplnění o 1-2 objekty při přísném zachování měřítka prostoru a staveb. • Zachovat prostorové měřítko zastavěného a nezastavěného území v rámci jednotlivých pozemků. • Dodržet výšku a tradiční proporce staveb včetně materiálového řešení. • Při úpravách stávajících objektů upřednostňovat takové změny, které ve hmotě, proporcích i materiálech navrátí nebo přiblíží stavu původnímu architektonickému výrazu (viz zásady péče o lidové stavby a obecné podmínky). • Zvláštní důraz klást na obnovu nefunkčních továrních objektů, možnost dosažení současného architektonického výrazu při respektování měřítka a objemu stávajících staveb a prostoru. • Zachovat, popř. posílit (např. vhodnou úpravou okolí) silné estetické působení historické stavby s mansardovou střechou naproti továrny. • Zvláštní důraz klást na celkovou úpravu objektů a jejich okolí kolem „křižovatky“. Posílit vhodnou úpravou fasád, venkovního mobiliáře hotelů a penzionů, informačním systémem, výsadbami a úpravou zpevněných ploch, úlohu druhého centra obce a významného východiska turistických cest. • Nepřipouštět přístavby a nástavby, které mění tradiční charakter stavby. • Dodržet rozsah oplocení pozemků kolem objektů s důrazem na zachování volných neoplocených ploch. Pokud možno navrátit rozsah oplocení do historické podoby – oploceny pouze zahrady.

NÁZEV SEGMENTU	LIMITY + NÁVRHY OPATŘENÍ
	<ul style="list-style-type: none"> • Při stavbě a obnově oplocení používat tradiční technologie a materiály (plaňkový, případně laťkový plot) v místně obvyklých rozměrech a členění. • Zachovat parametry, způsob zpevnění a trasování komunikací. • Zachovat stávající zeleň a posilovat její podíl jako solitéry u objektů nebo doprovodnou zeleň kolem komunikace. • Zachovat tradiční venkovský vzhled a druhovou skladbu zahrad a okolí staveb, v případě novodobých úprav prosazovat jejich obnovu. Nepřipouštět nové výsadby cizokrajných dřevin. • Zachovat a obnovovat výsadbu ovocných vysokokmenů, popř. původních krajových odrůd. • Nepřipouštět drobné stavby i zahradní mobiliář, který by neodpovídal charakteru tradičních staveb, upřednostňovat řešení technického zázemí v rámci hlavního objektu. • Při úpravách a přestavbách se snažit o odstranění nevhodných drobných staveb, např. drátěné oplocení, skleníků apod. • Snažit se o potlačení působení některých nevhodných stavebních úprav (bazény, přístřešky, garáže). • Nepřipouštět drobné stavby i zahradní mobiliář, který by neodpovídal charakteru tradičních staveb, upřednostňovat řešení technického zázemí v rámci hlavního objektu. • Zachovat a ve spodní části obnovit přírodní charakter vodoteče.
<p>Segment K „Vysokolipská Folga“</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zachovat významné pohledy a průhledy do vnějšího prostoru, zejména SZ, J a SV. • Zachovat významné pohledy na lokalitu jedinečně zasazenou do krajinného rámce, zejména ze směru od segmentu I „V zahradách“. • Zachovat typickou siluetu samoty utvářenou konfigurací, objemem a proporcemi staveb a vzrostlé zeleně. • Zachovat členitost, pestrost a druhovou skladbu okrajů lesa. • Zachovat historicky daný urbanistický charakter samoty. V žádném případě neměnit rozšiřováním lokality sídelní strukturu širšího území. • Nové stavby umísťovat pouze výjimečně za předpokladu jednoznačného doložení jejich historické existence (dochovaná stavební místa) nebo jako vhodné přístavby navazující na stávající objekty a neporušující tradiční konfiguraci hmot a objemu. • Zachovat prostorové měřítko zastavěného a nezastavěného území v rámci jednotlivých pozemků. • Dodržet výšku a tradiční proporce staveb včetně materiálového řešení. • Při úpravách stávajících objektů upřednostňovat takové změny, které ve hmotě, proporcích i materiálech navrátí nebo přiblíží stavu původnímu architektonickému výrazu (viz zásady péče o lidové stavby a obecné podmínky). • Vhodným řešením architektonických prvků a detailů se snažit potlačit nevhodné a rušivé objemové a proporční měřítko novostavby. Ideálním řešením by bylo změnit objem a proporce tak, jak je tomu u sousedního stávajícího objektu. • Nepřipouštět přístavby a nástavby, které mění tradiční charakter stavby. • Dodržet rozsah oplocení pozemků kolem objektů s důrazem na zachování volných neoplocených ploch. Pokud možno navrátit rozsah oplocení do historické podoby – oploceny pouze zahrady. • Při stavbě a obnově oplocení používat tradiční technologie a materiály (plaňkový, případně laťkový plot) v místně obvyklých rozměrech a členění. Vycházet jenom z historického rozsahu oplocovaných pozemků, které byly u tohoto typu osídlení minimální. • Zachovat parametry, způsob zpevnění a trasování komunikací a posílit doprovodnou zeleň kolem nich, popř. výsadbou remízků a mezí, zdůraznit historické členění pozemků. • Zachovat stávající zeleň a posilovat její podíl jako solitéry u objektů. • Zachovat tradiční venkovský vzhled a druhovou skladbu zahrad a okolí staveb. Zachovat a obnovovat výsadbu ovocných vysokokmenů, popř. původních krajových odrůd. Pokud možno v doložitelné historické stopě. • Nepřipouštět drobné stavby i zahradní mobiliář, který by neodpovídal charakteru tradičních staveb, upřednostňovat řešení technického zázemí v rámci hlavního objektu. • Při úpravách a přestavbách se snažit o odstranění nevhodných drobných staveb. • Snažit se o potlačení působení některých nevhodných stavebních úprav. • Nepřipouštět drobné stavby i zahradní mobiliář, který by neodpovídal charakteru tradičních staveb, upřednostňovat řešení technického zázemí v rámci hlavního objektu.
<p>Segment L „Vila“</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zachovat významné pohledy a průhledy do prostoru segmentu B „V díře“ a segmentu C „Prostřední ves“, zejména na jednotlivé scenérie s objekty, ze kterých se skládá jedinečná estetická hodnota těchto území. • Zachovat významné pohledy a průhledy do vnějšího prostoru, zejména J, Z a V. • Zachovat specifický reliéf prostoru, zejména jeho západní a severní hrany, kde přechází do krajinného rámce výjimečné kvality (PP Hofberg). • Zachovat historicko urbanistickou formaci v daném prostoru.

NÁZEV SEGMENTU	LIMITY + NÁVRHY OPATŘENÍ
	<ul style="list-style-type: none"> • Zachovat poměr zastavěného a nezastavěného prostoru, který je v tomto území velmi specifický. • Neumísťovat nové obytné či rekreační stavby mimo stávající stavební místa. • Zachovat prostorové měřítko zastavěného a nezastavěného území v rámci jednotlivých pozemků. • Dodržet výšku a tradiční proporce staveb včetně materiálového řešení. Při posuzování úprav či oprav jednotlivých objektů používat zpřísněné měřítko (viz zásady péče) s ohledem na vysokou historickou a kulturní hodnotu objektů i území- památková zóna. • Při úpravách stávajících objektů upřednostňovat takové změny, které ve hmotě, proporcích i materiálech navrátí nebo přiblíží stavu původnímu architektonickému výrazu (viz zásady péče o lidové stavby). • Nepřipouštět přístavby a nástavby, které mění tradiční charakter stavby. • Zvláštní důraz klást na úpravu okolí statku v J části území při zachování jeho funkce zemědělské a obytné stavby (skladování strojů a nářadí, úprava zpevněných ploch apod.). • Zvláštní pozornost zaměřit na potlačení nevhodného proporčního a objemového měřítka „vily“, která zaujímá v daném prostoru, ale i v části sídla, dominantní postavení. Navržené řešení by mělo potlačit tuto dominantu tak, aby nekolidovala s charakteristickou siluetou segmentu C „Památková zóna“ a B „V díře“. • Dodržet rozsah oplocení pozemků kolem objektů s důrazem na zachování volných neoplocených ploch. • Při obnově a stavbě oplocení používat tradiční technologie a materiály (plaňkový, případně laťkový plot) v místně obvyklých rozměrech a členění. • Zachovat trasování komunikací včetně drobných pěšin a způsob jejich zpevnění (štěťováním, dlážděním pískovcovými kvádry). • Zachovat, popř. citlivě restaurovat drobnou architekturu technického typu, zejména zpevnění tarasů pískovcovými kvádry prováděných tradičními technologiemi. • Zachovat tradiční venkovský vzhled a druhovou skladbu zahrad a okolí staveb, v případě novodobých úprav prosazovat jejich obnovu. Nepřipouštět nové výsadby cizokrajních dřevin. • Nepřipouštět drobné stavby i zahradní mobiliář, který by neodpovídal charakteru tradičních staveb, upřednostňovat řešení technického zázemí v rámci hlavního objektu. • Při úpravách a přestavbách se snažit o odstranění nevhodných drobných staveb, např. drátěné oplocení, skleníků apod. • Udržovat kvalitní vzrostlou zeleň, zejména u objektů, popřípadě obnovovat tak, aby zůstala zachována pohledová silueta tohoto prostoru. • Snažit se o potlačení působení některých nevhodných stavebních úprav (přístřešky, garáže, dřevníky) a nepřipouštět nové.

Obsah

Mezná.....	2
1) Zasazení do krajinného rámce.....	2
2) Situování vlastního sídla.....	3
3) Znaky přírodní, kulturní a historické charakteristiky.....	3
4) Znaky estetické hodnoty.....	4
5) Měřítko a vztahy v krajině.....	5
6) ZCHÚ.....	5
7) Členění sídla na jednotlivá místa KR.....	5
Tabulky identifikace a klasifikace znaků jednotlivých charakteristik místa krajinného rázu	
Mezná.....	18
Tabulky identifikace a klasifikace znaků jednotlivých charakteristik místa krajinného rázu	
Mezná (vlastní sídlo).....	18
Mezní Louka.....	29
1) Zasazení do krajinného rámce.....	29
2) Situování vlastního sídla.....	29
3) Znaky přírodní, kulturní a historické charakteristiky.....	29
4) Znaky estetické hodnoty.....	30
5) Měřítko a vztahy v krajině.....	30
6) ZCHÚ.....	30
7) Členění sídla na jednotlivá místa KR.....	30
Tabulky identifikace a klasifikace znaků jednotlivých charakteristik místa krajinného rázu	
Mezní Louka.....	32
Tabulky identifikace a klasifikace znaků jednotlivých charakteristik místa krajinného rázu	
Mezní Louka (vlastní sídlo).....	32
Zámeček.....	36
1) Zasazení do krajinného rámce.....	36
2) Situování urbanistické formace.....	36
3) Znaky přírodní, kulturní a historické charakteristiky.....	36
4) Znaky estetické hodnoty.....	36
5) Měřítko a vztahy v krajině.....	37
6) ZCHÚ.....	37
7) Členění sídla na jednotlivá místa KR.....	37
Tabulky identifikace a klasifikace znaků jednotlivých charakteristik místa krajinného rázu	
Zámeček.....	39
Tabulky identifikace a klasifikace znaků jednotlivých charakteristik místa krajinného rázu	
Zámeček (vlastní sídlo).....	39
Na Tokáni.....	43
1) Zasazení do krajinného rámce.....	43
2) Situování urbanistické formace.....	43
3) Znaky přírodní, kulturní a historické charakteristiky.....	43
4) Znaky estetické hodnoty.....	43
5) Měřítko a vztahy v krajině.....	44
6) ZCHÚ.....	44
7) Členění sídla na jednotlivá místa KR.....	44
Tabulky identifikace a klasifikace znaků jednotlivých charakteristik místa krajinného rázu Tokáň	
.....	45

Tabulky identifikace a klasifikace znaků jednotlivých charakteristik místa krajinného rázu	
Tokáň (vlastní sídlo).....	45
Kamenická Stráň.....	48
1) Zasazení do krajinného rámce.....	48
2) Situování vlastního sídla.....	48
3) Znaký přírodní, kulturní a historické charakteristiky.....	49
4) Znaký estetické hodnoty.....	50
5) Měřítko a vztahy v krajině.....	50
6) ZCHÚ.....	50
7) Členění sídla na jednotlivá místa KR.....	50
Tabulky identifikace a klasifikace znaků jednotlivých charakteristik místa krajinného rázu	
Kamenická stráň.....	58
Tabulky identifikace a klasifikace znaků jednotlivých charakteristik místa krajinného rázu	
Kamenická stráň (vlastní sídlo).....	58
Vysoká Lípa.....	65
1) Zasazení do krajinného rámce.....	65
2) Situování vlastního sídla.....	66
3) Znaký přírodní, kulturní a historické charakteristiky.....	66
4) Znaký estetické hodnoty.....	67
5) Měřítko a vztahy v krajině.....	67
6) ZCHÚ.....	68
7) Členění sídla na jednotlivá místa KR.....	68
Tabulky identifikace a klasifikace znaků jednotlivých charakteristik místa krajinného rázu	
Vysoká Lípa.....	83
Tabulky identifikace a klasifikace znaků jednotlivých charakteristik místa krajinného rázu	
Vysoká Lípa (vlastní sídlo).....	83